

Luonnonvara- ja
biotalouden
tutkimus 9/2016

Ulkomaisia hedelmälaajikkeita Suomen oloihin

Alustavia viljelykokemuksia ja suosituksia

Mikko Nissinen, Sanna Kauppinen ja Hilma Kinnanen

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 9/2015

Ulkomaisia hedelmälajeja Suomen oloihin

Alustavia viljelykokemuksia ja suosituksia

Mikko Nissinen, Sanna Kauppinen ja Hilma Kinnanen

Luonnonvarakeskus, Helsinki 2016

ISBN: 978-952-326-183-9 (Painettu)

ISBN: 978-952-326-184-6 (Verkkajulkaisu)

ISSN 2342-7647 (Painettu)

ISSN 2342-7639 (Verkkajulkaisu)

URN: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-184-6>

Copyright: Luonnonvarakeskus (Luke)

Kirjoittajat: Mikko Nissinen, Sanna Kauppinen ja Hilma Kinnanen

Julkaisija ja kustantaja: Luonnonvarakeskus (Luke), Helsinki 2016

Julkaisuvuosi: 2016

Kannen kuva: Lajike 'Krista', Sanna Kauppinen

Painopaikka ja julkaisumyynti: Juvenes Print, <http://luke.juvenesprint.fi>

Ulkomaisia hedelmälaajikkeita Suomen oloihin – alustavia viljelykokemuksia ja suosituksia

Mikko Nissinen¹, Sanna Kauppinen² ja Hilma Kinnanen³

¹ Petäjämaantie 6 D, 98900 Salla, misha.nissinen@gmail.com

² Luonnonvarakeskus (Luke), Lönnrotinkatu 3, 50100 Mikkeli, sanna.kauppinen@luke.fi

³ Luonnonvarakeskus (Luke), Toivonlinnantie 518, 21500 Piikkiö, hilma.kinnanen@luke.fi

Tiivistelmä

Julkaisun tavoitteena on tuoda sekä ammattiviljelijöiden että kotipuutarhureiden tietoisuuteen uusia omena- ja päärynälajikkeita. Suomessa ei tällä hetkellä ole omaa hedelmälaajikejalostusta, joten meidän on viljelyä kehitettäessä tukeuduttava ulkomailla jalostettuihin lajikkeisiin.

Paljon lähinnä idästä peräisin olevia lajikkeita rantautui Suomeen 1990-luvulla suomalaisten hedelmäharrastajien toimesta. Lajikkeiden menestymistä ja ominaisuuksia on seurattu Suomessa sekä tiloilla että Luonnonvarakeskuksen Kaarinan toimipisteessä. Julkaisuun on koottu lajikkeet, joista on jo kertynyt tietoa ja joista voi antaa suosituksia Suomen oloihin. Tässä julkaisussa kuvataan 84 omenalajiketta ja 15 päärynälajiketta, joista valtaosa on jalostettu Venäjällä, mutta mukana on myös muun muassa valkovenäläisiä, ukrainalaisia, baltialaisia ja Amerikan mantereiden lajikkeita. Lajikekuvaukset perustuvat kunkin maan lajikekuvaukseen, mutta kuvauksia on täydennetty Suomessa tehdyillä havainnoilla.

Kuvaavaa julkaisun omena- ja päärynälajikkeille on, että monet niistä menestyvät ja tuottavat satoa III- tai jopa IV-vyöhykkeellä. Useita lajikkeita voi kokeilla vielä tätä pohjoisempanakin. Varsinainen hedelmäntuotanto Suomessa keskittyy menestymisvyöhykkeille I ja II. Ilmeisesti Venäjän ankarat mantereiset ilmasto-olosuhteet tuottavat lajikkeita, jotka soveltuvat Suomen ilmastoon paremmin kuin keskieuropalaiset lajikkeet. Monet omenalajikkeet sekä osa päärynöistä säilyy tavallisessa kylmävarastossa joulukuun tai vuodenvaihteen yli, mikä tuo lisää vaihtoehtoja Suomen suppeaan talvilajikevalikoimaan.

Julkaisun omenalajikkeilla on parempi ruvenkestävyys kuin mihin olemme Suomessa perinteisesti viljelyssä olevilla lajikkeilla tottuneet. Monella lajikkeella ruvenkestävyys on useamman geenin aiheuttamaa, mutta osalla lajikkeista ruvenkestävyys perustuu yhteen geeniin, *Vf* tai *Vm*-geeniin. Näiden ruvenkestävyys on jo suurimmassa osassa Euroopan maita murtunut. Myös Suomen omenanviljelyalueelta on havaintoja *Vf*-lajikkeiden saastumisesta. Määrällinen, eli moneen geeniin perustuva ruvenkesto korostuu tulevaisuudessa lajikevalinnassa.

Asiasanat: Hedelmänviljely, lajikkeet, *Malus*, omena, omenarupi, *Pyrus*, päärynä, talvenkestävyys, *Venturia inaequalis*

Utländska fruktsorter för finländska förhållanden - initiala kultiveringserfarenheter och rekommendationer

Mikko Nissinen¹, Sanna Kauppinen² ja Hilma Kinnanen³

¹ Petäjämaantie 6 D, 98900 Salla, misha.nissinen@gmail.com

² Naturresursinstitutet (Luke), Lönnrotinkatu 3, 50100 Mikkeli, sanna.kauppinen@luke.fi

³ Naturresursinstitutet (Luke), Toivonlinnantie 518, 21500 Piikkiö, hilma.kinnanen@luke.fi

Sammanfattning

Syftet med publikationen är att informera yrkesodlare och hemträdgårdar om nya äppel- och päronsorter. För tillfället har vi ingen egen fruktträdsförädling i Finland, därför är vi tvungna att ty oss till sorter som förädlats utomlands då vi utvecklar vår egen fruktträdsodling.

Flere sorter, främst från öst, strandade i Finland under 1990-talet främst på grund av amatörod-larnas intresse för nya fruktträdsorter. Därefter har man i Finland, både på gårdar och på Naturre-sursinstitutets (Luke) station i S:t Karins, följt med hur de nya sorterna klarat sig samt deras egen-skaper. Publikationen omfattar de sorter om vilka man har insamlat data under en längre period och kan rekommenderas för finska förhållanden. Publikationen innehåller beskrivningar av 84 äppel- och 15 päronsorter, av vilka största delen är förädlade i Ryssland men även sorter från Vitryssland, Ukraina, Baltiska staterna samt den Amerikanska kontinenten. Sortbeskrivningarna baserar sig främst på ursprungslandets egna beskrivningar men beskrivningarna har även kompletterats med iakttagel-ser gjorda i Finland.

Beskrivande för publikationens äppel- och päronsorter är att flere av dessa går att odla och ger skörd även inom zon-III och till och med inom zon-IV. Flere sorter går möjligen att odla även längre norrut. Fruktodlingen i Finland sker i huvudsak inom odlingszonerna I och II. De stränga kontinentala väderleksförhållandena i Ryssland verkar frambringa sorter, som är bättre lämpade för odling i Fin-land än de mellaneuropeiska sorterna. Frukterna från flera äppelsorter samt en del päron klarar för-varing i kyllager ända fram till jul, och till och med över nyår. Detta utökar sortimentet av det annars knappa utbudet av vinteräppelsorter.

Äppelsorterna i publikationen har en bättre skorvresistens än vad vi är vana vid hos de sorter som traditionellt odlas i Finland. Hos flera sorter beror skorvresistensen av flera gener, men hos andra sorter endast av en gen, *Vf*-eller *Vm*-generna. Resistensen mot skorv har tyvärr redan minskat hos flere av dessa sorter i en stor del av de europeiska länderna. Även inom äppelodlingsområdet i Finland har man funnit skorv i *Vf*-resistenta äppelsorter. En skorvresistens, som baserar sig på flera gener, kommer i framtiden att ha en ökande betydelse vid valet av sorter.

Nyckelord: Fruktodling, *Malus*, päron, *Pyrus*, sorter, *Venturia inaequalis*, vinterhärdighet, äpple, äp-pleskorv

Foreign fruit varieties suitable for Finnish climate – preliminary experiences and recommendations

Mikko Nissinen¹, Sanna Kauppinen² ja Hilma Kinnanen³

¹ Petäjämäantie 6 D, 98900 Salla, misha.nissinen@gmail.com

² Natural Resources Institute Finland (Luke), Lönnrotinkatu 3, 50100 Mikkeli, sanna.kauppinen@luke.fi

³ Natural Resources Institute Finland (Luke), Toivonlinnantie 518, 21500 Piikkiö, hilma.kinnanen@luke.fi

Abstract

The aim of this publication is to introduce new apple and pear varieties to fruit growers and home gardeners in Finland. There is no active fruit breeding in Finland nowadays, so we need to lean on foreign varieties if wanting to develop our cultivation.

A lot of varieties from Russia and neighboring countries were imported to Finland by garden enthusiasts in the 90's. The success and characters of these varieties have been evaluated on some orchards around Finland and in a research station of Natural Resources Institute Finland in Kaarina. In this publication can be found varieties of which have been collected enough experience to make preliminary recommendations for Finnish climate. These 84 apple varieties and 15 pear varieties originate mostly from Russia, but also Belorussian, Ukrainian, Baltic and American varieties are included. Variety descriptions are based on breeders' descriptions, but complemented by the observations made in Finland.

Typical for the apple and pear varieties in this publication is that many of them will succeed and produce crop on Finnish hardiness zone III or even on zone IV. Several varieties can be tested even more north. The main region for fruit production is on zones I and II in the most southern part of Finland. Obviously harsh continental climate in Russia creates varieties that are more suitable to Finnish climate than varieties from Central Europe. Many of the apple varieties and some pear varieties are ripen after storing them several months, which gives more alternatives to the narrow choice of winter varieties in Finland.

The apple varieties in the publication have better scab resistance than what we have been used to with the varieties traditionally grown in Finland. Many of them have scab resistance based on several genes but some have scab resistance based only on one gene, here either gene *Vf* or *Vm*. Monogenic resistance has already been overcome by virulent scab races in most European countries. Also in Finland signs of infection have been found in varieties with gene *Vf*. Polygenic scab resistance is emphasized in choosing varieties in the future.

Keywords: Apple, apple scab, fruit growing, *Malus*, pear, *Pyrus*, varieties, *Venturia inaequalis*, winter hardiness

Зарубежные сорта плодовых культур, подходящие для финского климата – предварительные практические знания и рекомендации

Микко Ниссинен¹, Санна Кауппинен² и Хилма Киннанен³

¹ Petäjämäantie 6 D, 98900 Salla, misha.nissinen@gmail.com

² Институт природных ресурсов Финляндии (Luke), Lönnrotinkatu 3, 50100 Mikkeli, sanna.kauppinen@luke.fi

³ Институт природных ресурсов Финляндии (Luke), Toivonlinnantie 518, 21500 Piikkiö, hilma.kinnanen@luke.fi

Аннотация

Целью данной публикации является представление новых сортов яблони и груши для финских пловодоводов и садоводов. В настоящее время в Финляндии активная работа в области селекции плодовых культур не проводится, а поэтому, если мы желаем развивать собственное выращивание, то нам необходимо полагаться на зарубежные сорта.

В 90-х годах в Финляндию садоводами-энтузиастами было импортировано большое количество сортов из России и соседних стран. Успешность и характеристики данных сортов были оценены в некоторых плодовых садах, располагающихся на территории Финляндии, и в Институте природных ресурсов Финляндии в Каарина. В данной публикации могут быть найдены сорта, по которым был собран достаточный объем практических знаний для предоставления предварительных рекомендаций для финского климата. В основном, данные 84 сортов яблони и 15 сортов груши происходят из России, но также включены белорусские, украинские, прибалтийские и американские сорта. Характеристики сортов основаны на описаниях селекционеров, но дополнены наблюдениями, сделанными в Финляндии.

Для сортов яблони и груши данной публикации характерно то, что многие из них выживут и дадут урожай в III или даже IV зонах по классификации финской морозостойкости. Ряд сортов может быть протестирован даже севернее. Основными регионами плодового производства являются I и II зоны, расположенные в самой южной части Финляндии. Очевидно, что сорта России с ее резко континентальным климатом являются более подходящими для финского климата, чем сорта из Центральной Европы. Многие сорта яблони и некоторые сорта груши созревают после хранения в течение определенного количества месяцев, что дает больше альтернатив к узкому выбору зимних сортов в Финляндии.

Сорта яблони, представленные в публикации, по сравнению с сортами, традиционно выращиваемыми в Финляндии, обладают более высокой устойчивостью к парше. Многие из них обладают устойчивостью к парше на основании ряда генов, но некоторые устойчивы только по одному гену, указанному как *Vf* или *Vm*. Моногенная устойчивость уже была потеряна в большинстве европейских стран. Также в Финляндии были обнаружены следы инфицирования в сортах с геном *Vf*. Особое значение придается полигенной устойчивости к парше для выбора сортов в будущем.

Ключевые слова: яблоня, груша, сорт яблони, сорт груши, *Malus*, *Pyrus*, *Venturia inaequalis*

Alkusanat

Suomeen kulkeutui omenaharrastajien toimesta mielenkiintoisia uudenaikaisia hedelmälaajikkeita idästä 1990-luvulla: omenien lisäksi myös päärynöitä, luumuja ja hapankirsikoita. Hedelmäviljelijät ja -harrastajat ovat testanneet niitä eri puolilla Suomea. Monet lajikkeista ovat osoittautuneet maamme eri osissa talvenkestäviksi ja hedelmää tuottaviksi. Näitä viljelykokemuksia on pyritty koamaan tähän oppaaseen uusien lajikekokeilijoiden hyödyksi.

Julkaisussa kuvattujen lajikkeiden alkuperä on suurimmaksi osaksi Venäjältä. Testauksessa on ollut lajikkeita myös muun muassa Baltian maista, Ukrainasta, Valko-Venäjältä, Kanadasta ja USAsta, joista osa on päätynyt tähän julkaisuun.

Testaus on vielä hyvin alkutekijöissään ja mitään systemaattista lajiketestausta ei ole Suomessa järjestetty. Siihen ei ole ollut mahdollisuutta viljelijöillä, mutta myös tutkimuslaitoksille monivuotisten puutarhakasvien lajiketestausta on tänä päivänä liian kallista. Liian kallista on myös monivuotisten puutarhakasvien lajikejalostus ja siksi sitä ei enää tehdä Suomessa pitkäjänteisesti valtion rahoituksella vaan satunnaisten hankkeiden avulla. Tilanne on valitettava, sillä olemme maailman pohjoisin maatalousmaa ja ilmasto asettaa meille tietyt raja-arvot, huolimatta sen lämpenemisestä. Monetkaan ulkomailla jalostetut lajikkeet eivät sovellu meille, koska ne muun muassa vaativat pidemmän kasvukauden tai lämpösunnan tuottaakseen satoa ja ehtiäkseen tuleentua. Suomen oloissa ensimmäinen valintakriteeri on monesta tekijästä koostuva talvenkestävyys, joka ei muualla maailmassa korostu samalla tavalla. Jos meillä ei ole varaa omaan jalostustoimintaan, niin olisi syytä olla varaa pitkäjänteiseen lajiketestaukseen. Näin pystyisimme seulomaan ulkomaisista lajikkeista meille parhaimmat, jotta oma puutarhatuotantomme pysyy nykyaikaisena ja pystymme turvaamaan oman tuotantomme.

Tässä oppaassa kuvatut 84 omenalajiketta ja 15 päärynälajiketta ovat läpäisseet tietynlaisen seulan ja niistä on kertynyt vuosien varrella eniten kokemuksia. Joitakin lajikkeita viljellään jo tuotantomittakaavassa. Lajikkeita esitellään paljon, joten uutta lajiketta tarhaansa etsivän valinta ei ole helppo. Myös lajikesuosituksia on vaikea antaa, koska sekä viljelijän, kaupan että kuluttajan mieltymykset vaihtelevat. Omenia halutaan moneen eri käyttötarkoitukseen ja moneen eri aikaan myytäväksi. Joitakin suosituksia kuitenkin annetaan, silläkin riskillä, että kokemusta on vielä vähän ja se on hajanaista. Omenien kohdalla nostetaan esiin ruvenkestävyys ja sen ongelmallisuuteen pureudutaan julkaisun johdanto-osassa.

Tämän oppaan kokemukset ovat karttuneet pääasiassa Uotilan tilalta Kärkölästä, Simolan tilalta Hollolasta, Ruokamarja Oy:n lajikekokoelmasta Kuopiosta ja Luonnonvarakeskuksen Piikkiön toimipisteestä Kaarinasta. Suurin osa havainnoista on idän hedelmälaajikkeisiin erikoistuneen puutarhuri Mikko Nissisen kokoamia. Tutkimusmestari Hilma Kinnanen on vastannut Piikkiön havainnoista. Lähtökohtana on ollut uusien tuotantolajikkeiden löytyminen Suomeen ja myös muualle kuin mantereen varsinaiselle omenanviljelyalueelle Varsinais- ja Etelä-Suomeen.

Tavoitteena on jatkaa kokemusten keräämistä ja tulevaisuudessa päivittää opasta: täydentää jo kuvattuja lajikkeita ja lisätä uusia, vielä vähällä kokemuksella olevia lajikkeita mukaan oppaaseen. Esimerkiksi luumuja ja kirsikoita ei tähän oppaaseen kuvattu, koska kokemukset eivät vielä ole riittäviä. Lajiketiedon kartuttamiseen tarvitsemme viljelijöiden apua, joten yhteydenotot kaikenlaisista kokemuksista ovat tervetulleita.

Julkaisu on koottu MTT (nykyinen Luonnonvarakeskus) Mikkelin hallinnoimassa SPECICROP-hankkeessa ENPI CBC 2007-2013 -ohjelman rahoituksella. Kiitämme koetiloja mahdollisuudesta havaintojen tekoon.

Maaliskuussa 2016
Tekijät

Sisällys

LAJIKKEIDEN ALKUPERÄ.....	10
OMENAN RUVENKESTÄVYYS	11
OMENARUPI	11
OMENAN RUVENKESTÄVYYDEN ERI MUODOT	13
OMENARUVEN TORJUNTA	16
LAJIKKEKuvausten LUKUOHJEET JA SUOSITUKSIA.....	18
OMENALAJIKKEET	20
AAPE.....	20
AELITA (SENTJABRSKOJE)	21
AFRODITA	22
AGRA	23
ALESJA.....	24
ANTEJ.....	25
ANTONOVKA ZOLOTAJA (ZOLOTOJE LETNEJE, KULTA-ANTONOVKA)	26
ARKAD LETNIJ ZHOLTYJ	27
AUKSIS	28
AVGUSTA	29
BABUSHKINO	30
BEFOREST	31
BOLOTOVSKOJE	32
CORTLAND (OLA)	33
DACE	34
DRUZHBA NARODOV	35
GITA	36
IEDZENU	37
IJULSKOJE TSHERNENKO	38
IMANT	39
IMRUS	40
IVANOVSKOJE.....	41
IZBRANNITSA	42
JABLOTSHNYJ SPAS.....	43
JELENA	44
JUBILEJ MOSKVY.....	45
JUBILIAR	46
JUNOST.....	47
KALVIL BELYJ LETNIJ (KOTTERO)	48
KANDIL ORLOVSKIJ	49
KONFETNOJE.....	50
KORITSHNOJE NOVOJE	51
KOVALENKOVSKOJE	52
KRASNOJE RANNEJE.....	53
KRISTA.....	54
KULIKOVSKOJE	55
KURNAKOVSKOJE	56
KYMPPITONNI	57
MANTET	58
MARAT BUSURIN.....	59
MARTOVSKOJE	60
MEDUNITSA	61
METSHTA.....	62
NARODNOJE	63
ORLIK	64

ORLINKA	65
ORLOVIM	66
ORLOVSKAJA ZARJA	67
ORLOVSKIJ PIONER	68
ORLOVSKOJE POLESJE	69
ORLOVSKOJE POLOSATOJE	70
OSENNAJA RADOST	71
PAMJAT ISAJEVA	72
PODAROK GRAFSKOMU	73
PODSNEZHNIK	74
PÄRNU TUVIOUN (RIZHKIJ GOLUBOK).....	75
RENET KARPOVA	76
ROBERTS.....	77
ROZHDESTVENSKOJE.....	78
SAMORODOK	79
SEREBRJANOJE KOPYTSE	80
SERGIANA	81
SEVERNAJA ZARJA	82
SINAP ORLOVSKIJ	83
SLAVA POBEDITELJAM	84
SLAVJANIN	85
SOLNTSEDAR.....	86
SOLNYSHKO	87
SPARTAN.....	88
START.....	89
STROJEVSKOJE.....	90
STUDENTSHESKOJE.....	91
SVEZHEST	92
SWEET SIXTEEN	93
TAMBOVSKOJE	94
TEREMOK	95
TSHISTOTEL	96
USLADA	97
VENJAMINOVSKOJE	98
ZARJA ALATAU	99
ZHANNA	100
ZHELANNOJE.....	101
ZHEMTSHUZHNOJE.....	102
ZVEZDOTSHKA.....	103
PÄÄRYNÄT	104
BELORUSSKAJA POZDNAJA	104
DJUIMOVOTSHKA.....	105
FEVRALSKIJ SUVENIR	106
JESENINSKAJA	107
KADI	108
KAFEDRALNAJA.....	109
KARAMELNAJA	110
LADA.....	111
LUKNA.....	112
MURATOVSKAJA.....	113
RUMJANAJA LETNAJA.....	114
SKOROSPELKA IZ MITSHURINSKA.....	115
TJUTSHEVSKAJA	116
TSHIZHOVSKAJA.....	117
VIDNAJA (BUGRISTAJA).....	118

Lajikkeiden alkuperä

Julkaisuun koottujen lajikkeiden alkuperä on suurimmaksi osaksi Venäjältä. Kaikkiaan 84 omenalajikkeesta 63 on Venäjältä, viisi Valko-Venäjältä, kaksi Ukrainasta, viisi Latviasta, yksi Liettuasta, kaksi Virossa, yksi Kazakstanista, kolme Kanadasta ja kaksi Amerikan Yhdysvalloista. Viidestätoista päärynälajikkeesta 12 on jalostettu Venäjällä, yksi Valko-Venäjällä, yksi Virossa ja yksi Liettuassa. Venäjällä on kymmeniä marjoihin ja hedelmiin erikoistunutta jalostuslaitosta. Rahoitus on Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen vaikeutunut ja monet laitokset eivät ole kyenneet pitämään aktiivista jalostustoimintaa yllä.

Yksi Venäjän arvostetuimmista ja edelleen aktiivinen jalostuslaitos on valtakunnallinen VNIISPK-hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutti (<http://vniispk.ru/>). Se sijaitsee Orjolissa, noin 400 km Moskovasta etelään. Iso osa, 33 kappaletta, tässä julkaisussa esitellyistä venäläisistä lajikkeista on Orjolin (lausutaan Arjolin) tutkimusinstituutista peräisin. Pääjalostajana kaikissa lajikkeissa on toiminut akateemikko Evgenij Nikolaevitsh Sedov. Hän on edelleen mukana jalostustyössä yli 80-vuotiaana. Yksi tärkeimmistä jalostuskriteereistä omenalla on ollut ruvenkestävyys ja tässäkin julkaisussa olevista Orjolin lajikkeista 17:ssä on *Vf*-ruvenkestogeneeni ja viidessä *Vm*-ruvenkestogeneeni. Muis-sakin lajikkeissa on kiinnitetty huomiota ruvenkestävyyteen ja pyritty saamaan usean geenin aiheut-tamaa määrällistä ruvenkestävyyttä. Suurin osa tässä julkaisussa esitellyistä lajikkeista on risteytetty 1970-1990-luvuilla ja ne on hyväksytty Venäjän viralliseen lajikerokisteriin 1990-2000-luvuilla. Orjolin alue sijoittuu leveyspiireissä Puolan korkeudelle, mutta on talviltaan ankarampi ja kesiltään lämpi-mämpi. Ilmeisesti talven ankaruus on vaikuttanut jalostusaineistoon niin, että Orjolin lajikkeet me-nestyvät Suomessa yllättävän hyvin. Moni niistä ehtii tuleentua hyvin vielä III- ja jopa IV-vyöhykkeellä, vaikka kypsymisajankohta viivästyykin Suomen lyhyessä kasvukaudessa jonkin verran alkuperäisen lajikekuvauksen tietoihin verrattuna.

I.V. Mitshurinille nimetyn NII-puutarhantutkimusinstituutin lajikkeita esitellään tässä julkaisussa 18 kappaletta, joista kolme on päärynöitä. Tutkimusinstituutti sijaitsee Mitshurinskissa, noin 400 kilometriä Moskovasta kaakkoon. Monen lajikkeen jalostajana on toiminut S.I. Isajev. Ruvenkestävyys on saatu monessa lajikkeessa erittäin hyvälle tasolle käyttämällä toisena vanhempana hyvin ruven-kestävää 'Wealthy'-lajiketta. Monet lajikkeista on otettu valtakunnalliseen koetiljelyyn jo 1970-luvulla tai aiemmin ja lajikerokisteriin viimeisimmät lajikkeet on hyväksytty 1990-luvulla.

M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa on jalostettu viisi julkaisuun päätyntä omenalajiketta. S.I. Isajev on toiminut pääjalostajana Mitshurinskin tutki-musinstituutin lisäksi myös Lomonosovin instituutin kasvitieteellisessä puutarhassa. Aktiivinen jalos-tusohjelma on samoin ollut käynnissä 1970-luvulla ja aikaisemmin ja lajikkeet on saatettu markkinoil-le 1980-90-luvuilla. http://botsad.msu.ru/eng_exkurs.htm

K.A. Timirjazoville nimetty Moskovan Maatalousakatemia on laskenut markkinoille useita pää-rynälajikkeita, jotka ovat menestyneet Suomessa hyvin. Viisi tässä julkaisussa esiteltyä lajiketta on Timirjazovin maatalousakatemiasta. <http://www.timacad.ru/>

Venäjän ulkopuolisista maista voi tuoda esille Latvian LVAI-instituutin ledzenussa, jossa on jalos-tettu kolme 2000-luvulla markkinoille laskettua omenan *Vf*-lajiketta ja yksi määrällisesti erittäin hy-vän ruvenkeston omaava lajike.

Venäjällä on maan kattava lajikkeiden testausorganisaatio Gossort komissija. Kullekin lajille on määriteltä sille tarvittavat testaukset ja testauksen pituus ennen kuin se voidaan hyväksyä valtakun-nalliseen viralliseen lajikerokisteriin. Venäjä on jaettu maantieteellisesti 12 menestymisvyöhykkeeseen. Suomea lähinnä on vyöhyke numero 2 (Luoteinen vyöhyke), joka käsittää laajan alueen: Volog-dan alue, Kaliningradin alue, Kostroman alue, Leningradin alue, Novgorodin alue, Pihkovan alue, Tve-rin alue ja Jaroslavin alue (Hakusanoilla "Регионы РФ Государственного Реестра селекционных достижений" löytyy venäjänkielinen listaus menestymisvyöhykkeistä Wikipedian sivuilta). Lajikkei-den testausasemia on kaikilla vyöhykkeillä. Lähimpänä Suomea oleva testausasema, jossa hedelmä-

puitakin testataan, löytyy Pietarin eteläpuolelta Lugasta. Lajikerekisteristä löytyy tiedot lajikkeen jalostajasta, rekisteröintivuodesta ja menestymisvyöhykkeistä, joille sitä voidaan koeviljelyn perusteella suositella. Rekisteri löytyy osoitteesta <http://www.gossort.com/20-gosudarstvennyy-reestr-selektionnyh-dostizheniy-dopuschennyh.html> (klikkaa auki ensimmäinen pdf-tiedosto sivulla).

Venäjän ja sen naapurimaiden ilmastotietoja, kuten lämpösummia, minimilämpötiloja ja lumen paksuutta voi myös itse opiskella venäläis-amerikkalaisella yhteistyöllä tehdyn sivuston kartoista http://www.agroatlas.ru/en/content/Climatic_maps/.

Omenan ruvenkestävyys (SK)

Tämän julkaisun omenalajikkeiden lajikekuvauksia kootessa nousi esille ruvenkestävyys, jota niihin on jalostusohjelmissa pyritty saamaan. Niin sanottujen rupiresistenttilajikkeiden kohdalla ruvenkestävyys on saatu aikaan jalostamalla lajikkeeseen yksi geeni, joka antaa lajikkeelle täydellisen suojan rupea vastaan. Tätä nimitetään kvalitatiiviseksi eli laadulliseksi kestävyudeksi. Kestävyys toimii niin kauan kunnes rupisieni muuntuu, murtaa lajikkeen suojan ja pystyy tartuttamaan lajikkeen rupeen. Ja näin on tapahtunut jo useamman resistenssigeenin kohdalla. Määrällinen ruvenkesto sen sijaan perustuu useampaan geeniin ja geenialueeseen kasvin perimässä. Sitä rupisienen muuntuneetkaan kannat eivät pysty murtamaan, mutta ruvenkesto ei ole täydellistä, vaan omena saastuu epäsuotuisina kesinä rupeen.

Selvyyden vuoksi omenarupea, omenan ruvenkestävyyttä ja torjunnan taustatekijöitä tarkastellaan alla olevissa luvuissa.

Omenarupi

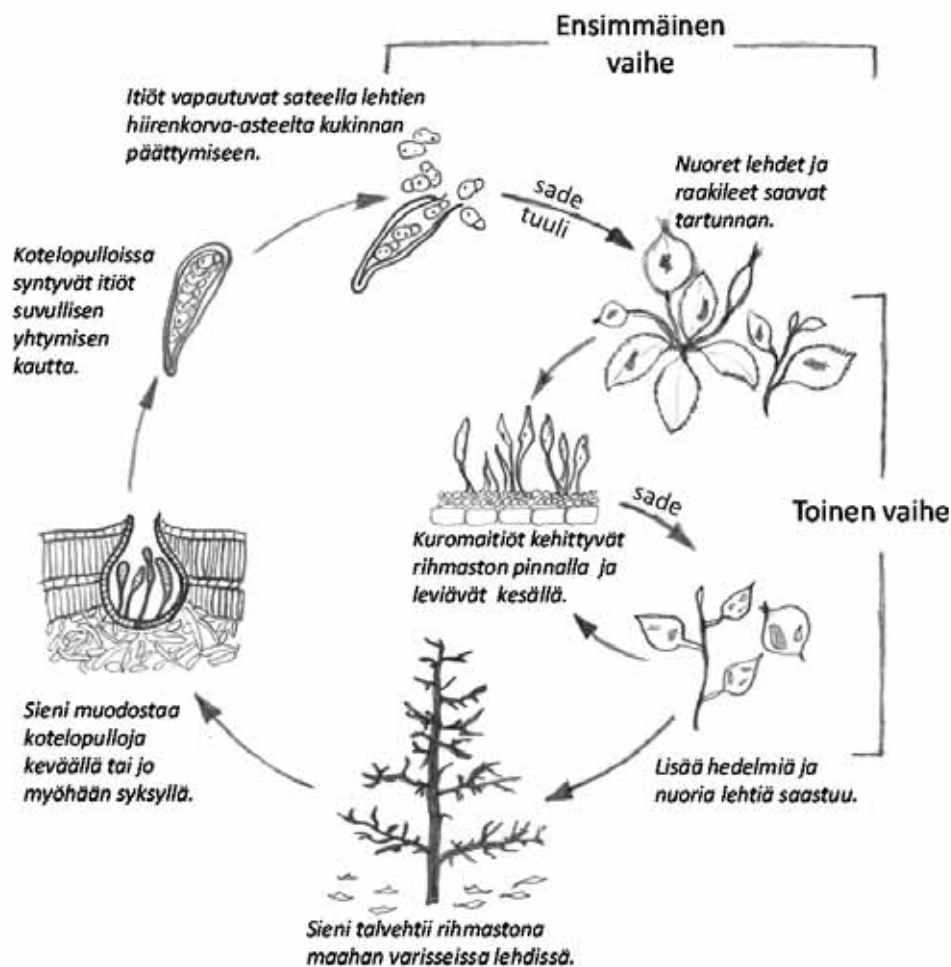
Omenarupea aiheuttaa *Venturia inaequalis* -sieni (Kuvat 1 ja 2). Se on taloudellisesti merkittävin tauti kaikilla omenanviljelyalueilla, joissa saadaan kesäsateita. Omenaruven oletetaan olevan peräisin Keski-Aasiasta, samoilta alueilta kuin missä omenan alkukoti nykytiedon mukaan sijaitsee (Gladioux ym. 2008). Sieltä omenarupi on levinnyt omenan viljelyyn ottamisen myötä kaikkialle maailmaan. Omenarupisieni on muuttunut merkittävämmäksi kasvintuhoojaksi siinä vaiheessa, kun omenaa on opittu lisäämään vartteista, minkä seurauksena omenatarhat ovat muuttuneet geneettisesti yhtenäisimmiksi ja vain joihinkin ruvenkestävyyden lähteisiin tukeutuviksi (Parisi ja Lespinasse 1996, Stukenbrock ja McDonald 2008).

Kuvat 1 ja 2. Omenarupea lehdistä ja hedelmissä. Kuvat Sanna Kauppinen.

Sienen elinkierto sisältää sekä suvullista että suvutonta lisääntymistä (Kuva 3). Rupisieni talvehtii rihmastona maahan varisseissa lehdissä. Rihmastoissa on kahta erilaista parittelutyyppiä ja niiden yhtyessä tapahtuu suvullista lisääntymistä ja muodostuu uusia geeniyhdistelmiä. Suvullisia itiötä sisältävät kotelopullot kypsyvät keväällä tai jo myöhään syksyllä. Ne avautuvat keväällä sadesäällä ja koteloitiöt sinkoutuvat pullosta ilmaan paineen avulla. Tämä taudin levinnän ensimmäinen vaihe eli koteloitiöiden kypsyminen ja lento alkaa Suomessa yleensä toukokuun puolivälin jälkeen ja kestää 5-9 viikkoa. Oksille ja lehdille ilmavirtojen mukana joutuneet koteloitiöt säilyvät elinkelpoisina noin 16 vuorokautta. Itiöt itävät vain, jos lehdet ovat märkiä. Itäminen on riippuvainen myös lämpötilasta. Koteloitiöistä itävä sienirihmasto kasvaa lehden kutikulan ja pintasolukon väliin.

Nuoriin lehtiin kesällä syntyvissä rupilaikuissa muodostuu sienen toinen kehitysvaihe, kuromaste, joka on sienen suvutonta lisääntymistä. Sienirihmasto kasvattaa lehden pintaan päärynämuotoisia kuromaitiöitä, jotka leviävät sateen ja tuulen mukana ympäristöön muodostaen taudin levinnän toisen vaiheen. Kuromaitiöt ovat elinkykyisiä jopa 90 vuorokautta, mutta vaativat kostean alustan itääkseen. Kuromaitiöt saastuttavat lehtien lisäksi kehittyviä hedelmiä. Poimintakypsän omenan pinnalla sienirihmasto muodostamassa oleva sieni voi puhjeta rupilaikuiksi vasta varastossa.

Kuva 3. *Venturia inaequalis* -sienen elinkierto. Kuva piirretty ja suomennettu American Phytopathological Societyn sivuilta (Vaillancourt ja Hartman 2000).

Rupisienen jokavuotinen suvullinen lisääntyminen mahdollistaa lukemattomien uusien geeniyhdistelmien synnyn ja tämä ominaisuus johtaa ennemmin tai myöhemmin ruvenkestävyyden murtumiseen omenalla, kun kysymyksessä on yhden geenin takana oleva ruvenkestävyys. Suuntaavaa valintaa tapahtuu ruvenkestävillä lajikkeilla tarhassa, jossa ei tehdä kemiallista ruventorjuntaa: tietyn ruvenkestävyyden murtautunut uusi rupisienirotu pääsee runsastumaan, koska muut haitattomat rupi-rodut eivät pysty kasvamaan eivätkä näin ollen kilpaile sen kanssa elintilasta.

Valintapainetta tapahtuu myös tilanteessa, jossa kemiallisia ruventorjunta-aineita ei vaihdella. Torjunta-ainetta kestävien rupisienikantojen syntyä ei pidä sekoittaa omenalajikkeiden ruvenkestävyyden murtumiseen.

Omenan ruvenkestävyyden eri muodot

Omenan perinnöllinen ruvenkestävyys voidaan karkeasti jakaa kahteen ryhmään: kvantitatiiviseen eli määrälliseen ja kvalitatiiviseen eli laadulliseen kestävyteen. Kvantitatiivinen ruvenkestävyys on usean geenin aikaansaama ja se harvoin aiheuttaa täydellistä kestävyttä, mutta rupisienen on vaikea murtaa tätä kestävyttä omenan puolustuksen monimutkaisuuden takia. Kvalitatiivinen ruvenkestävyys perustuu yhteen omenan perimässä olevaan geeniin ja ruvenkesto on yleensä täydellistä niin kauan kunnes rupisienelle syntyy rotu, joka ”ohittaa” ruvenkestogeeniin perustuvan puolustusjärjestelmän.

Suurin osa maailmalla viljellyistä omenalajikkeista on omenaruvella niin arkoja, että kauppakelpoista satoa ei pystytä tuottamaan ilman mittavia ja tarkkoja ruiskutusohjelmia. Suotuisimmilla omenanviljelyalueilla 10-20 rupiruiskutuksen tekeminen joka kesä on paitsi kallista, myös ympäristöä kuormittavaa (Beckerman 2009). Omenan geneettisen ruvenkestävyyden parantamiseen on herätty ensimmäisen kerran jo 100 vuotta sitten ja iso osa 1900-luvun loppupuolen omenan jalostusohjelmista on tähännyt ruvenkestävien omenalajikkeiden jalostukseen (Gessler ja Pertot 2012). Varhaisimmat käytetyt ruvenkestogeenit löydettiin omenan villimuodoista. Risteytysjalostus omenalla on aikaa vievää, koska lupaavat yksilöt jatkojalostukseen voidaan tunnistaa vasta jälkeläisten tuottaessa satoa ja ei-haluttujen ominaisuuksien poisristeytys kestää useita omenasukupolvia. Siksi tämän päivän ruvenkestävyysjalostus nojaa muutamaon onnistuneesti jalostusohjelmiin sisään saatuun geeniin. Näistä ylivoimaisesti käytetyin on kolmen pohjoisamerikkalaisen yliopiston vuonna 1926 käynnistämässä PRI-jalostusohjelmassa *Malus x floribunda* 821 -yksilöstä löydetty Vf-geeni (Gessler ja Pertot 2012). Tänä päivänä noin 80 % ruvenkestogeenin omaavista omenalajikkeista on Vf-lajikkeita (Beckerman 2009). Kappalemääräisesti nimettyjä Vf-lajikkeita arvellaan olevan noin 80 (Gessler ja Pertot 2012). Ruvenkestogeeniä on tällä hetkellä tunnistettu noin 20, joille on hiljattain ehdotettu uutta loogisempaa nimeämisjärjestelmää (Bus ym. 2011, Taulukko 1).

Omenan yksittäisten ruvenkestogeenien ja omenaruvien välistä toimintaa kuvataan geeni-vastaan-geeni -suhteella (gene-for-gene relationship, Guérin ja Le Cam 2003). Yksinkertaisuudessaan se tarkoittaa sitä, että ruvenkestävyys-tilanteessa kaksi geeniä, joista toinen on omenassa ja toinen rupisienessä, johtavat ruvenaiheuttajan havaitsemiseen, ja omenassa syntyy puolustusreaktio. Jos omenasta puuttuu ruvenkestogeeni, on se tietenkin altis rupisienen aiheuttamalle taudille. Jos rupisienen avirulentti eli tautia aiheuttamaton tekijä puuttuu tai on muuntunut virulentiksi eli tautia aiheuttavaksi tekijäksi, niin tunnistusreaktiota ei tapahdu ja rupisieni pääsee kehittymään taudiksi.

Omenan puolustusreaktio tunnistustilanteessa voi vaihdella täysin oireettomasta jopa runsaasti itiöiviin rupilaikkuihin (Bus ym. 2011, Taulukko 2). Eriasteiset kuoliolaikut omenan lehdistä ovat merkki kasvin puolustusreaktion heräämisestä. Sienirihmasto ei pääse etenemään kasvin tuhoutuneessa solukossa ja sieni kuolee. Yliherkkyyksireaktion aiheuttamat nuppineulamaiset kuoliolaikut muodostuvat 40-72 tunnin kuluessa ja pian tämän jälkeen sieni kuolee. Muut luokitellut puolustusreaktiot tapahtuvat huomattavasti hitaammin, 3-12 päivän kuluttua tartunnasta, jolloin sieni voi säilyä elävänä jopa 21 päivää.

Taulukko 1. Tällä hetkellä tunnetut ruvenkestogeenit, niiden alkuperäiset lyhenteet sekä ehdotetut uudet lyhenteet. Taulukko on laadittu Busin ym. (2011) esittämän taulukon mukaan (viite kappaleen lopussa). Tunnistusreaktiot vapaasti suomennatut Kauppinen (necrosis= kuoliolaikkuja, stellate necrosis= tähtimäisiä kuoliolaikkuja, hypersensitive response= yliherkkyysoire, chlorosis= kloroottisia laikkuja)

Alkuperäinen lyhenne	Omena, josta geeni löydetty	Tyypillinen tunnistusreaktio omenan lehdistä	Ehdotettu uusi lyhenne	Vastaava rupirotu
<i>Vg</i>	Golden Delicious	kuoliolaikkuja	<i>Rvi1</i>	1
<i>Vb2</i>	TSR34T15	tähtimäisiä kuoliolaikkuja	<i>Rvi2</i>	2
<i>Vb3</i>	Geneva	tähtimäisiä kuoliolaikkuja	<i>Rvi3</i>	3
<i>Vb4 = Vx = Vr1</i>	TSR33T239	yliherkkyysoire	<i>Rvi4</i>	4
<i>Vm</i>	9-AR2T196	yliherkkyysoire	<i>Rvi5</i>	5
<i>Vf</i>	Priscilla	kloroottisia laikkuja	<i>Rvi6</i>	6
<i>Vfh</i>	<i>Malus x floribunda</i> 821	yliherkkyysoire	<i>Rvi7</i>	7
<i>Vh8</i>	B45	tähtimäisiä kuoliolaikkuja	<i>Rvi8</i>	8
<i>Vdg</i>	K2	tähtimäisiä kuoliolaikkuja	<i>Rvi9</i>	9
<i>Va*</i>	A723-6	yliherkkyysoire	<i>Rvi10</i>	10
<i>Vbj*</i>	A722-7	tähtimäisiä kuoliolaikkuja / kloroottisia laikkuja	<i>Rvi11</i>	11
<i>Vb*</i>	Hansen's baccata #2	kloroottisia laikkuja	<i>Rvi12</i>	12
<i>Vd*</i>	Durello di Forli	tähtimäisiä kuoliolaikkuja	<i>Rvi13</i>	13
<i>Vdr1*</i>	Dülmener Rosenapfel	kloroottisia laikkuja	<i>Rvi14</i>	14
<i>Vr2*</i>	GMAL2473	yliherkkyysoire	<i>Rvi15</i>	15
<i>Vmis*</i>	MIS op 93.051 G07-098	yliherkkyysoire	<i>Rvi16</i>	16
<i>Va1*</i>	Antonovka APF22	kloroottisia laikkuja	<i>Rvi17</i>	17

*Näitä ruvenkestogenejä ei vielä taulukon laadinnan aikaan ollut uusi rupirotu murtautunut.

Taulukko 2. Omenan ruvenkestävyyden eri luokat. Luokat 0-3 luetaan vielä eriaistisen ruvenkestävyyden aiheuttaman puolustusreaktion oireiksi. Luokka 4 on ruvenarka. Taulukko on suomennettu Busin ym. (2011) laatimasta taulukosta.

Luokka	Kuvaus oireista omenan lehdistä
Pääluokat	
0	Ei havaittavia oireita
1	Yliherkkyysoire: nuppineulamaisia pilkkuja, ei itiön muodostusta
2	Kloroottisia tai nekroottisia laikkuja ilman itiön muodostusta
3	Kloroottisia laikkuja vaihtelevalla mutta rajoittuneella itiön muodostuksella
4	Ruvenarka: runsaasti itiöitä muodostavia laikkuja
Väluokat	
SN	Tähtimäisiä kuoliolaikkuja: selvärajaisia tähtimäisiä laikkuja, reaktio kuuluu luokkaan 2
3A	Heikko kestävyys: kloroottisia laikkuja vähäisellä itiön muodostuksella
3B	Heikko alttius: kloroottisia laikkuja keskinkertaisella itiönmuodostuksella

Saman ruvenkestogeenin omaavat lajikkeet voivat reagoida rupisien eri tavalla johtuen niiden erilaisesta geneettisestä taustasta (Gessler ja Pertot 2012). Jalostusohjelman aikana kuhunkin lajikkeeseen on voinut kertyä tai siitä karsiutua muita ruvenkestoon vaikuttavia kvalitatiivisia tai kvantitatiivisia geenejä. Esimerkiksi joissakin *Vf*-ruvenkeston omaavissa lajikkeissa on havaittu voimakas yliherkkyysoire ja toisissa ei tietyn rupisien yrittäessä tartuttaa niitä. Omenayksilö *Malus x floribunda* 821, josta *Vf*-geeni on alun perin löydetty, muodosti myös nuppineulamaisia kuoliolaikkuja. Ne *Vf*-jälkeläiset, joihin kuoliolaikkuja ei muodostunut, saastuivat rupisien muuntuneelle

rodulle 6, mutta omenayksilö *Malus x floribunda* 821 ja sen samalla lailla reagoivat jälkeläiset eivät. Yliherkkyyksireaktion aiheuttajaksi löydettiin Vf-geeniin läheisesti kytköksissä oleva ruvenkestogeneeni Vfh, joka oli periytynyt osalle jälkeläisistä ja osalle ei. Lajike, joka on saanut Vf-geenin kummaltakin vanhemmaltaan eli on homotsygootti Vf-geenin suhteen, näyttäisi myös olevan kestävämpi kuin lajike, joka on perinyt Vf-geenin vain toiselta vanhemmaltaan (Gessler ja Pertot 2012).

Ainakin yhdeksälle taulukossa 1 mainituista ruvenkestogeneista on jo syntynyt virulenti omenarupirotu (Bus ym. 2011), mutta viitteitä on myös joidenkin muiden ruvenkestogeenien murtumisesta (Vavra ym. 2014). Kaikista yleisimmin jalostusohjelmissä käytössä olleen Vf-ruvenkeston todettiin ensi kerran murtuneen tuotantotarhassa vuonna 1994 Alankomaissa (Gessler ja Pertot 2012). Vuoteen 2004 mennessä Vf-ruvenkeston murtumista aiheuttavia rupirotuja 6 ja 7 ja rupisaastunutta Vf-lajikkeissa oli havaittu Pohjois-Ranskassa, Belgiassa, Tanskassa, Etelä-Ruotsissa ja Pohjois-Saksassa (Parisi ym. 2004). 2000-luvulla Vf-lajikkeille virulenti omenarupirotu on levinnyt Pohjois-Amerikan mantereelle (Beckerman 2009). Tanskassa vuonna 1995 istutetusta luomukoetarhan 10 Vf-lajikkeesta suurin osa saastui pikkuhiljaa rupeen parin ensimmäisen puhtaan vuoden jälkeen (Lindhard Pedersen ja Bertelsen 2002). Vuonna 2010 istutetun tarhan lajikkeet 'Rubinola', 'Santana', 'Pinova', 'Rubinstep', 'Topaz' ja 'Collina' ovat myös saaneet eriasteisesti rupilaikkua (Bertelsen, sähköpostiviesti 5.3.2016). Lajikkeet 'Rubinola' ja 'Topaz' ovat olleet Vf-geenin murtumisen jälkeen vielä kohtuullisen ruvenkestäviä, mutta muut lajikkeet hyvin ruvenarkoja 'Rubinstep'-lajikkeen ollessa pahiten saastunut. Ennen ruvenkeston murtumista on lähes mahdoton testata, löytyykö lajikkeesta myös määrällistä ruvenkestoja. Jotain osviittaa määrällisestä ruvenkestosta voi saada tutkimalla risteytysvanhempia.

Suomen rupirotutilannetta ei ole järjestelmällisesti kartoitettu. Viitteitä joidenkin Vf-lajikkeiden saastumisesta rupeen on havaittu Ahvenanmaalla (Pernilla Gabrielsson, sähköpostiviesti 7.3.2016) ja myös mantereen puolella (Fredrik Björklund, suullinen kommentti 7.3.2016).

Määrällisen ruvenkeston jalostaminen ei ole ollut jalostusohjelmissä trendikästä, koska sillä ei saavuteta täydellistä ruvenkestoja. Määrällinen ominaisuus ilmenee liukumana, eli ominaisuus voi näkyä eriasteisena hyvästä erinomaiseen riippuen millainen geeniyhdistelmä omena on periytynyt. Määrällisen ruvenkeston huomioimisesta jalostuksessa on kuitenkin viime aikoina kiinnostuttu, koska yhden geenin varassa oleva ruvenkesto on jäänyt hyvin lyhytaikaiseksi. Perinteisesti erittäin ruvenkestävinä lajikkeina pidetään 'Särsöä', 'Antonovkaa', 'Laviaa', 'Wealthyä' ja 'Tallinnan päärynäomenaa'. Ammattiviljelyssä olevista lajikkeista hyvän määrällisen ruvenkeston omaavia ovat esimerkiksi 'Aroma' ja 'Discovery'. Tässä julkaisussa kuvatut lajikkeet on myös ryhmitelty ruvenkeston mukaan, josta tietoa löytyy kappaleesta "Lajikekuvausten lukuohjeet ja suosituksia".

Tavoitteena maailmalla 2000-luvulla käynnistetyissä omenanjalostusohjelmissä on usean ruvenkestogeenin yhdistäminen samaan lajikkeeseen. Geenimerkeillä avustettu jälkeläistön seulonta nopeuttaa jo jalostusta, mutta geeninsiirtomenetelmillä pystyttäisiin hyppäämään usean omenasukupolven yli ja näin vauhdittamaan jalostusta huomattavasti (Bus ym 2011, Gessler ja Pertot 2012).

Omenaruven torjunta

Viljelyteknisillä toimenpiteillä ja oikealla kasvupaikan valinnalla on ratkaiseva merkitys omenaruven esiintymiseen tarhassa. Omenapuiden kasvukunto on oltava kohdallaan, jotta niiden omat puolustusjärjestelmät toimivat.

Ruvenkestogeenin omaavien lajikkeiden käyttö ei poista rupisaastunnan mahdollisuutta, koska uusia rupirotuja voi muodostua tarhassa tai niitä voi kulkeutua muualta esimerkiksi taimimateriaalin mukana. Suomessa omenanviljely on hyvin vähäistä ja omenatarhat kaukana toisistaan lukuun ottamatta Ahvenanmaata ja Varsinais-Suomea. On mahdollista, että vähäisemmän omenanviljelyn alueella ruvenkestogeenin omaavilla lajikkeilla selviää ilman saastuntaa vielä pitkän aikaa, vaikka muita torjuntatoimia ei tekisikään. Tähän tilanteeseen ei kuitenkaan kannata tuudittautua, vaan on panostettava omenaruven tautipaineen vähentämiseen.

Sekä laadullisesti että määrällisesti mahdollisimman ruvenkestävien lajikkeiden käyttö on perusedellytys omenaruven torjunnassa. Yhtä alkuperää olevaan ruvenkestoon ei tarhassa kannata pitäytyä, vaan valita usean eri ruvenkestogeenin ja erittäin hyvän määrällisen ruvenkeston omaavia lajikkeita. Jos tarhaan jossain vaiheessa ilmaantuu vahingollisia rupisienikantoja, ei se monimuotoisessa tarhassa pysty tekemään niin paha tuhoa kuin yhteen ruvenkestogeeniin perustuvassa tarhassa. Euroopassa yksittäiset ruvenkestogeenit ovat murtuneet yksi toisensa jälkeen ja nyt haetaan kuumeisesti lajikkeita, joilla olisi hyvä määrällinen ruvenkesto.

Myös viljelyssä, jossa käytetään kemiallisia torjunta-aineita, on eduksi käyttää mahdollisimman ruvenkestäviä lajikkeita. Ruvenarkojen lajikkeiden suojaaminen torjunta-aineruiskutuksilla vaatii selkeää tarkkuutta ja huolellisuutta, että ruvelle otollisena kesänä torjunnasta ei saa aukotonta ja itiötartuntaa tapahtuu. Ruvenkestävämpien lajikkeiden viljelyssä torjuntaohjelman epätäydellisyys ei tuota yhtä suurta riskiä.

Alueilla, joissa *Vf*-lajikkeiden ruvenkesto on murtunut, on rupisaastunta muodostunut ongelmaksi lähinnä tarhoissa, joissa ei ole tehty ruventorjuntaa. Tarhoissa, joissa on huolehdittu siitä, että ruvenarkoja lajikkeita ei ole lähistöllä ja ruiskutuksia on tehty ainakin muutaman pahimman itiölennon aikaan, on omenat pystytyt pitämään puhtaina tai vain vähäisesti saastuneina (Gessler ja Pertot 2012).

Ranskalaisessa tutkimuksessa testattiin lajikkeiden istuttamista sekaisin riveihin omenatarhassa ja sen vaikutusta omenaruven esiintymiseen (Brun ym. 2014). Kokeessa käytettiin kahta lajiketta, joista toinen oli melko ruvenkestävä lajike ja toinen täysin ruvenkestävä *Vf*-lajike. Ilman ruiskutuksia "lajikeseoksen" todettiin vähentävän rupisaastuntaa niin kauan kuin *Vf*-lajikkeen ruvenkesto ei ollut murtunut. Menetelmän todettiin käyvän yhdeksi ruventorjuntamenetelmäksi muiden toimien ohella, mutta yksistään lajikeseoksella ei rupea pysty torjumaan. Lajikkeiden sekoittaminen tarhassa hankaloittaa tietenkin hoitotoimenpiteitä ja sadonkorjuuta huomattavasti, joten sen kasvinsuojelullinen hyöty olisi oltava merkittävä ennen kuin siihen kannattaisi ryhtyä.

Tärkeintä kemiallisessa torjunnassa on estää ensisijaisen saastunnan syntyminen eli kevät-kesällä lentävien koteloitiöiden itäminen. Näissä suvullisen lisääntymisen kautta syntyneissä itiöissä on mahdollista olla uusia geeniyhdistelmiä, joista joku pystyy ohittamaan lajikkeen ruvenkeston. Mitä paremmin koteloitiöiden torjuminen onnistuu, sitä vähemmän lehtiin muodostuu rihmastoja, jonka kuromaitiöt leviävät saastuttamaan kasvustoa myöhemmin kesällä. Onnistuneen alkutorjunnan johdosta voi loppukesän torjunnan jopa jättää tekemättä.

Tavanomaisessa tuotannossa torjunta-aineita on saatavilla Suomessa vielä kohtuullisesti, mutta luomutuotantoon vaihtoehtoja ei ole. Luonnonmukaisessa viljelyssä maailmalla rikkiä, kalkin ja rikin seosta sekä kuparin eri suoloja käytetään ruiskutteina. Erilaisia ruiskutuksia joudutaan tekemään suotuisilla ilmastoalueilla ruvenaroille lajikkeille jopa 20-30 kertaa, joista kymmenkunta tehdään torjumaan ensimmäistä tartuntaa (Beckerman 2009). Rikki tehoaa härmään ja aineella on ennaltaehkäisevä vaikutus omenarupea vastaan (Jordbruksverket 2015). Suomessakin on tarjolla ruiskulla levitettävä rikkilannos.

Kaliumbikarbonaatti on useiden tutkimusten mukaan tehonnut omenarupeen hyvin (Kunz ym. 2008, Welte 2014). Yhdistettä käytetään muun muassa elintarvikkeissa. Kaliumbikarbonaatin ruiskutukset kasvustoon sekä ennaltaehkäisevänä että tartuntaa pysäyttävänä toimenä ovat tehonneet. Kaliumbikarbonaatti on hyväksytty Tanskan ja Ruotsin luomuviljelyssä ruven torjunta-aineeksi, mutta vähäisen käytön takia sitä ei tuo kukaan maahan. Myös rikki on Ruotsissa ja Tanskassa sallittu. Yksistään rikillä ei Marianne Bertelsenin (sähköpostikommentti 4.3.2016) mukaan ole tarpeeksi tehoa omenarupeen, vaan rinnalle tarvittaisiin esimerkiksi kaliumbikarbonaattia. Kupari ei ole Tanskassa sallittu omenaruven torjuntaan, mutta joissakin muissa Euroopan maissa kyllä (Bertelsen, sähköpostikommentti 4.3.2016). Suomessa ei tällä hetkellä ole hyväksytty ruventorjunta-aineita luomutuotantoon, mutta niiden testaaminen ja mahdollisesti käyttöönotto myöhemmin olisi tärkeää.

Talveksi tarhaan jäävien omenapuiden lehtien hävittäminen voi joidenkin tutkimusten mukaan pienentää rupisaastunnan riskiä (Sutton ym. 2000). Hajotustoimintaa edesauttaa lehtien silppuaminen syksyllä. Lisäksi typen lisääminen lehdille urean muodossa kiihdyttää hajotustoimintaa. Kolmeviisiprosenttinen urealiuos on ruiskutettava lehdille juuri ennen niiden maahan putoamista tai jo maahan pudonneisiin lehtiin (Beckerman 2009). Liian aikainen urealisäys syksyllä voi häiritä omenapuiden talveentumista. Vaihtoehtoisesti urean voi Beckermanin (2009) suosituksen mukaan ruiskuttaa maanpintaan keväällä juuri ennen silmujen puhkeamista. Urea ei ole sallittu luomutuotannossa. Tutkimusta vastaavan aineen löytymiselle luomutuotantoon tarvitaan.

Omenarupisien itiöt itävät vain, jos kasvustossa on kosteutta tarpeeksi kauan. Koteloitiöillä itämiseen vaikuttaa myös lämpötila, mutta lyhimmillään siihen menee aikaa noin 10 tuntia. Kuromaitiöt tarvitsevat kosteutta vain kuusi tuntia. Mitä nopeammin kasvusto kuivaa sateen tai sumun jälkeen, sen paremmin rupitartunta pysyy hallinnassa. Kasvuston kuivumiseen voi vaikuttaa viljelytoimenpiteillä: omenatarhan paikaksi olisi valittava mahdollisimman aurinkoinen rinne, taimiväli on oltava tarpeeksi väljä ja puut on pidettävä avoimina leikkaamalla. Tanskassa on testattu sadekatoksen vaikutusta omenarupeen (Bertelsen ja Linhard Pedersen 2014). Omenat säilyivät ruvesta puhtaina yhtä hyvin kuin kemiallisten ruiskutusten avulla.

Viitteet löytyvät julkaisun lopusta.

Lajikekuvausten lukuohjeet ja suosituksia

Lajikkeet ovat aakkosjärjestyksessä ja osalla lajikkeista on myös muita lajikenimiä, jotka on pyritty selvytyden vuoksi kertomaan. Venäläiset lajikenimet on käännetty latinalaisille aakkosille suomalaisen translitterointiohjeen mukaan. Englannin kielelle litteroitaessa ulkoasu olisi jonkun verran erilainen varsinkin suhuäänteiden osalta. Suomalaisen suuhun monet nimet ovat ensi alkuun vaikeita lausua ja muistaa. Osan lajikenimistä voisi kääntää suomen kielelle, mutta suomentamiseen ei ole tässä julkaisussa ryhdytty. On tärkeää säilyttää lajikkeen oikea nimi lajikesekaannusten välttämiseksi. Eri asia on, jos kuluttajalle kehitetään myyntivaiheessa helpompi nimi. Jos joku lajike yleistyy viljelyssä, olisi tietenkin johdonmukaista, että koko Suomessa käytettäisiin samaa lempinimeä kyseiselle lajikkeelle.

Lajikekuvauksen alkuun on nostettu sana **kesä/syksy/talvi** sen mukaan, mihin kypsyysluokkaan lajike kuuluu. Luokittelu on tehty suomalaisen kokemuksen mukaan, joka voi poiketa alkuperäisessä lajikekuvauksessa mainitusta kypsyamisajasta ilmaston erilaisuuden vuoksi.

Ruvenkestävyys on tuotu esille sanoilla **arka ruvelle/ melko ruvenkestävä/ hyvä ruvenkesto/ erittäin hyvä ruvenkesto** ja jos lajikkeessa on ruvenkestogeeni, se on ilmaistu sanoilla **Vf-ruvenkesto/ Vm-ruvenkesto**. Tässä julkaisussa kuvatuissa omenalajikkeissa ei ole juurikaan havaittu omenarupea edes lajikkeissa joita kuvataan ruvelle aroiksi. Vertailukohtana kaikissa tarhoissa on ollut Suomessa yleisesti viljelyssä olevia hyvin ruvenarkoja lajikkeita, jotka ovat useimmiten olleet ankaran ruven peittämiä. Tästä saa tuntumaa, että nyt testissä olevat lajikkeet ovat meidän mittapuumme mukaan hyvin ruvenkestäviä. Omenatarhoissa ei ole koelueilla tehty rupiruiskutuksia. Ruvenkestogeenin omaavissa lajikkeissa ei ole tavattu rupea, mutta on tosiasia, että niiden ruvenkestävyys voi murtua joku päivä. Jos omenatarhassa aikoo käyttää mahdollisimman vähän ja mahdollisimman luonnonmukaista ruventorjuntaa, niin varma valinta ovat lajikkeet, joiden ruvenkesto ei perustu yhteen geeniin.

Lajikekuvauksessa keskikokoinen omena tarkoittaa noin 100 gramman painoista hedelmää. **Hyvät puolet** – ja **Huonot puolet** -kohdissa on nostettu esiin lajikkeen olennaisimmat ominaisuudet. **Viljelysuositus** Suomen eri osiin on annettu sen mukaan, mitä kokemusta lajikkeesta tällä hetkellä on. Osaa lajikkeista ei ole kokeiltu Salpausselän pohjoispuolella. Etelä-Suomi tarkoittaa suurin piirtein menestymisvyöhykkeitä I-II (III), Keski-Suomi (III-) IV-vyöhykettä ja Pohjois-Suomi tästä pohjoisempia alueita. Menestyminen on tietenkin monesta asiasta kiinni, eikä kasvupaikan pienilmasto ole niistä vähäisin.

Osa lajikekuvauksista on jalostajalta. Osa jalostajan lajikekuvauksesta on jätetty pois, kuten omenan sisällön analyysitulokset. Niitä löytyy osalle lajikkeista Nissisen ja Kokon kokoamasta Pohjoiset hedelmäpuut -julkaisusta (http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-951-27-1341-7/urn_isbn_978-951-27-1341-7.pdf) tai hakusanalla Pohjoiset hedelmäpuut).

Suomen kokemukset lajikkeista on saatu pääasiassa Uotilan tilalta Kärkölästä. Muut merkittävämät koeviljelypaikat ovat olleet Simolan tila Hollolassa, MTT Puutarhatuotanto Piikkiössä ja Ruokamarja Oy:n tila Kuopiossa. Lajikekuvaukset perustuvat usean vuoden havainnointiin Suomessa, mutta havainnointi ei ole ollut järjestelmällistä lajikekokeessa tapahtuvaa tiedonkeruuta vaan pääasiassa yksityisten omenanviljelijöiden tarhoista kerättyä tietoa. Siksi lajikekuvauksetkin ovat suuntaa-antavia, ja kaikista lajikkeista ei ole kokemusta kaikista ominaisuuksista. Osa lajikkeista on jo laajemmalla koeviljelyssä, mutta harvasta lajikkeesta on vielä saatu konttikaupalla korjattavaa satoa. Osasta lajikkeista on kokemusta vasta muutaman puun verran. Tällä hetkellä ollaan kuitenkin vaiheessa, jossa lupaavimmista lajikkeista ollaan perustamassa hehtaarimittakaavassa olevia viljelmiä ja tulevana vuosina kokemusta tulee lisää.

Tämän julkaisun lajikkeissa voi olla sellainen erikoisuus, että varsinkin Venäjän mantereisissa olosuhteissa jalostetut lajikkeet tuottavat paremman makuisia hedelmiä Suomen mantereisimmilla alueilla, toisin sanoen Itä-Suomessa, jossa lämpösumman kertyminen on samantyylistä kuin syvemällä mantereella. Myös joidenkin lajikkeiden talvenkestävyys voi olla parempi idässä kuin aivan

etelässä tai lännessä. Päätelmää ei ole yritetty todistaa paremmin, mutta haluamme tuoda asian pohdittavaksi.

On totta, että on aika epätoivoista lähteä valitsemaan näiden 84 lajikkeen joukosta, varsinkin jos niistä ei ole aiempaa kokemusta eikä ole päässyt edes maistamaan. Vertailun helpottamiseksi on lajikkeista koottu kaksi yhteenvetotaulukkoa järjestettynä kypsymisajankohdan ja ruvenkeston mukaan (Liitteet 1 ja 2 julkaisun lopussa). Kirjoittajat myös uskaltautuivat tuomaan esille omia suosikkejaan maun puolesta huomioon ottaen myös muut tiedossa olevat ominaisuudet (lista alla). Kirjoittajien listat tietenkin erosivat toisistaan, mutta yhtäläisyyksiäkin löytyi.

Makuhan on haastava määriteltävä ja mielipiteitä löytyy niin monta kuin on maistajaakin. Kauppalajikkeiden makukriteerit ovat ulkomaisten lajikkeiden vaikutuksesta muuttuneet 'Rubinola'- ja 'Golden Delicious' -tyyppisiksi kohtalaisen makeiksi, joissa on myös tietty määrä happoa. Kirjoittajien suosikeissa suurin osa lajikkeista kuuluu tähän sarjaan.

Maun kehittymiseen vaikuttaa moni tekijä, joista yksi tärkeimmistä on Suomen pohjoisissa oloissa kasvukauden aikaan kertynyt lämpösumma ja aurinkotunnit. Viileänä ja pilvisenä kesänä harva omenalajike tuottaa herkkumenoita, eikä maku jaksa kehittyä varastossakaan.

Kirjoittajien suosikit maun suhteen:

- Aape
- Agra
- Aelita
- Alesia
- Auksis
- Beforest
- Dace -epävirallisessa, mutta sekä lajikkeiden suhteen että ihmismääräisesti laajassa maistuksessa kaikkien makuun
- Gita
- Iedzenu
- Ivanovskoje
- Krasnoje ranneje
- Krista -epävirallisessa, mutta sekä lajikkeiden suhteen että ihmismääräisesti laajassa maistuksessa kaikkien makuun
- Orlinka
- Orlovim
- Roberts
- Sinap Orlovskij
- Sweet sixteen
- Venjaminovskoje
- Zarja Alatau

Omenalajikkeet

Aape

talvi, V \bar{F} -ruvenkesto

Timirjazovin akatemiasta saadun tiedon mukaan kyseessä on valkovenäläinen risteytys: *Lobo x Prima*. Tullut Moskovaan numerolajikkeena. On nimetty Suomessa nastolalaisen hedelmäviljelynharrastajan Alpo Lehtosen mukaan.

Talviomena. Hedelmät poimitaan syyskuun lopulla, ja ne säilyvät varastossa vuoden vaihteen yli. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. V \bar{F} -ruvenkestogeneeni perimässä. Erittäin aikaisatoinen ja satoisa.

Puu on melko hillittykasvuinen. Soveltuu hyvin suhteellisen voimakaskasvuisille perusrungoille varrennettavaksi. Kääpiövillä rungoilla hedelmän koko jää helposti pieneksi hyvänä satovuonna.

Hedelmät ovat keskikokoisia, kiiltäväkuorisia, vahapintaisia, kirkasvärisiä. Punaista peiteväriä on tavallisesti runsaasti. Malto on kellertävää, happaman imelää, miellyttävän makuista. Pöytälaajike.

Hyvät puolet: Runsas satoisuus. Hyvä talvenkestävyys. Hedelmän kaunis väri ja hyvä maku. Puun pienehkö koko. Päihittää useimpina vuosina Lobon sekä maussa että säilyvydessä.

Huonot puolet: Hedelmät jäävät helposti pienikokoisiksi kääpiövillä perusrungoilla.

Viljelysuositus: Maan eteläosiin soveltuva, hyvin säilyvä talviomena.

Kuva Mikko Nissinen

Aelita (Sentjabrskoje)

syksy, melko ruvenkestävä

Wealthy x *Koritshnoje* polosatoje (Kaneliomena). Jalostettu Mitsurinskissa toimivassa I.V. Mitsurininille nimetyssä NII-puutarhantutkimusinstituutissa. Jalostaja S.I. Isajev. Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun v. 1980, ja liitettiin lajikerekisteriin v. 1999.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun keskivaiheilla, ja säilyvät 2 kuukautta. Talvenkestävyys on hyvä. Lajike on melko ruvenkestävä. Satoisuus on hyvä. Tulee 4-5 vuodessa satoikään.

Puu on korkeahko, reheväkasvuinen, latvukseltaan leveän- kekomainen, tuuheahko.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, hyvänmuotoisia, pyöreän-kartiomaisia, lievästi särmikkäitä. Kuoren pohjaväri on vihertävänkeltaista, peiteväri läikikästä tai heikosti punaviiruista, lähes koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokosia on vähän. Ne ovat pieniä ja heikosti erottuvia. Malto on kellertävää, mehevää, hienoa, keskikovaa, hiukan aromaattista. Hedelmän maku on hieno, happaman- imelä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Omenan kaunis ulkonäkö ja hyvä maku. Hyvä talvenkesto.

Huonot puolet: Voi saastua huonona kesänä rupeen. Puu suurehko. Hedelmän rakenne kuivakas.

Viljelysuositus: Koeviljelyyn ammattitarhoille Etelä- ja Keski-Suomeen.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Mikko Nissinen

Afrodita

syksy/talvi, Vf-ruvenkesto

814:n (F2 *Malus floribunda* 821 x Golden delicious) vapaapölytteinen siementaimi. Jalostettu VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa Orjolissa. Jalostajina ovat toimineet: E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov, E.A. Dolmatov. Otettu valtakunnalliseen kokeiluun 1998. Liitettiin valtakunnalliseen lajikerekisteriin 2005.

Aikainen talvilajike tai myöhäinen syyslajike. Omenat kypsyvät syyskuun puolivälin jälkeen ja säilyvät korkeintaan vuoden vaihteeseen. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Perimässä Vf-ruvenkestogeneeni. Satoisuus on erittäin hyvä. Aikaissatoinen.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on pyöreä, harvahko.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja pienehköjä, pyöreitä, tasalaatuisia, lievästi särmikkäitä. Kuori on ohut, sileä, vahainen, kiiltävä, väriltään vihertävän- keltainen. Peiteväri on vadelmanpunaista, läiskinä ja viiruina, peittäen suurimman osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat harmaita ja hyvin erotuvia. Malto on valkoista, tiivistä, punajuovaista, hienorakeista, mehukasta. Maku happaman-imelä, miellyttävän mausteinen. Hieno pöytäomena.

Hyvät puolet: Kaunis, erinomaisen maukas omena. Pienehkö puu.

Huonot puolet: Kääpiörungolle vartettuna omenan koko jää helposti pieneksi. Vain keskinkertainen talvenkesto. Runsaan sadon jälkeen voi esiintyä jaksottaissatoisuutta. Omenan säilyvyys talvilajikkeeksi melko heikko.

Viljelysuositus: Etelä- ja Keski-Suomeen hyvälle kasvupaikoille, mieluiten suhteellisen voimakasvuisille perusrungoille varrennettuina. Hyvään hoitoon (Huippuvuonna raakileharvennus).

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Sanna Kauppinen

Agra

kesä, melko ruvenkestävä

Lajike on syntynyt risteytyksessä, jossa Quinte on pölytetty Suislepp- ja Tallinnan päärynäomena -lajikkeita sisältävällä siitepölyllä. Jalostettu Latviassa LVAI:ssa. Rekisteröity lajikkeeksi vuonna 2002. Jalostajina ovat toimineet R. Abolins, A. Maizitis ja R. Dumbravs.

Aikainen kesälajike. Omenat kypsyvät elokuun puolivälin tienoilla. Säilyvyys on kesäomenaksi erittäin hyvä. Lajikkeen talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkesto on kohtalainen. Puu tulee varhain satoikäiseksi. Satoisuus on hyvä.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan suhteellisen tuuhea.

Hedelmä on keskikokoinen, muodoltaan kartiomainen. Kirkkaanpunaista peiteväriä on runsaasti, peittäen lähes koko hedelmän pinnan. Malto on kellertävää, keskinkertaisen mehukasta, miellyttävän mausteista, happaman-imelää. Pöytäomena.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Kaunis, hyvin säilyvä, hienon makuinen kesäomena. Hyvä talvenkestävyys. Hedelmä kestää hyvin käsittelyä.

Huonot puolet: Joidenkin mielestä hedelmän maku voi olla hieman kuivakas. Vain kohtalainen ruvenkesto.

Viljelysuositus: Aikainen kotitarve- ja kauppalajike. Etelä-Suomeen ja kokeiltavaksi pohjoisempana.

Kuva Hilma Kinnanen

Alesja

talvi, erittäin hyvä ruvenkesto

Belorusskoje malinovoje x Bananovoje. Lajike on jalostettu Valkovenäjän NII- hedelmäntutkimusinstituutissa. Jalostajat: G.K. Kovalenko, V.G. Kovalenko, D.V. Grakovitsh. Otettu lajikekokeiluun v. 1990.

Myöhäinen talvilajike. Omenat valmistuvat keräyskypsiksi lokakuun alussa ja säilyvät helmikuulle. Talvenkestävyys on osoittautunut hyväksi. Omaa erinomaisen kestävyuden omenarupea vastaan. Satoisuus erittäin hyvä ja säännöllinen. Tulee varhain satoikään.

Puu on pienehkö. Latvus kompakti, pyöreä, tuuheahko.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja pienehköjä, litteänpyöreitä, tasalaatuisia. Kuori on sileää ja kiiltävää. Pohjaväri on keltainen. Kirkkaanpunainen peiteväri peittää suurimman osan hedelmän pinnasta. Malto on kermanväristä, mehukasta, hienorakeista, melko tiivistä, aromaattista. Maku on hapanimelä, miellyttävä. Hyvä pöytäomena.

Hyvät puolet: Kaunis, hienon makuinen, terve ja hyvin säilyvä talviomena. Puun kompakti koko. Runsas ja säännöllinen sato.

Huonot puolet: Jonkun makuun voi olla liian mieto. Hyvänä satovuonna, puutteellisella hoidolla, omenat jäävät helposti pieniksi. Koleana kesänä maku ei ehdi kehittyä.

Viljelysuositus: Hyvin säilyvä talvilajike, sekä ammatti- että kotitarhoihin.

Kuva Mikko Nissinen

Antej

talvi, melko ruvenkestävä

Belorusskoje malinovoje x 59-13/9 (Babushkino x Newtown). Lajikkeen jalostuspaikka on Valko-Venäjän NII-hedelmätutkimusinstituutti, missä jalostajina ovat toimineet G.K. Kovalenko ja V.G. Kovalenko. Otettu koeviljelyyn vuonna 1982 ja lajikerekisteriin vuonna 2000.

Kuva Sanna Kauppinen

Myöhäinen talvilajike. Poimitaan lokakuun alussa. Omenat ovat nautintakypsiä marraskuussa. Hedelmien säilyvyys on jopa 6 - 7 kk. Talvenkestävyys on hyvä. Tautien- ja tuholaiskestävyys on keskinertainen. Satoisuus on erinomainen, ja puu tulee erittäin varhain satoikään.

Puu on kasvultaan hillitty. Latvus on pyöreän-kekomainen, harvahko.

Omenat ovat keskikokoisia ja suuria, pyöreän-kartiomaisia, hieman litteähköjä, eivät tasakokoisia, särmikkäitä. Kypsänä pohjaväri on vihertävän-keltaista. Peiteväri on tummanpunaista, peittäen suurimman osan kuoresta. Kuori on voimakkaan vahan peittämää. Korkkihuokokset ovat pieniä, vaaleita, hyvin näkyviä. Hedelmän malto on vihertävän-vaaleaa, mehukasta, pienirakeista, melko harvarakenteista. Maku on hyvä, hapokas ja aromaattinen. Rakenne rapea. Maku säilyy pidempään ja paremmin kuin Lobolla. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Erittäin satoisa, hyvin säilyvä talviomena. Hillittykasvuinen puu.

Huonot puolet: Voi saastua rupeen epäsuotuisina vuosina. Kylmän kesän jälkeen maku voi olla liian hapan.

Viljelysuositus: Erittäin varmasatoinen, myöhäinen talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Antonovka zolotaja (Zolotoje letneje, Kulta-Antonovka)

syksy, melko ruvenkestävä

Antonovka x Rosmarin belyj. Lajike on tullut Samarasta, Volgan varrelta, Eduard Kandyrovilta alkupe-
räisellä nimellä Zolotoje letneje. Lajike on jalostettu Samaran tutkimusasemalla, mistä se on annettu
valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 2000. Sama lajike on tullut Moskovasta Timirjazovin akademi-
asta nimellä Antonovka zolotaja.

Puu on melko voimakaskasvuinen, latvukseltaan harvahko, hyvärakenteinen.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella, ja säilyvät ainakin kuukauden.

Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään kohtalainen. Satoisuus on melko hyvä. Aikaissatoi-
nen.

Hedelmät muistuttavat ulkonäöltään Antonovka-lajiketta. Ne ovat keskikokoisia ja suuria, kypsänä
kauniin kullankeltaisia, peitevärittömiä. Kunnolla kypsyttyään ne mehustuvat läpikuultaviksi. Maul-
taan ne ovat erittäin hyviä: mehukkaita ja makean-happoisia. Herkkuomena.

Hyvät puolet: Hedelmät kauniita ja herkullisia. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: Keskinkertainen ruvenkestävyys.

Viljelysuositus: Hieno herkkulajike Etelä- ja Keski-Suomeen, lähinnä kotipuutarhoihin.

Kuva Sanna Kauppinen

Arkad letnij zholtyj

kesä, arka ruvelle

Geneettinen alkuperä tuntematon. Vanha venäläinen maatiaislajike. *Kesäarkad.* Lajike on laajalle levinnyt Venäjän kotipuutarhoissa.

Aikainen kesälajike. Kypsyy elokuun alussa. Säilyvyys on lyhytaikainen (7-10 päivää). Talvenkestävyys on erinomainen. Verrattavissa muihin vanhoihin venäläisiin lajikkeisiin. Ruvenkestävyydeltään lajike on heikko. Satoisuus on keskinkertainen tai heikohko, mutta jokavuotinen. Tulee 5-6 vuoden kuluttua istutuksesta satoikäiseksi.

Puu on kasvultaan voimakas, harvaoksainen, pyöreälatvuksinen.

Hedelmät ovat pienehköjä, katkaistun-kartiomaisia tai lieriömäisiä. Kuori on kiiltävää, ohutta, viher-tävänkeltaista, myöhemmin vaaleankellertävää. Peiteväriä ei ole. Malto on pehmeää, melko mehukasta, hyvänmakuista, hapottoman-imelää. Vaatimaton pöytäomena.

Kuva Hilma Kinnanen

Hyvät puolet: Erittäin hyvä talvenkestävyys. Omenien aikainen kypsyminen.

Huonot puolet: Heikohko satoisuus. Heikko ruvenkesto.

Viljelysuositus: Kotipuutarhoihin aikaiseksi kesäomenaksi, imelien omenoiden ystäville, sekä kokeiluun epäsuotuisille omenanviljelyalueille.

Kuva Hilma Kinnanen

Auksis

talvi, hyvä ruvenkesto

McIntosh x Punainen Gravenstein. Jalostettu Liettuan NII-hedelmien- ja vihannestutkimusinstituutissa Babtaissa. Risteytys on tehty vuonna 1951. Jalostajina ovat toimineet I. Staras ja D. Bulavienė.

Talvilajike. Kypsy syyskuun lopulla ja säilyy helmikuulle. Talvenkestävyys on kohtalainen. Hyvä kestävyys omenarupea vastaan. Satoisuus on runsas, jonkin verran jaksottainen. Tulee suhteellisen aikaisin satoikäiseksi.

Keskikokoinen puu. Latvus on pyöreänmuotoinen ja suhteellisen tuuhea.

Hedelmät ovat keskikokoisia, litteänpyöreitä, kaunismuotoisia, sileäpintaisia. Peiteväri on karmiinin-punaista, peittäen noin puolet hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat suuria, jotkut niistä keskeltä korkkiutuneita. Hedelmän malto on kellertävää, melko kovaa, mehukasta, aromaattista. Maku on hapan-imelä, mausteinen, erinomainen. Yksi parhaista omenista maultaan.

Hyvät puolet: Hyvin säilyvä, kaunis ja herkullinen talviomena. Runsassatoinen.

Huonot puolet: Kylmänä kesänä, tai epäsuotuisissa olosuhteissa, hedelmien koko jää helposti pieneksi.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike Etelä-Suomen suotuisille kasvupaikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Avgusta

kesä, hyvä ruvenkesto

Orlik x Papirovska tetraploidnaja. Lajike on jalostettu VNIISPK-instituutissa Orjolissa. Lajike on päästetty valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 2002, ja se on liitetty lajikerekisteriin 2008. Jalostajina ovat toimineet: E.N. Sedov, Z.M. Serova, G.A. Sedysheva ja E.A. Dolmatov.

Triploidi, myöhäinen kesälajike, tai aikainen syyslajike. Omenat kypsyvät syyskuun alkupuolella pitkän ajan kuluessa yksittäin, ja säilyvät enintään kuukauden. Talvenkestävyys on ollut hyvä, kuten myös ruvenkestävyys. Satoisuus on runsas.

Puu on suurikokoinen, pyöreälatvuksinen, melko harvaoksainen, hyvä rakenteinen.

Omenat ovat suuria, melko tasakokoisia. Muodoltaan kartiomaisia, harjuisia, toispuoleisia. Kuori on sileää ja kiiltävää, pohjaväriiltään kellanvihreää. Punaista peiteväriä on runsaasti juovina ja läikkinä. Suuret korkkihuokokset näkyvät selvästi kuoren pinnalla. Malto on vihertävää, melko tiivistä, mehu-kasta, happaman-imelää, erittäin maukasta. Herkkulajike.

Hyvät puolet: Kauniita, suuria herkkumenoita.

Huonot puolet: Suurikokoinen puu. Hedelmien heikohko säilyvyys.

Viljelysuositus: Herkkumena kotitarhoihin.

Kuva Mikko Nissinen

Babushkino

talvi, melko ruvenkestävä, melko muumiotaudinkestävä

Vanha venäläinen paikallislajike. Geneettinen alkuperä tuntematon. Mummo-omena. Myöhäinen talviomena. Hedelmät poimitaan lokakuun alussa, ja ne säilyvät huhti-toukokuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruven- ja muumiotaudinkesto ovat keskinkertaisia. Satoisuus on kohtalaisen hyvä, mutta jaksottainen. Puu tulee myöhään satoikään, joskus vasta 10 - 12 -vuotiaana.

Keskikokoinen puu. Latvus on laaja, muodoltaan leveänpyöreä. Puu on erittäin pitkäikäinen.

Hedelmät ovat alle keskikokoisia, litteänpyöreitä, särmikkäitä. Kuori on keskিপaksu, sileä. Pohjaväri on vihertävänkeltainen. Peiteväri puuttuu, joskus esiintyy heikkoa punerrusta. Korkkihuokosia on vähän. Ne ovat pieniä ja heikosti erottuvia. Malto on valkoista, hienorakeista, mehukasta, suhteellisen tiivistä. Maku on erinomainen, viinihappoinen. Erinomainen pöytähedelmä, mutta hyvä myös talouskäytössä.

Hyvät puolet: Hyvä talvenkestävyys. Hyvä säilyvyys. Erittäin hienomakuinen vanha talvilajike.

Huonot puolet: Tulee myöhään satoikään. Ulkonäkö heikko, kulmikas.

Viljelysuositus: Omenanviljelyn harrastajille Etelä- ja Keski-Suomen kotipihoihin. Vanha, erittäin hienomakuinen, pitkään säilyvä talvilajike. Kannattaa varrentaa hillittykasvuiselle perusrungolle tai välirungolle, jos odottavan aika tuntuu pitkältä!

Kuva Mikko Nissinen

Beforest

talvi, hyvä ruvenkesto, hyvä muumiotaudinkesto

Kanadalainen lajike. Geneettinen alkuperä ei ole tiedossa.

Talviomena. Hedelmät poimitaan syyskuun lopussa - lokakuun alussa, ja ne säilyvät varastossa maaliskuulle. Talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertaista parempi. Muumiotautia lajike kestää hyvin. Satoisuus on erinomainen. Tulee erittäin varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on harvaoksainen, muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, litteänpyöreitä, kauniita, pohjaväritään kellanvihreitä, peiteväritään punaviiruisia. Voi muodostaa ruskeaa korkkiumaa kuoreen. Malto on vihertävää, tiivistä, mehuisaa, happaman-imelää, miellyttävän makuista. C-vitamiinipitoisuus on korkea. Pöytäomena.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Erittäin hyväsatoinen, säilyvä ja suhteellisen terve talvilajike. Hienon mausteinen maku.

Huonot puolet: Hyvänä satovuonna vaatii raakileharvennuksen, muuten hedelmät voivat jäädä pieniksi varsinkin kääpiövissä puissa.

Viljelysuositus: Etelä-Suomeen hieno talvilajike, sekä harrastajille, että ammattilaisille.

Kuva Hilma Kinnanen

Bolotovskoje

talvi, Vf-ruvenkesto

Skryzhapel x 1924 ((F2 Malus floribunda x Wealthy) x (F2 Malus floribunda x Jonathan)). Jalostettu VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa Orjolin kaupungissa. Lajikkeen ovat jalostaneet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja J.I. Habarov. Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1993. Otettu mukaan valtakunnalliseen omenarekisteriin vuonna 2002.

Kuva Sanna Kauppinen

Talviomena. Hedelmät kypsyvät syyskuun loppupuolella keräyskypsiksi, ja ne säilyvät joulukuulle. Hyvä talvenkestävyys. Vf-ruvenkestogeneeni. Satoisuus on hyvä. Aikaissatoisuudeltaan keskinkertainen.

Nopeakasvuinen, suurehko puu. Latvus on melko korkea, pyöreän muotoinen ja melko harvaoksainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, suhteellisen tasakokoisia, särmikkäitä. Kuori on rasvainen, himmeäpintainen, ilman vahakerrosta. Pohjaväri on kypsänä vaaleankeltaista, peiteväri punaisina juovina ja pisteinä; sitä on melko niukasti. Korkkihuokokset ovat pieniä ja heikosti erottuvia. Malto on vihertävää, tiivistä, mehukasta, melko vähähappoista, hyvänmakuista. Pöytälaajike.

Hyvät puolet: Hyväsatoinen. Omenat hyvälaatuisia.

Huonot puolet: Puu voi pudottaa suuren osan hedelmistä, jos niitä ei kerätä ajoissa.

Viljelysuositus: Talvilajike Etelä-Suomen tarhoihin, vähähappoisten omenien ystäville. Lajiketta voi kokeilla pohjoisempanakin lämpimillä paikoilla.

Kuva Mikko Nissinen

Cortland (Ola)

talvi, melko ruvenkestävä

Ben Davis x McIntosh. Lajike on jalostettu USA:ssa Genevan tutkimusasemalla New Yorkin osavaltiossa vuonna 1898.

Talviomena. Hedelmät poimitaan myöhään syys-lokakuun vaihteen tienoilla, ja ne säilyvät vuodenvaihteen yli varastossa. Omenat riippuvat tiukasti puussa, eivätkä varise helposti. Lajikkeen talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen.

Puu on hillittykasvuinen, riippuvaoksainen, latvukseltaan harvahko.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, muodoltaan pyöreitä tai litteänpyöreitä. Pohjaväri on vihertävänkeltaista. Tummanpunaista peiteväriä on tavallisesti runsaasti. Malto on valkoista, hienorakeista, happamanmakeaa, erittäin maukasta. Erinomainen pöytäomena, mutta soveltuu erinomaisesti myös talousomenaksi, esim. mehun tekoon.

Hyvät puolet: Hienonmakuinen, kaunis ja säilyvä talvilajike. Säännöllinen satoisuus. Omenat pysyvät tiukasti puussa pakkasiin asti.

Huonot puolet: Keskinkertainen ruvenkestävyys.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Dace

talvi, Vf-ruvenkesto, arka muumiotaudille

BM 41497(Pernilla) x AMD 20-40-14(Eksotika (ledzenu x Slava pobediteljam)). Jalostettu Latvian LVAI- instituutissa ledzenussa. Jalostajana on toiminut R. Dumbravs. Lajike on rekisteröity vuonna 2006.

Talvilajike. Omenat kerätään syyskuun lopulla. Niitä voidaan käyttää jo lyhyen varastoinnin jälkeen syksyllä, ja ne säilyvät reippaasti vuodenvaihteen yli. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Lajike tulee varhain satoikään ja tuottaa vuosittain hyviä satoja.

Puu on elinvoimainen, suhteellisen kookas, rakenteeltaan hyvänmuotoinen, pyöreälatvuksinen.

Hedelmät ovat yli suurehkoja tai suuria, muodoltaan pyöreän-kartiomaisia, melko komeita. Pohjaväri on kypsinä keltaisia. Peiteväri on täplikästä punaista, peittäen suurimman osan hedelmän pinnasta. Kuori on siniharmaan vahan peittämää. Malto on kermanväristä, melko tiivistä, meukasta, erittäin maukasta, happaman-imelää. Hieno pöytäomena.

Hyvät puolet: Hienonmakuinen, satoisa talviomena. Pitkä käyttöaika.

Huonot puolet: Omenien ulkonäkö ei ole aina kovin kaunis. Hedelmät saastuvat toisinaan muumiotautiin.

Viljelysuositus: Erinomainen talvilajike Etelä- ja Keski-Suomeen kokeiltavaksi.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Mikko Nissinen

Druzhba narodov

syksy, erittäin hyvä ruvenkesto

Antonovka obyknovennaja x Pepin shafrannyj. Lajike on peräisin Mitshurinille nimetyn NII-puutarhantutkimusinstituutin risteytyksistä vuosilta 1937-1953, Mitshurinskissa. Jalostajina ovat G.A. Lobanov, Z.I. Ivanova, V.K. Zajets, ja S.I. Isajev. Otettu lajikekokeiluun vuonna 1977. Liitetty lajikekisteriin vuonna 1999.

Kuva Mikko Nissinen

Syyslajike. Hedelmät poimitaan syyskuun alkupuolella. Ne kypsyvät vähän myöhemmin, ja säilyvät lokakuulle. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on hyvä ja jokavuotinen. Aikaissatoisuudeltaan on keskitasoa. Itsepölytyskyvytön. Hyviä pölyttäjiä lajikkeelle ovat mm. Melba, Metshta ja Valkea Kuulas.

Puu on melko voimakaskasvuinen, pyöreän-levenevällä, melko tuuhealla, alaspäin taipuvalla latvuksellalla. Oksakulmat ovat hyviä.

Omenat ovat keskikokoisia, pyöreitä, hyvänmuotoisia, sileitä. Kuori on kiiltävä, luja, vaaleankeltainen. Punaista peiteväriä on runsaasti. Korkkihuokosia on paljon. Ne ovat suuria, hyvin erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, hienorakeista, mehukasta ja aromaattista. Maku on happaman-imelä. Pöytäomena, joka käy myös mainiosti mm. mehun ja hillon valmistukseen, sekä kuivattavaksi.

Hyvät puolet: Erinomainen taudinkestävyys. Jokavuotinen satoisuus. Hedelmät kestävät käsittelyä. Erinomainen talvenkestävyys.

Huonot puolet: Päästessään kypsymään puussa, omenat varisevat herkästi. Puun latvus on melko kookas siemenrungolle varrennettuna.

Viljelysuositus: Hieno yleiskäyttöomena koko maan omenanviljelyalueelle, lähinnä kotipuutarhoihin.

Kuva Hilma Kinnanen

Gita

syksy, Vf-ruvenkesto

Liberty x *Melba*. Lajike on jalostettu Latvian LVAI-instituutissa. Jalostajana ledzenussa on toiminut R. Dumbravs. Rekisterilajikkeeksi Gita on asetettu vuonna 2006.

Syyslajike. Omenat kerätään syyskuun aikana, ja ne säilyvät lokakuusta joulukuulle riippuen poiminta-ajasta. Hedelmät kestävät hyvin käsittelyä. Puu on melko talvenkestävä. Perimässä Vf-ruvenkesto. Lajike on satoisuudeltaan hyvä.

Puu kasvaa suhteellisen voimakkaasti, keskikokoiseksi puuksi. Latvus on laaja ja matala, jossa oksakulmat ovat lähellä suorakulmaa.

Hedelmät ovat keskikokoisia tai suurehkoja, muodoltaan kartiomaisia tai pitkän-kartiomaisia, kauniita. Pohjaväritään ne ovat kypsänä keltaisia. Peiteväriä on runsaasti purppuranpunaisina viiruina. Malto on kermanvaaleaa, melko tiivistä, mehukasta, happaman-makeaa, erittäin hienomakuista. Pöytäomena.

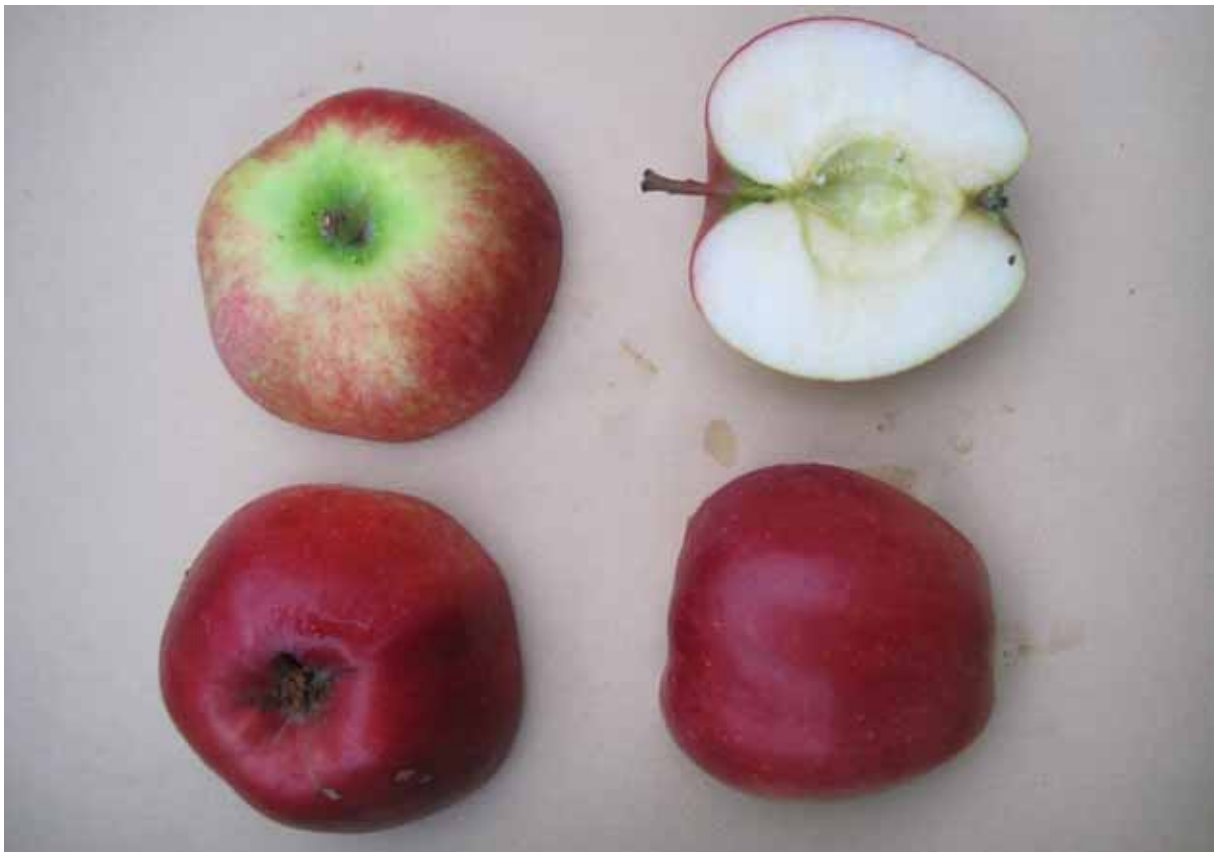

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Hedelmä on laadultaan ehdottomasti yksi parhaista syysomenoista.

Huonot puolet: Puu voi toisinaan kasvaa enemmän leveyttä kuin korkeutta. Kehittyäkseen ensiluokkaisiksi herkkumenoiksi lajike vaatii suhteellisen lämpimän kasvupaikan.

Viljelysuositus: Hieno syyslajike suotuisille kasvupaikoille.

Kuva Hilma Kinnanen

ledzenu

talvi, melko ruvenkestävä

Liivinmaan sipuliomena x Adamin omena. Lajike on jalostettu Latvian NII-maatalousinstituutissa. Valikoitiin vuonna 1983 valtakunnalliseksi koelajikkeeksi.

Myöhäinen talviomena. Hedelmät poimitaan syyslokakuussa, ja ne säilyvät varastossa maaliskuulle. Talvenkestävyys on melko hyvä. Lajike on kohtalaisen hyvin rupea kestävä. Satoisuus on runsas ja melko säännöllinen. Satoikäiseksi puu tulee melko varhain.

Puu on melko suurikokoinen. Latvus on harvahko, muodoltaan melko pyöreä tai luutamainen.

Omenat ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, litteänpyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, hieman särmikkäitä. Kuori on paksua, sileää, kuivaa, kiiltävää, keltaista. Peiteväri on punaista juovina, peittäen suuren osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokoset ovat vaaleita ja heikosti erottuvia. Malto on vihertävänkeltaista, tiivistä, hienorakeista. Hedelmän maku on hapahko, hienomausteinen. Pöytäomena.

Kuva Hilma Kinnanen

Hyvät puolet: Hyvälaatuiset, säilyvät ja kauniit talviomenat.

Huonot puolet: Melko suurikokoinen puu. Maun kehittymiseen vaaditaan lämmin kesä.

Viljelysuositus: Hieno ja erinomaisen säilyvä talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Ijulskoje Tshernenko

kesä, arka ruvelle

Anis alyj x Papirovska. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä NII-hedelmänjalostus-instituutissa Mitshurinskissa vuosina 1928-1937. Jalostajana on toiminut S.F. Tshernenko. Valtakunnalliseen kokeiluun lajike päästettiin vuonna 1948, ja se liitettiin lajikerekisteriin 1965.

Aikainen kesälajike. Hedelmät kypsyvät elokuun alusta alkaen eriaikaisesti. Kypsyttyään ne varisevat herkästi. Säilyvyys on melko heikko. Varastoon kerättyinä ne säilyvät alle kuukauden. Talvenkestävyys on erinomainen. Saastuu melko herkästi omenarupeen ja muumiotautiin. Satoisuus on hyvä, melko säännöllinen. Lajike tulee varhain satoikään. Puu on voimakaskasvuinen, latvukseltaan soikean-kartiomainen, melko harvaoksainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia tai pienehköjä, vaihtelevan kokoisia, litteänpyöreitä tai kekomaisia, lievästi särmikkäitä. Joskus omenien pinnalla on terävä sauma. Kuori on ohutta, sileää ja kuivaa. Se on siniharmaan vahan peittämää. Pohjaväri on vaaleanvihreää tai vihertävänkeltaista. Peiteväri on voimakkaan kirsikanpunaista, suurella osalla hedelmän pinnasta. Malto on vihertävän-valkeaa, pehmeää, hienorakeista, mehukasta. Omenat ovat viinihappoisen makeita, aromaattisia.

Hyvät puolet: Kaunisvärinen ja maukas kesäomena. Erinomainen talvenkestävyys. Omenien varhainen kypsyminen.

Huonot puolet: Hedelmien eriaikainen kypsyminen. Epäsuotuisina kesinä voi saastua pahasti omenarupeen. Kypsyttyään omenat putoilevat herkästi. Muumiotautiherkkyttä.

Viljelysuositus: Koti- ja huvilapuutarhoihin. Kannattaa kokeilla pohjoisempanakin suotuisilla paikoilla.

Kuva Hilma Kinnanen

Imant

talvi, Vf-ruvenkesto

Antej x Liberty. Lajike on jalostettu Valko-Venäjän NAN-hedelmäinstituutissa vuonna 1987. Jalostajana on toiminut Z.A. Kozlovskaja.

Myöhäinen talvilajike. Omenat poimitaan mahdollisimman myöhään, lokakuussa. Ne kypsyvät varastossa tammi-helmikuussa, ja voivat säilyä kesään asti. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on erittäin hyvä ja säännöllinen. Erittäin aikaissatoinen.

Puu on keskikokoinen. Latvukseltaan se on kompakti ja melko harva.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tylpän-kartiomaisia ja särmikkäitä. Pohjaväritään ne ovat kellanvihreitä. Peiteväriä on runsaasti. Se on tummanpunaista ja tummanpunaviiruisia. Kuori on sinertävän vaahan peittämää. Malto on vihertävää, melko mehukasta, erittäin tiivistä, hienorakeista ja rapeaa. Maku on lievähappoisen-makea ja maukas. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Erittäin satoisa ja erittäin hyvin säilyvä kevättalven omena. Terve lajike. Hyvin talvenkestävä.

Huonot puolet: Jonkun mielestä omena on maultaan liian mieto ja hapoton. Jopa liian tummanväriset hedelmät. Omenat vaativat paljon lämpöä kehittyäkseen laadukkaiksi.

Viljelysuositus: Hedelmänviljelyharrastajille, jotka haluavat kokeilla todella säilyvää, ja hieman eksoottisen näköistä, melko imelää lajiketta. Lämpimille paikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Imrus

talvi, Vf-ruvenkesto

Antonovka obyknovennaja x OR 18T13. Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa Orjolissa. Jalostajat ovat E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja J.I. Habarov. Valtiolliseen kokeiluun lajike otettiin 1989, ja se liitettiin rekisteriin vuonna 1996.

Talvilajike. Omenat poimitaan syyskuun puolivälin jälkeen, ja ne säilyvät tammi-helmikuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on erinomainen, ja lajike tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on harvaoksainen, muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, melko vaihtelevankokoisia, litteänpyöreän- kartiomaisia, heikosti särmikkäitä. Kuori on sileää, rasvaista ja kiiltävää. Pohjaväri on vihertävän-keltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista tai ruskeanpunaista, peittäen alle puolet omenan pinnasta. Malto on kermanvalkeaa, tiivistä ja mehukasta. Omenat ovat hyvänmakuisia, miedon happaman-imeliä. Pöytälaajike.

Kuva Hilma Kinnanen

Hyvät puolet: Hyvä talvenkestävyys. Hyvä satoisuus. Omenien hyvä varastokestävyys.

Huonot puolet: Epätasainen omenakoko. Jonkun mielestä maultaan liian mieto. Vaatii todella paljon aurinkoa peitevärin saamiseksi.

Viljelysuositus: Kestävä ja terve talvilajike maan keski- ja eteläosiin.

Kuva Hilma Kinnanen

Ivanovskoje

talvi, Vf-ruvenkesto

Wealthy x Prima. Lajike on risteytetty Orjolissa VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa vuonna 1985. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov. Eliittihybridiksi se valittiin vuonna 1998, valtakunnalliseen kokeiluun 2006, ja lajikerekisteriin vuonna 2010.

Kuva Sanna Kauppinen

Aikainen talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopulla, ja ne säilyvät varastossa tammikuun lopulle. Lajike on talvehtinut toistaiseksi hyvin (kokemukset lyhytaikaisia). Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Lajike on satoisa. Satoisuus on ainakin nuorissa puissa jokavuotinen. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on nopeakasvuinen, keskikokoinen, latvukseltaan pyöreä ja melko tuuhea.

Hedelmät ovat melko kookkaita, tasakokoisia, pyöreän-kekomaisia, heikosti särmikkäitä. Kuori on kiiltävää ja kuivaa. Pohjaväri on vihertävää. Punaista peiteväriä on runsaasti hedelmän pinnalla. Malto on kermanväristä, tiivistä, hienorakeista, erittäin mehukasta, happaman-imelää. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Satoisuus erittäin hyvä. Kauniit, tasalaatuiset ja maukkait hedelmät. Sisältää runsaasti C-vitamiinia.

Huonot puolet: Kokemuksia talvenkestävyydestä vielä niukasti. Omenien säilyvyys ei ole talvilajikkeeksi kovin hyvä. Maku voi jäädä hapokkaaksi, jos kesä ei ole suotuista.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike harrastajille kokeiltavaksi. Ammattiviljelijöiden kannattaa ottaa seurantaan.

Kuva Hilma Kinnanen

Izbrannitsa

syksy, melko ruvenkestävä

Omenahybridin (Antonovka obyknovennaja x Belfler-kitaika) vapaasti pölyttynyt siementaimi. Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston koetarhassa vuosina 1951-1963. Jalostajat S.I. Isajev, G.E. Limberger ja V.V. Vartapetjan. Valtiollinen kokeilu alkoi vuonna 1977. Liitettiin lajikerekisteriin vuonna 1999.

Syysomena. Hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella. Ne säilyvät noin kaksi kuukautta varastossa. Talvenkestävyys on melko hyvä, ruvenkestävyys on kohtalainen. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Tulee kohtalaisen myöhään satoikäiseksi.

Puu on pienehkö. Latvus on levenevän-pyöreä, melko harva. Puu on lujarakenteinen.

Hedelmät ovat keskikokoista suurempia, muodoltaan litteänpyöreitä, hieman särmikkäitä. Kuori on keskipaksua, kuivaa. Pohjaväri on vihertävän-keltainen. Punaista peiteväriä on juovina, vaihtelevassa määrin hedelmien pinnalla. Korkkihuokoset ovat suuria ja hyvin näkyviä. Malto on valkeaa, mehevää, hienorakeista. Maku on erittäin miellyttävä, heikosti arominen. Herkkuomena.

Hyvät puolet: Erittäin hienomakuinen herkkuhedelmä. Hyvä satoisuus. Hillittykasvuinen ja hyväraakenteinen puu.

Huonot puolet: Sateisena kesänä hedelmät voivat värittyä heikosti.

Viljelysuositus: Erittäin hienomakuinen syyslajike herkkusuille. Maan eteläosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Jablotschnyj Spas

kesä, Vf-ruvenkesto

Red free x Papirovska tetraploidnaja. Lajike on risteytetty Pohjois-Kaukasian alueellisessa puutarhaintituutissa, Krasnodarissa. Myöhäisemmät jalostusvaiheet on tehty Orjolissa, VNIISPK- hedelmänjalostusinstituutissa. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov, G.A. Sedysheva, L.I. Dutova ja T.V. Ragulina. Lajike otettiin mukaan valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 2004 ja liitettiin lajikekisteriin vuonna 2009.

Triploidi myöhäinen kesälajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella, ja säilyvät syyskuun loppuun. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on runsas. Tulee varhain satoikään.

Puu on voimakaskasvuinen ja suurikokoinen. Latvus on muodoltaan pyöreä, harvaoksainen.

Hedelmät ovat suuria, melko vaihtelevankokoisia, pyöreän-kartiomaisia, ympärykseltään voimakkaan särmikkäitä, epäsymmetrisiä. Kuori on sileää, rasvaista, väriltään vihertävänkeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista, viirukasta, hedelmän auringonpuoleisella poskella. Korkkihuokosia on paljon. Ne ovat suuria, vihreitä ja hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, melko tiivistä, hienorakeista, mehukasta, happaman-imelää. Maku on miellyttävä. Pöytäomena, myös talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Suuret, komeat ja maukkaat hedelmät. Runsassatoinen.

Huonot puolet: Puu on suurikokoinen. Se kasvaa nuorena erittäin voimakkaasti, jolloin on altis talvi-vaurioille.

Viljelysuositus: Etelä-Suomen suotuisille paikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Jelena

kesä, melko ruvenkestävä

Ranneje sladkoje x Discovery. Lajike on jalostettu Valko-Venäjällä, NAN -hedelmäinstituutissa. Aikainen kesälajike. Hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella. Ne säilyvät aikaisiksi kesäomenoiksi suhteellisen hyvin varastossa jopa kuukauden. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään lajike on kohtalainen. Tulee satoikään varhain. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen.

Puu on melko pienikokoinen, latvukseltaan pyöreän-kekomainen, melko harvaoksainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja pienehköjä, muodoltaan litteänpyöreitä. Pohjaväritään hedelmät ovat vaaleanvihertäviä. Kirkkaan-ruusunpunaista peiteväriä on melko runsaasti. Korkkihuokosia on paljon. Ne ovat suuria ja hyvin erottuvia. Malto on väritään hieman vihertävää, melko tiivistä, hienorakeista, mehukasta, lievähappoista, miellyttävän makuista, mausteisen makeaa. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Aikaisin kypsyvä, makea ja suhteellisen hyvin säilyvä kesäomena. Suhteellisen terve ja talvenkestävä. Melko pienikokoinen puu.

Huonot puolet: Hyvänä satovuonna hedelmät voivat jäädä pieniksi. Omenan maku voi olla jonkun mielestä liian mieto.

Viljelysuositus: Aikainen, suhteellisen säilyvä kesälajike makean omenan ystäväille Etelä-Suomeen.

Kuva Sanna Kauppinen

Jubilej Moskvj

talvi, Vf-ruvenkesto

Syntyisin omenahybridi nro 814:n vapaasta pölytyksestä. Jalostettu VNIISPK- hedelmänjalostusinstituutissa, Orjolissa, vuosina 1981-1996. Jalostajat E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov. Lajike annettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1998, ja liitettiin lajikerekisteriin vuonna 2002.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan varastoon syyskuun lopulla. Ne kypsyvät lokakuun puolivälin jälkeen, ja säilyvät helmikuulle. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Runsassatoinen. Tulee varhain satoikään.

Puu on keskikokoinen. Latvus on tuuhea, muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, muodoltaan pitkän-kartiomaisia, loivasti särmikkäitä. Kantakuoppa on ahtaan-suppilomainen, heikosti korkkiutunut. Kuori on sileää, rasvaista ja kiiltävää. Väriltään se on vihertävänkeltaista, myöhemmin kullankeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista, hedelmän auringonpuoleisella poskella. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat vaaleita ja hyvin erottuvia. Malto on hieman vihertävää, tiivistä, suurirakeista ja mehukasta. Hedelmän maku on happamanimelä. Hyvänmakuinen pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit, tasalaatuiset, hyvin säilyvät ja hyvän makuiset hedelmät.

Huonot puolet: Tuuhea puu vaatii harvennusleikkauksia, että hedelmät värittyisivät kunnolla. Keskinertainen talvenkestävyys.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike maan eteläosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Hilma Kinnanen

Jubiljar

kesä, Vf-ruvenkesto

Syntyisin omenahybridi nro 814:n vapaapölytteisestä siemenkylvöstä VNIISPK – hedelmänjalostusintituutissa, Orjolissa vuosina 1982-1990. Lajikkeen jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja G.A. Sedysheva. Valtakunnalliseen lajikekokeiluun se otettiin mukaan 1995. Vuonna 2009 se liitettiin lajikerekisteriin.

Triploidi myöhäinen kesälajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuoliskolla, ja säilyvät varastossa noin kuukauden. Talvenkestävyys on keskinkertainen. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Aikaissatoinen. Itsepölytyskyvytön.

Puu on nopeakasvuinen, keskikokoinen, pyöreälatvuksinen. Puun oksakulmat ovat lujia.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan leveän-kekomaisia, hieman särmikkäitä tai särmättömiä. Kuori on sileä ja kiiltävä. Väriltään vihertävä, kypsänä vihertävänkeltainen. Peiteväri on hajanaista vadelmanpunaista, peittäen alle puolet hedelmän pinnasta. Korkkihuokoset ovat vihreitä ja hyvin erottuvia. Malto on kermanvalkeaa, keskikovaa, hienorakeista, mehukasta, happaman-imelää. Lähinnä talousomena. Pöytäomenaksi useimpien makuun hieman liian hapokas.

Hyvät puolet: Erinomaisen satoisa lajike. Ruvenkestävä. Erinomainen talousomena. Puun hyvä rakenne. Huonot puolet: Keskinkertainen talvenkestävyys. Tuorekäyttöön useimpien makuun liian hapan. Itsesteriili.

Viljelysuositus: Talousomenaksi, tai hapokkaan omenan ystäville Etelä-Suomeen.

Kuva Sanna Kauppinen

Junost

kesä, hyvä ruvenkesto

Koritshnoje polosatoje (Kaneliomena) x Papirovska (Valkea Kuulas). Lajike on risteytetty Moskovan alueellisessa NIZISNP-instituutissa ennen toista maailmansotaa. Jalostajana on toiminut A.V. Petrov.

Kuva Hilma Kinnanen

Kesälajike. Omenat kypsyvät tavallisesti elokuun loppupuolella. Ne säilyvät kuukauden. Talvenkestävyydeltään erinomainen. Ruvenkestävyys on hyvä. Hyväsatoinen. Tulee melko nopeasti satoa tuottavaksi.

Keskikokoinen, suhteellisen tuuhea puu.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja pienehköjä, muodoltaan litteänpyöreitä. Kuori on kiiltävää, vahapintaista, väriltään rikinkeltaista. Peiteväri puuttuu. Malto on mehevää ja lievähappoista. Maultaan omenat ovat miedon mausteisia ja makeita. Imelämaltainen pöytäomena.

Hyvät puolet: Hyvä terveys ja talvenkestävyys. Kauniit, imelän-mausteiset hedelmät.

Huonot puolet: Jonkun mielestä hedelmän maku voi olla liian mieto.

Viljelysuositus: Erinomainen vaihtoehto lievähappoiseksi kesäomenaksi, koko maan omenanviljely-alueelle.

Kuva Hilma Kinnanen

Kalvil belyj letnij (Kottero)

kesä, melko hyvä ruvenkesto

Synonyymeja ovat mm. *Pepin letnij*, *Kottero*. *Geneettinen alkuperä tuntematon*. Kyseessä on vanha venäläinen maatiaislajike. Nykyään lajike on poistettu Venäjän lajikerekisteristä, mutta sitä tavataan yleisesti vanhoissa tarhoissa Keski-Venäjällä. Suomessa voi myös tavata vanhoja puuyksilöitä tästä lajikkeesta.

Myöhäinen kesälajike. Hedelmät kypsyvät elo-syyskuun vaihteessa, ja niitä voi säilyttää noin kolme viikkoa. Lajikkeen talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Sadontuotto on hyvä ja melko säännöllinen, mutta suhteellisen myöhään alkava. Omenat pysyvät tiukasti puussa kypsyttyään, ja ne kestävät melko hyvin käsittelyä.

Puu on melko suuri ja reheväkasvuinen. Latvus on tuuhea, muodoltaan luutamainen, vanhoissa puissa luutamaisen-pyöreä.

Hedelmät ovat suurikokoisia, muodoltaan pitkulaisen-kartiomaisia. Useasti kantakuoppa on peittynyt ja kannan tyvessä on lihaisa nysty. Kuori on ohutta, sileää ja kiiltävää. Pohjaväri on vihertävän-vaaleaa, hieman vahan peittämää. Peiteväri puuttuu. Malto on valkeaa, hienorakeista, mehukasta, miellyttävän happoista, hieman aromaattista. Yleiskäyttölajike.

Hyvät puolet: Vaatimaton ja elinvoimainen lajike. Erinomainen talvenkestävyys. Hedelmät ovat hyviä tuorekäyttöön, ja erinomaisia talousomenoita.

Huonot puolet: Melko suurikokoinen puu. Tulee suhteellisen myöhään satoikäiseksi.

Viljelysuositus: Erinomainen yleiskäyttölajike kotitarhoihin Etelä- ja Keski-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Kandil orlovskij

talvi, Vf-ruvenkesto

Syntyisin omenahybridi nro 1924:n ((F2 Malus floribunda x Wealthy) x (F2 Malus floribunda x Jonathan)) vapaasta pölytyksestä. Lajike on jalostettu Orjolin valtakunnallisessa hedelmienjalostusinstituutissa (VNIISPK). Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov. Vuonna 1997 lajike on otettu valtakunnalliseen kokeiluun, ja on liitetty valtionlajikerekisteriin vuonna 2002.

Talvilajike. Omenat poimitaan syyskuun puolivälin jälkeen. Ne säilyvät varastossa helmikuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Tulee varhain satoikään. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin.

Keskikokoinen, melko reheväkasvuinen puu pyöreänmuotoisella, alaspäin painuvalla latvuksella.

Omenat ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, muodoltaan pitkän-kartiomaisia, voimakkaasti särmikkäitä. Hedelmän kuori on sileää ja kiiltävää. Pohjaväri on vaaleankeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista, auringon puoleisella osalla pinnasta. Korkkihuokosia on harvassa. Ne ovat harmaita ja hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, hienorakeista ja mehukasta. Maku on happaman-imelä, erittäin miellyttävä, lievän arominen. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Hyvä talvenkestävyys. Erinomainen satoisuus. Korkealaatuinen pöytäomena.

Huonot puolet: Pehmeämaltoisena hedelmien käsittelykestävyys ei ole kaikkein parhaita.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike useimpien makuun, maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Mikko Nissinen

Konfetnoje

kesä, arka ruvelle

Papirovska (Valkea Kuulas) x Korobovka. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä puutarhan-tutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa. Jalostajina ovat toimineet S.I. Isajev, Z.I. Ivanova, M.P. Maksimova ja V.K. Zajets.

Kesäomena. Hedelmät kypsyvät elokuun puolenvälin jälkeen, ja ne kestävät säilytystä n. 15-20 päivää. Talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä. Ruvenkestävyys on heikohko. Satoisuus on runsas, nuorilla puilla säännöllinen, vanhempana jaksottainen. Tulee varhain satoikäiseksi. Omenat kestävät suhteellisen hyvin käsittelyä.

Puu on keskikokoinen ja tuuhea. Latvus on muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat melko pienikokoisia, hyvänmuotoisia, litteänpyöreitä, heikosti särmikkäitä. Kuori on pohjaväriiltään vaaleankeltaista. Punaisia viiruja on peitevärinä auringon puolella.

Malto on valkoista, hienorakeista ja mehukasta. Maultaan hedelmät ovat erittäin hyviä. Lievähappoisia ja makeita. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Herkulliset, imelämaltoiset kesäomenat.

Huonot puolet: Arka ruvelle.

Viljelysuositus: Imelän ystäville hyvänmakuinen kesälajike. Lähinnä maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Hilma Kinnanen

Koritshnoje novoje

talvi, hyvä ruvenkesto

Koritshnoje polosatoje (Kaneliomena) x Wealthy. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhantutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa. Jalostajat ovat S.I. Isajev ja M.P. Maksimova. Lajike on otettu valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1950, ja lajike on liitetty valtion lajikerekisteriin 1965.

Kuva Sanna Kauppinen

Aikainen talvilajike. Omenat poimitaan syyskuun lopussa, ja ne säilyvät tammikuulle. Talvenkestävyys on hyvä, samoin myös ruvenkestävyys. Satoisuus on melko runsas, mutta jaksottainen. Tulee melko myöhään satoikäiseksi. Tosin kokemukset kääpiövillä perusrungolla ovat päinvastaiset.

Puu on korkeakasvuinen ja tuuhea. Latvus on nuorena muodoltaan kapean kekomainen, vanhempana levenevä.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, melko tasalaatuisia, pyöreitä tai pyöreän-kekomaisia, kauniin muotoisia, särmättömiä. Kuori on väriltään vaalean -, tai vihertävän-keltaista. Peiteväri on tummanpunaista, viiruina ja läikkinä, peittäen suuren osan kuoresta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat hyvin erottuvia. Malto on kermanvalkeaa, mehukasta ja aromaattista. Hedelmät ovat maultaan erittäin hyviä, happaman-imeliä, herkullisia pöytäomenia.

Hyvät puolet: Kauniit ja herkulliset hedelmät. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: Suurikokoinen puu. Vanhempana jaksottaissatoinen.

Viljelysuositus: Erittäin hienohedelmäinen lajike Etelä- ja Keski-Suomen kotitarhoihin.

Kuva Hilma Kinnanen

Kovalenkovskoje

syksy, melko ruvenkestävä

Peräisin Lawfam-lajikkeen vapaasta pölytyksestä. Tunnetaan myös nimellä Krasnoje sladkoje. Lajike on jalostettu Valko-Venäjän hedelmänviljelyn tutkimusinstituutissa. Jalostajina ovat toimineet G.K. Kovalenko ja M.I. Suhotskij.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella, ja säilyvät lokakuun loppupuolelle. Talvenkestävyys on melko hyvä. Ruvenkestävyys on melko hyvä. Satoisuus on erittäin runsas ja jokavuotinen. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan kauniin pyöreitä, lievästi särmikkäitä. Omenan kuori on väriltään vaaleanvihreää. Tummanpunaista peiteväriä on runsaasti, peittäen lähes koko hedelmän pinnan. Malto on valkeaa, melko tiivistä, hienorakeista, mehukasta, lievästi aromaattista. Maultaan hedelmät ovat erittäin hyviä: makeita ja lievähappoisia. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit ja hyvänmakuiset hedelmät. Erittäin satoisa.

Huonot puolet: Voi saastua omenarupeen epäsuotuisina kesinä. Hedelmä voi olla jonkun mielestä liian mietomakuinen.

Viljelysuositus: Hieno syyslajike vähähappoisten omenoiden ystäville, lähinnä maan eteläosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Mikko Nissinen

Krasnoje ranneje

kesä, arka ruvelle

Melba x Vesna. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhantutkimusinstituutissa vuosina 1955-1970. Jalostajina toimivat G.A. Lobanov, Z.I. Ivanova ja V.K. Zajets. Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin vuonna 1977, ja liitettiin rekisteriin vuonna 1994.

Varhainen kesälajike. Hedelmät kypsyvät elokuun alkupuolella, ja ne säilyvät noin 3 viikkoa. Talvenkesto on hyvä. Ruvenkestävyys on heikohko. Kestää kuivuutta hyvin. Satoisuus on hyvä ja jokavuotinen. Tulee melko aikaisin satoikään.

Puu on melko pienikokoinen, hyvärakenteinen. Latvus on harvahko, muodoltaan pyöreä.

Omenat ovat keskikokoisia ja pienehköjä, tasalaatuisia, muodoltaan pyöreitä tai litteänpyöreitä, särnättömiä. Kuori on vahapintaista, pohjaväriiltään vaalean-keltaista. Peitevärinä on tummanpunaista, läikkinä ja leveinä viiruina, lähes koko hedelmän pinnalla. Korkkihuokokset ovat valkeita, keskikokoisia ja hyvin erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, mehukasta ja aromaattista. Maultaan omenat ovat happaman-imeliä, maukkaita, tuorekäyttöön hyvin soveltuvia. Pöytäomena.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Erittäin varhain kypsyvä, kaunis ja hyvänmakuinen kesäomena. Hillittykasvuinen ja hyvärakenteinen puu. Hyvä ja säännöllinen satoisuus.

Huonot puolet: Voi saastua omenarupeen epäsuotuisina kesinä. Vanhemmiten voi vaatia raakilehävennyksen, jotta omenakoko on kohtuullinen.

Viljelysuositus: Aikainen kesälajike Etelä- ja Keski-Suomeen. Kannattaa kokeilla pohjoisempanakin suotuisilla paikoilla.

Kuva Hilma Kinnanen

Krista

talvi, hyvä ruvenkesto

Syntyisin vapaapölytteisten siementen kylvöstä vuonna 1978. Lajikkeen jalostajana on toiminut Pollin puutarhatutkimusasemalla, Virossa, K. Kask.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun loppupuolella, ne kypsyvät varastossa lokakuun aikana, ja säilyvät vuodenvaihteen yli. Talvenkestävyys on kohtalainen. Ruvenkestävyys on hyvä. Lajike on hyväsatoinen, ja tulee suhteellisen nopeasti satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan pyöreänmuotoinen, hyvärakenteinen.

Hedelmät ovat kooltaan melko suuria, muodoltaan pyöreitä. Pohjaväri on vaaleankeltaista. Punaista peiteväriä on vaihtelevassa määrin kuoren pinnalla. Malto on kellertävää, tiivistä, mehukasta, hapanimelää, erittäin maukkaan makuista. Pöytäomena.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Kauniit, maukaat ja hyvin säilyvät hedelmät. Pitkä käyttöaika. Hyvä ruvenkestävyys. Hyvä rakenteinen puu.

Huonot puolet: Kylminä kesinä hedelmät voivat jäädä maultaan vaatimattomiksi. Kylminä talvina puu voi saada pakkasvaurioita.

Viljelysuositus: Erittäin hieno talviomena Etelä-Suomen puutarhoihin.

Kuva Mikko Nissinen

Kulikovskoje

talvi, hyvä ruvenkesto

Syntynyt King-lajikkeen vapaapölytteisestä siementaimesta. Lajike on jalostettu Orjolin VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa vuosina 1960–1975. Jalostajat ovat E.N. Sedov, N.G. Krasova ja M.V. Mihejeva. Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1984, ja se liitettiin lajikerekisteriin 1997.

Talvilajike. Omenat poimitaan syyskuun lopussa. Niiden käyttöaika on marraskuun alusta helmikuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Lajikkeella on hyvä vastustuskyky rupea vastaan. Satoisuus on erinomainen ja säännöllinen. Tulee varhain satoikään. Hedelmät pysyvät tiukasti puussa kypsyttyään.

Puu on keskikasvuinen. Latvus on harvahko, pyöreänmuotoinen. Oksat hieman alaspäin riippuvia.

Hedelmät ovat suurehkoja, tasakokoisia, kauniin pyöreitä ja särmättömiä. Kuori on suhteellisen vahvaa, sileää, rasvaista, kiiltävää, väriltään kullankeltaista. Peiteväri on purppuranpunaista, viiruina ja läikkinä, peittäen suurimman osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat vihreitä, heikosti näkyviä. Malto on valkeaa, hienorakeista ja mehukasta. Maultaan hedelmät ovat happamammiä, hyviä pöytäomenia.

Hyvät puolet: Kauniit ja maukkait hedelmät. Hyvä varastokestävyys. Omenat riippuvat kypsyttyään tiukasti puussa, ja ne kestävät käsittelyä melko hyvin. Erinomainen ja säännöllinen satoisuus.

Huonot puolet: Hyvänä satovuonna, puutteellisella hoidolla, hedelmien koko voi jäädä pieneksi.

Viljelysuositus: Satoisa ja terve talvilajike maan etelä- ja keskiosiin. Kannattaisi kokeilla myös ammativiljelyssä.

Kuva Mikko Nissinen

Kurnakovskoje

talvi, Vf-ruvenkesto

814 (F2 *Malus floribunda* x *Golden Delicious*) x PA 29-1-1-63. Risteytys on tehty Orjolin valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa vuonna 1981. Vuonna 1992 risteytystaimi valittiin eliittihybridiksi. Valtakunnallinen kokeilu alkoi 1995, ja vuonna 2002 lajike liitettiin Venäjän lajikerekisteriin. Jalostajat E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun loppupuolella. Niiden käyttöaika on lokakuulta helmikuun puoliväliin. Talvenkesto on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen. Tulee satoikään melko varhain.

Puu on keskikokoinen ja hyvärakenteinen. Latvus on harvahko, muodoltaan kekomainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, muodoltaan pitkän-kartiomaisia, hieman särmikkäitä. Kuori on sileää, kiiltävää, rasvaista. Pohjaväri on vihertävänkeltaista. Ruusunpunajuovaista peiteväriä on runsaasti hedelmän pinnalla. Korkkihuokokset ovat vihreitä ja selvästi erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, mehukasta ja hienorakeista. Maultaan hedelmät ovat miellyttäviä hapokkaan-imeliä. Pöytä- ja talousomena.

Kuva Mikko Nissinen

Hyvät puolet: Kauniit ja maukkaat hedelmät. Satoisa ja hyvärakenteinen puu.

Huonot puolet: Hedelmän maku voi olla jonkun mielestä liian hapokas.

Viljelysuositus: Talvilajike, jonka viljelyä kannattaa kokeilla maan etelä- ja keskiosissa.

Kuva Hilma Kinnanen

Kymppitonni

syksy, Vf-ruvenkesto

Geneettinen alkuperä on epävarma. Lajike on peräisin Timirjazovin akatemian kokoelmassa kasva-
neesta puusta, jonka nimi oli unohtunut kirjata tarhan karttaan. Lajikkeen hedelmät muistuttavat
läheisesti `Afrodita`-lajikkeen hedelmiä. Tutkija Harri Kokko Itä-Suomen yliopistosta on tutkimus-
saan löytänyt lajikkeesta *Malus floribundasta* peräisin olevan Vf-ruvenkestogeenin. On varsin toden-
näköistä, että kyseessä on Orjolista peräisin oleva hybridi, jonka emo on *hybridi 814*. Näin ollen mm.
`Afrodita` ja `Venjaminovskoje` olisivat sen sisarlajikkeita.

Syyslajike. Hedelmät poimitaan syyskuun puolivälin tienoilla, ja ne säilyvät varastossa marraskuun
lopulle. Talvenkestävyydeltään ainakin kohtalainen. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus
on hyvä. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, suhteellisen tuuhea. Latvus on nuorissa puissa kapeahko, myöhemmin se le-
venee muodoltaan melko pyöreäksi.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja. Muodoltaan ne ovat loivan-kartiomaisia, lievästi särmik-
käitä, toispuoleisesti rakentuneita. Kuori on sileää, kiiltävää ja rasvaista. Pohjaväri on vihertävän-
keltaista. Punaista peiteväriä on viiruina ja läikkinä, suurimmalla osalla pinnasta. Harmaat korkki-
huokokset ovat hyvin näkyviä. Malto on tiivistä, hienorakeista, mehukasta, väriltään hieman kellertä-
vää, hyvin värittyneissä omenissa punajuovaista. Maultaan hedelmät ovat happaman-imeliä, herkulli-
sia pöytäomenia.

Hyvät puolet: Omenat kauniita ja hyvän makuisia.

Huonot puolet: Hedelmien säilyvyys voisi olla parempi.

Viljelysuositus: Hieno herkkuhedelmä Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Mantet

kesä, arka ruvelle

Syntyisin Moskovan päärynäomenan vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on peräisin Kanadasta, Mordenin tutkimusasemalta, Manitobasta.

Myöhäinen kesälajike. Hedelmät kypsyvät epätasaisesti syyskuuhun mennessä. Ne säilyvät varastossa hyvänmakuisina noin kuukauden. Talvenkestävyys on kohtalainen. Ruvenkestävyys on heikohko. Satoisuus on hyvä, mutta vanhemmissa puissa jaksottainen.

Puu on kooltaan pienehkö. Latvus on suhteellisen harva, muodoltaan melko kapea.

Hedelmät ovat pienehköjä tai keskikokoisia, muodoltaan pyöreän-kartiomaisia, lähes särmättömiä. Kuori on ohutta ja sileää. Pohjaväri on vihertävän-keltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaisina viiruina ja läikkinä, suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Malto on väriltään valkeaa, rakenteeltaan hienoraakeista ja mehukasta. Hedelmät ovat maultaan herkullisia, happaman-makeita ja aromaattisia. Herkulajike.

Hyvät puolet: Kauniit ja herkulliset hedelmät. Puu on kooltaan pienehkö.

Huonot puolet: Heikohko ruvenkestävyys. Vanhemmat puut ovat jaksottaissatoisia.

Viljelysuositus: Etelä-Suomen herkkusuille, jotka haluavat omaan tarhaansa yhden kaikkein hienoimmanmakuisista kesäomenista.

Kuva Mikko Nissinen

Marat Busurin

syksy, *Vm*-ruvenkesto

SR 0523 (Red Melba x (Volf River x Malus atrosanquinea 804)) x Osennaja radost. Lajike on jalostettu Moskovassa VSTISP-instituutissa vuonna 1982. Jalostajana on toiminut V.V. Kitshina. Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu aloitettiin 1998, ja se on liitetty lajikerekisteriin vuonna 2001.

Syyslajike. Kypsyys syyskuun puolivälin tienoilla. Säilyy noin kuukauden varastossa. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys perustuu *Vm*-geeniin. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Tulee erittäin varhain satoikäiseksi.

Puu on hyvärakenteinen ja suhteellisen pienikokoinen. Latvus on harvahko, muodoltaan litteänpyöreä.

Hedelmät ovat suurehkoja ja keskikokoisia, muodoltaan litteänpyöreitä, hyvänmuotoisia, melkein särmättömiä. Kuori on lujaa, sileää, väriltään vihertävän-keltaista, hennon siniharmaan vahan peittämää. Peiteväriä on ruusunpunaisina läikkinä ja viiruina noin kolmasosalla hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat pieniä ja heikosti erottuvia. Malto on valkeaa, melko pehmeää, hienorakeista. Maku on omaperäisen mausteinen, lievähappoisen-imelä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Hyvärakenteinen puu. Erinomainen talvenkestävyys. Erinomainen satoisuus.

Huonot puolet: Hedelmän malto on harvarakenteista, eikä sen erikoinen maku miellytä kaikkia.

Viljelysuositus: Erikoisen makuinen, erittäin satoisa, kestävä ja terve syyslajike, myös epäsuotuisille alueille kokeiltavaksi.

Kuva Mikko Nissinen

Martovskoje

talvi, arka ruvelle

McIntosh x Antonovka. Lajike on jalostettu Mitshurinskissa, I.V. Mitshurinille nimetyssä VNIIS-instituutissa. Jalostajina ovat toimineet Z.I. Ivanova, G.A. Lobanov, V.K. Zajets ja S.I. Isajev. Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu aloitettiin vuonna 1971, ja se liitettiin lajikerekisteriin vuonna 1993.

Kuva Sanna Kauppinen

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syys-lokakuun vaihteessa, ja ne säilyvät maaliskuulle. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyys on melko heikko. Satoisuus on runsas, nuoremmilla puilla jokavuotinen. Vanhemmilla puilla voi joskus esiintyä jaksottaissatoisuutta. Lajike on varhaissatoinen.

Puu on suurikokoinen ja hyvärakenteinen, latvukseltaan melko harvaoksainen, muodoltaan leveänkekomainen.

Hedelmät ovat tasalaatuisia, keskikokoisia tai suurehkoja. Muodoltaan ne ovat litteänpyöreitä. Kuori on lujaa, sileäpintaista, väriltään vihertävää. Tiilenpunaista peiteväriä on tavallisesti suhteellisen niukasti. Korkkihuokokset ovat suuria, väriltään harmaita. Malto on vihertävän-valkeaa, hienorakeista, melko tiivistä, mehukasta. Maku on happaman-imelä, miellyttävä. Pöytäomena, joka käy erinomaisesti myös taloushedelmäksi.

Hyvät puolet: Laadukkaat hedelmät. Erinomainen satoisuus. Hyvärakenteista puuta on helppo muotoilla leikkauksilla. Hedelmät pysyvät hyvin puussa kypsyttyään. Erinomainen talvenkestävyys.

Huonot puolet: Itsesteriili, tarvitsee pölyttäjän. Heikohko ruvenkestävyys.

Viljelysuositus: Erittäin satoisa talvilajike, maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Mikko Nissinen

Medunitsa

kesä, erittäin hyvä ruvenkesto

Wealthy x Koritshnoje polosatoje. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä puutarhantutkimusinstituutissa Mitshurinskissa. Jalostajina ovat toimineet S.I. Isajev, Z.I. Ivanova, M.P. Maksimova ja V.K. Zajets.

Myöhäinen kesäomena. Hedelmät kypsyvät syyskuun alussa, ja ne säilyvät noin kuukauden varastossa. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on keskinkertainen, suhteellisen säännöllinen. Tulee satoikäiseksi melko nuorena.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on melko tuuhea, muodoltaan leveän-kekomainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan litteänpyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, hieman särmikkäitä. Kuori on lujaa, sileää, väriltään vihertävän-keltaista. Peitevärinä on ruskehtavanpunaisia juovia, auringon puoleisella poskella. Malto on tiivistä, hienorakeista, mehukasta, väriltään kermanvalkeaa. Maultaan omenat ovat miellyttäviä, hunajanmausteisen makeita. Vähähappoinen herkkuumena.

Hyvät puolet: Herkulliset hedelmät. Hyvä talven- ja ruvenkestävyys.

Huonot puolet: Puun suuri koko.

Viljelysuositus: Makea herkkulajike kotipuutarhoihin.

Kuva Hilma Kinnanen

Metshta

kesä, melko ruvenkestävä

Pepin shafrannyj x Papirovska (Valkea Kuulas). Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä VNIIS-instituutissa, Mitshurinskissa, ennen toista maailmansotaa.

Myöhäinen kesälajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alussa, ja säilyvät korkeintaan kuukauden. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on kohtalainen. Satoisuus on erinomainen ja varhain alkava.

Puu on tuuhea, keskikokoinen ja pyöreälatvuksinen.

Omenat ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöristetyn-kartiomaisia. Kuoren pohjaväri on vaaleankeltaista. Kirkkaanpunaista peiteväriä on juovina aurinгон puoleisella poskella. Malto on melko tiivistä, mehukasta, väriltään valkeaa tai vihertävää. Maultaan hedelmät ovat miellyttäviä, happaman-imeliä ja hienomausteisia. Pöytäomena.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Kaunis ja hyvänmakuinen hedelmä.

Huonot puolet: Omenat eivät säily pitkään varastossa.

Viljelysuositus: Kesäomena kotitarhoihin ainakin Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Narodnoje

kesä, melko ruvenkestävä

Belfler-kitaika x Papirovska (Valkea Kuulas). Lajike on jalostettu Mitshurinskissa, I.V. Mitshurinille nimityksessä VNIIS -puutarhantutkimusinstituutissa vuosina 1938-1946. Jalostajina ovat toimineet S.I. Isajev, V.K. Zajets, Z.I. Ivanova ja M.P. Maksimova. Valtiollinen testaus on aloitettu vuonna 1950, ja vuonna 1959 lajike on liitetty lajikerekisteriin.

Myöhäinen kesälajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alussa, ja säilyvät noin kuukauden. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on kohtalainen. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Vanhoissa puissa voi esiintyä jaksottaisuutta. Sadontuotto alkaa erittäin nuorena. Lajikkeella on hyvä itsepölytyskyky.

Puu on melko pienikokoinen, matalakasvuinen. Latvus on harvaoksainen, muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, pyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, ympäröityään hiukan särmikkäitä. Hedelmissä esiintyy silloin tällöin teräviä saumoja, jotka ovat tyypillisiä 'Valkealle kuulalle'. Pohjaväri on vihertävän-keltaista, täysin kypsänä kirkkaankeltaista. Peiteväri puuttuu. Korckihuokokset ovat vihertäviä, pieniä, joskus korkkiutuneita. Malto on kuoren alta vihertävää, muuten kermanväristä, hienorakeista, erittäin mehukasta, aromaattista. Omenat ovat maultaan erittäin hyviä, happamanimeliä, miellyttävän mausteisia. Pöytäomena, joka sopii myös taloushedelmäksi.

Hyvät puolet: Herkulliset hedelmät. Runsa satoisuus. Puu pienikokoinen. Hyvä itsepölytyskyky.

Huonot puolet: Ruvenkesto vain kohtalainen. Jonkun mielestä voi olla huono asia, jos omenista puuttuu peiteväri.

Viljelysuositus: Monikäyttöinen herkkuumena, jota voi viljellä maan etelä- ja keskiosissa.

Kuva Hilma Kinnanen

Orlik

talvi, melko ruvenkestävä

McIntosh x Bessemjanka mitshurinskaja. Lajike on jalostettu Orjolissa, VNIISPK-hedelmänjalostus-instituutissa vuosina 1958-1968. Jalostajina toimivat E.N. Sedov ja T.A. Trofimova. Valtakunnallinen lajikekokeilu aloitettiin vuonna 1970. Valtion lajikerekisteriin se liitettiin vuonna 1986.

Talvilajike. Omenat poimitaan syyskuun lopulla, ja ne säilyvät joulun yli. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Ruvenkestävyys on keskitasoa. Satoisuus on runsas. Voi olla jaksottainen. Tulee varhain satoikään.

Puu on keskikokoinen ja kompakti. Latvus on muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat alle keskikokoisia ja keskikokoisia, muodoltaan pyöreitä tai lievästi kartiomaisia, ympärykseltään särmättömiä. Kuori on rasvaista, kiiltävää, vaalean vahan peittämää. Pohjaväri on kypsissä hedelmissä vaaleankeltaista. Peitevärinä on kirkkaanpunaista, viiruina ja läikkinä, peittäen lähes koko hedelmän pinnan. Korkkihuokokset ovat hyvin näkyviä. Ne ovat harmaita ja pienikokoisia. Malto on kermanvalkeaa, tiivistä, hienorakeista, erittäin mehukasta. Maku on melko lievähappoinen, aromaattinen ja erittäin hieno. Ylittää maussa ja säilyvyydessä Lobon. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit ja herkulliset hedelmät. Erinomainen satoisuus.

Huonot puolet: Hedelmät voivat saastua rupeen epäsuotuisina kesinä.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Orlinka

kesä, erittäin hyvä ruvenkesto, arka muumiotaudille

Stark's Earliest x Pervyj saljut. Lajike on jalostettu VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa, Orjolissa vuonna 1978. Jalostajina olivat E.N. Sedov, Z.M. Serova ja N.G. Krasova. Valtakunnalliset lajikekokeilut aloitettiin vuonna 1994, ja vuonna 2001 se liitettiin rekisterilajikkeeksi.

Kesäomena. Hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin jälkeen, ja ne säilyvät pari-kolme viikkoa. Talvenkestävyys on hyvä. Erinomainen kestävyys omenarupea vastaan.

Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Lajike on aikaissatoinen.

Suurikokoinen, tuuhea puu. Latvus on muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat yli keskikokoisia, tasalaatuisia, muodoltaan litteänpyöreitä. Kuori on rakenteeltaan sileää, kuivaa ja kiiltävää. Pohjaväri on vaaleankeltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaista, juovina ja läikkinä. Korkkihuokokset ovat vihreitä, hyvin erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, rapeaa, mehuisaa, suurirakeista. Omenat ovat hyvänmakuisia, happaman-imeliä, miellyttävän mausteisia. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Korkealaatuiset kesähedelmät. Erinomainen satoisuus. Hyvä talven- ja ruvenkesto.

Huonot puolet: Lajike on jonkin verran altis muumiotautisaastunnalle.

Viljelysuositus: Kesälajike, joka tuottaa todella laadukkaita omenia, maan etelä- ja keskiosissa.

Kuva Mikko Nissinen

Orlovim

syksy, *Vm*-ruvenkesto

Antonovka obyknovennaja x SR 0523 (Melba Red x (Volf River x Malus atrosanquinea 804)). Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa, Orjolissa, vuonna 1977. Jalostajat ovat E.N. Sedov, Z.M. Serova ja V.V. Zhdanov. Valtakunnallinen kokeilu aloitettiin 1989, ja rekisteriin lajike liitettiin vuonna 1999.

Kuva Sanna Kauppinen

Syysomena. Hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella, ne säilyvät noin puolitoista kuukautta. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu *Vm*-geeniin. Satoisuus on hyvä. Tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, melko harvaoksainen. Latvuksen muoto on pyöreä tai luutamainen.

Hedelmät ovat kooltaan suurehkoja, melko tasakokoisia, muodoltaan litteän-kartiomaisia, vähän epäsymmetrisiä, ympärykseltään heikosti särmikkäitä. Kuori on sileää ja kiiltävää, väriltään vihertävän-keltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaista, juovina ja läikkinä, peittäen suuren osan hedelmästä. Korkkihuokokset eivät ole näkyvissä. Malto on rakenteeltaan tiivistä, karhearakeista, erittäin mehukasta. Väriltään se on kermanvaaleaa. Hedelmät ovat miellyttävän makuisia, happaman-imeliä ja melko aromaattisia. Hieno pöytähedelmä.

Hyvät puolet: Korkealaatuiset hedelmät. Erinomainen ruvenkestävyys. Hyvä satoisuus.

Huonot puolet: Epäsuotuisina vuosina hedelmät voivat värittyä heikosti.

Viljelysuositus: Hieno, suositeltava lajike Etelä- ja Keski-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Orlovskaja zarja

talvi, melko ruvenkestävä

McIntosh x Bessemjanka mitshurinskaja. Lajike on jalostettu Orjolissa, VNIISPK-instituutissa vuosina 1957-1968. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, N.G. Krasova ja M.V. Mihejeva. Lajikkeen valtakunnallinen kokeilu alkoi vuonna 1987, ja rekisterilajike siitä tuli vuonna 2002.

Talviomena. Hedelmät poimitaan syyskuun loppupuolella, ja ne säilyvät helmikuun alkuun. Talvenkestävyydeltään lajike on kohtalaisen hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Aikaissatoinen. Satoisuudeltaan hyvä.

Puu on keskikokoinen, nopeakasvuinen. Latvus on harvahko, muodoltaan käännetyn-kekomainen. Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, muodoltaan litteänpyöreitä, särmikkäitä, hieman toispuoleisia. Kuori on kiiltävää, valkean vahan peittämää, pohjaväri on vihertävänkeltaista. Vadelmanpu-naista peiteväriä on runsaasti hedelmän pinnalla. Selvästi erottuvat korkkihuokokset ovat pieniä ja harvalukuisia. Malto on valkeaa, melko tiivistä, mehukasta, aromaattista. Maultaan hedelmät ovat herkullisia, happaman-imeliä. Pöytälaajike.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Kauniit ja herkulliset hedelmät. Hyvä satoisuus.

Huonot puolet: Vain keskinkertainen ruvenkestävyys.

Viljelysuositus: Talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Orlovskij pioner

syksy, *Vm*-ruvenkesto

Antonovka krasnobotshka x SR 0523 (Melba Red x (Volf River x Malus atrosanquinea 804)). Jalostettu Orjolissa, valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa vuosina 1976-1985. Jalostajat ovat E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja J.I. Habarov. Valtakunnallinen kokeilu aloitettiin vuonna 1989, ja rekisteriin se valittiin vuonna 1999.

Kuva Hilma Kinnanen

Syysomena. Hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälissä.

Hedelmät säilyvät noin kaksi kuukautta. Talvenkestävyys on melko hyvä. Ruvenkestävyys perustuu *Vm*-ruvenkestögeeniin. Satoisuus on runsas. Aikaissatoisuudeltaan keskitasoa.

Puu on kooltaan pienehkö, pyöreälatvuksinen. Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, litteänpyöreitä, särmikkäitä, hieman epäsymmetrisiä. Kuori on kiiltävää, kuivaa, sileää, väriltään vihertävänkeltaista. Peiteväriä on runsaasti, punaisina läikkinä ja viiruina. Korkkihuokokset ovat pieniä ja heikosti näkyviä. Malto on vihertävää, tiivistä, karhearakenteista, mehukasta, maultaan miellyttävää, happaman-imelää. Pöytäomena, joka käy myös erinomaisesti esim. mehuomenaksi.

Hyvät puolet: Erinomainen satoisuus. Hillittykasvuinen puu.

Huonot puolet: Hyvänä satovuonna, puutteellisella hoidolla, hedelmät voivat jäädä kooltaan pieniksi. Jonkun mielestä hedelmien maku voi olla liian hapokas.

Viljelysuositus: Todella satoisa monikäyttölajike, maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Orlovskoje polesje

talvi, Vf-ruvenkesto

Syntyisin omenahybridi 814:n(F2 Malus floribunda 821 x Golden Delicious), vapaasta pölytyksestä. Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa, Orjolissa, vuosina 1978-1991. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov. Valtakunnalliseen kokeiluun lajike otettiin vuonna 1998, ja rekisteriin vuonna 2001.

Kuva Sanna Kauppinen

Aikainen talvilajike. Omenat poimitaan syyskuun puolivälin jälkeen, ja ne säilyvät tammikuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on runsas. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on tuuhea, ja melko kookas. Latvus on muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, ja sitä suurempia, muodoltaan pitkän-kartiomaisia, laajasärmäisiä, toispuoleisesti rakentuneita. Kuori on sileää, kiiltävää ja rasvaista. Pohjaväri on vihertävän-keltaista. Peitevärinä on punaista, juovina ja pilkkuina, suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat vihreitä, hyvin erottuvia, ja niitä on runsaasti.

Malto on valkeaa, tiivistä, karkearakeista, erittäin mehukasta. Maultaan omenat ovat miellyttäviä, happaman-imeliä. Pöytähedelmä, joka käy mainiosti myös talouteen.

Hyvät puolet: Laadukkaat hedelmät.

Huonot puolet: Kypsyttyään omenat karisevat herkästi. Jonkun mielestä maku voi olla liian hapokas.

Viljelysuositus: Komeahedelmäinen yleishedelmä Etelä-Suomeen.

Kuva Hilma Kinnanen

Orlovskoje polosatoje

syksy, hyvä ruvenkesto

MacIntosh x Bessemjanka mitshurinskaja. Lajike jalostettiin Orjolissa vuosina 1957-67, valtakunnallisessa hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa. Jalostajina toimivat E.N. Sedov ja T.A. Trofimova. Valtakunnallinen kokeilu aloitettiin vuonna 1970, ja lajike liitettiin lajikerekisteriin 1986. Vuosina 1977 ja 1984 lajike palkittiin kultamitalilla Erfurtin näyttelyssä. Vuonna 1999 lajike palkittiin diplomilla VDNH-EKSPONäyttelyssä, Moskovassa.

Myöhäsyksyn lajike. Omenat kypsyvät syyskuun keskivaiheilla, ja ne säilyvät joulukuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertaista parempi. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen. Satoikään lajike tulee aikaisin.

Puu on keskikasvuinen, hyvärakenteinen ja pyöreälatvuksinen.

Hedelmät ovat suurehkoja, muodoltaan pitkän-kartiomaisia, ympärykseltään heikosti särmikkäitä. Kuori on ohutta, sileää, kiiltävää, rasvaista, sekä siniharmaan vahan peittämää. Pohjaväri on vihertävänkeltaista. Juovikas punainen peiteväri peittää suurimman osan hedelmän pinnasta. Vaaleat korkihuokokset ovat selvästi näkyviä. Malto on valkeaa, hienorakeista, keskikovaa, erittäin mehukasta, aromaattista. Maultaan hedelmät ovat erittäin hyviä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Erittäin laadukkaat hedelmät. Hyvä ja säännöllinen satoisuus.

Huonot puolet: Hedelmän maku saattaa olla jonkun mielestä liian hapokas.

Viljelysuositus: Arvokas lajike Etelä-Suomeen ja pohjoisemmaksiin, suotuisille paikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Osennaja radost

syksy, erittäin hyvä ruvenkesto

Koritshnoje polosatoje (Kaneliomena) x Wealthy. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa puutarhantutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa. Jalostajana on toiminut S.I. Isajev. Lajike on otettu valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1950, ja liitetty lajikerekisteriin vuonna 1986.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälissä. Omenien säilyvyys on 1,5 kk. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on erittäin hyvä. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Tulee satoikään melko nuorena.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on pyöreä ja tuuhea.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöreitä tai pyöreän-kartiomaisia, särmättömiä. Kuori on vihertävän-keltaista, peitevärinä on viirukasta punaista, peittäen noin puolet hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat harmaita ja hyvin erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, melko tiivistä ja mehukasta. Maku on lievähappoinen, aromisen mausteinen, herkullinen. Pöytälaajike.

Hyvät puolet: Erinomainen talvenkestävyys. Jokavuotinen ja runsas satoisuus. Hyvälaatuiset hedelmät. Erittäin hyvä ruvenkestävyys.

Huonot puolet: Puun jyrkät oksakulmat. Jonkun mielestä hedelmät voivat olla maultaan liian hapottomia.

Viljelysuositus: Hieno ja terve lajike koko omenanviljelyalueelle kokeiltavaksi.

Kuva Sanna Kauppinen

Pamjat Isajeva

syksy, *Vm*-ruvenkesto

Antonovka krasnobotshka x SR 0523. Lajike on jalostettu Orjolissa, valtakunnallisessa VNIISPK - hedelmänjalostuksen tutkimusinstituutissa vuosina 1976-1989. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja J.I. Habarov. Se otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1992, ja valittiin rekisterilajikkeeksi vuonna 2008.

Myöhäissyksyn lajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun loppupuoliskolla, ja ne säilyvät joulukuun lopulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu *Vm*-geeniin. Satoisuus on runsas. Tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, hyvärakenteinen, pyöreälatvuksinen.

Hedelmät ovat suuria tai suurehkoja. Muodoltaan litteänpyöreitä, melko symmetrisiä ja hieman särkikkäitä. Kuori on melko paksua, rasvaista, sileää ja kiiltävää. Pohjaväri on vihertävänkeltaista. Peitevärinä on juovikasta vadelmanpunaista auringon puoleisella poskella. Korkkihuokosia on harvassa. Ne ovat suuria ja selvästi erottuvia. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, mehukasta, hapan-imelää. Maultaan hedelmät ovat miellyttävän makuisia pöytäomenia.

Hyvät puolet: Suuret, hyvälaatuiset hedelmät. Runsas satoisuus. Hyvä talvenkesto.

Huonot puolet: Vaatii jokavuotista hoitoa tehdäkseen säännöllisesti satoa.

Viljelysuositus: Runsassatoinen lajike maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Hilma Kinnanen

Podarok Grafskomu

talvi, hyvä ruvenkesto

Vjaznikovka x D101 (amerikkalainen hybridi Indianan osavaltiosta). Lajike on jalostettu VSTISP- tutkimusinstituutissa, Moskovassa. Jalostajina ovat toimineet V.V. Kitshina, N.G. Morozova, V.P. Jagunov. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun 1998, ja lisättiin lajikerokisteriin vuonna 2001.

Myöhäinen talvilajike. Omenat poimitaan syyskuun lopussa, ne kypsyvät marraskuussa, ja säilyvät pitkään, jopa huhtikuulle. Talvenkestävyys on erinomainen. Hyvä ruvenkestävyys. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Lajike on varhaisatoinen.

Puu on melko suurikokoinen, runkojohteinen. Latvus on muodoltaan ylösalaisin kekomainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja suuria, vaihtelevan kokoisia, pyöreän-kartiomaisia, heikosti särmikkäitä. Kuori on melko paksua, väriltään keltaista, ohuen vahan peittämää. Peiteväri on tummanpunaista, peittäen lähes koko hedelmän pinnan. Korkkihuokokset näkyvät heikosti. Malto on keltaista, mehukasta, hienorakeista. Hedelmät ovat maukkaita, happaman-imeliä, lievästi aromisia. Pöytäomena.

Kuva Mikko Nissinen

Hyvät puolet: Erinomainen talvenkestävyys. Suuret ja kauniit hedelmät. Satoisa.

Huonot puolet: Epäsuotuisina kesinä hedelmien maku voi jäädä happamaksi.

Viljelysuositus: Yksi ilmastollisesti kestävimmistä myöhäisistä talvilajikkeista. Kokeiluun eri alueille.

Kuva Hilma Kinnanen

Podsnezhnik

syksy, hyvä ruvenkesto

Vydubetskaja plakutshaja -lajikkeen vapaapölytys. Jalostettu Etelä-Uralin vihannesten-, hedelmien- ja perunanviljelyn tutkimusinstituutissa, Tsheljabinskissa. Jalostajina ovat toimineet: M.A. Mazunin, N.F. Mazunina ja V.I. Putjatin. Otettu valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1988.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun lopulla, ja säilyvät joulukuulle. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on hyvä. Satoisuus on runsas, nuorena säännöllinen, ja vanhempana lievästi jaksottainen.

Puu on luonnostaan kääpiöivä ja erittäin matalakasvuinen, latvukseltaan litteänmuotoinen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöreän-kartiomaisia, ympärykseltään hieman särmikkäitä. Kuori on sileää, kuivaa, kiiltävää, väriltään vaaleankeltaista. Peitevärinä on heikkoa punaista, aurinگون puoleisella poskella. Korkkihuokosia on harvassa. Ne ovat hyvin näkyvissä. Malto on valkoista, suhteellisen tiivistä, mehukasta, hienorakeista, hapan-imelää ja maukasta. Hedelmät ovat hyviä tuorekäyttöön, mutta käyvät mainiosti myös taloushedelmiksi.

Hyvät puolet: Luonnostaan kääpiöivä lajike. Maukkaat hedelmät. Erinomainen talvenkestävyys. Voi kasvattaa maanmyötäisenä tai riippapuuna.

Huonot puolet: Viileinä kesinä hedelmien makuominaisuudet voivat kärsiä.

Viljelysuositus: Erikoisuus omenaharrastajille ja pieneen pihaan.

Kuva Mikko Nissinen

Pärnu tuvioun (Rizhkij golubok)

syksy, melko hyvä ruvenkesto

Rizhkij golubok, Lambanina, Treboux seemik, Treboux sämling. Virolainen lajike. Jalostajana Pärnussa on toiminut ranskankielenopettaja Jules Treboux 1800-luvun lopulla. Ensimmäiset kirjalliset tiedot lajikkeesta ovat vuodelta 1905.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälin tienoilla, ja säilyvät noin 1-2 kuukautta. Talvenkestävyys on suhteellisen heikko. Ruvenkestävyys on melko hyvä. Satoisuus on runsas ja melko varhain alkava.

Puu on keskikokoinen, laajalatvuksinen ja tuuhea. Vanhemmalla iällä latvuksesta tulee riippuvaoksainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pitkän-kartiomaisia, epäsymmetrisiä, ympärykseltään lähes särmättömiä. Kuori on erittäin ohutta, rasvaista, väriltään vaaleankeltaista, melkein valkeaa. Heikkoa punerrusta voi esiintyä auringon puolella. Malto on valkeaa, mehukasta, happaman-imelää, aromaattista ja suussa sulavaa. Hieno herkkumuomena, joka sopii hyvin myös talouteen.

Hyvät puolet: Herkulliset ja kauniit hedelmät. Hyvä satoisuus.

Huonot puolet: Keskinkertainen talvenkestävyys. Ohutkuorisia ja pehmeämaltoisia hedelmiä on käsiteltävä varoen.

Viljelysuositus: Erittäin hieno lajike kotipuutarhoihin, lämpimille paikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Renet Karpova

talvi, hyvä ruvenkesto

Wealthy x McIntosh. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa hedelmäkasvien genetiikan ja jalostuksen tutkimus- instituutissa, Mitshurinskissa. Jalostustyöhön on osallistunut myös Orjolissa toimiva VNIIPSK-instituutti. Jalostajana on toiminut G.K. Karpov. Lajike on asetettu valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1980.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun loppupuolella, ja ne säilyvät tammi- helmikuulle. Talvenkestävyys on melko hyvä. Ruvenkestävyys on hyvä. Satoisuus on erinomainen ja jokavuotinen. Lajike tulee varhain satoikään.

Puu on korkeakasvuinen, pitkänpyöreällä, suhteellisen tuuhealla latvuksella.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, muodoltaan pyöreitä, hieman epäsymmetrisiä, särmättömiä. Kuori on vihertävänkeltaista, vahakerroksen peittämää. Vadelmanpunaista viirukasta peiteväriä on suurella osalla hedelmän pinnasta. Malto on kermanvalkeaa, mehukasta, hienorakeista, aromattista. Maultaan ne ovat happaman-imeliä, miellyttäviä. Hyvä yleiskäyttölajike.

Hyvät puolet: Erinomainen satoisuus.

Huonot puolet: Hedelmien säilyvyys on talvilajikkeeksi keskinkertainen.

Viljelysuositus: Satoisa talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Roberts

kesä/syksy, Vf-ruvenkesto

BM41497 (*Pernilla*) x *Eksotika* (*Iedzena* x *Slava pobediteljam*). Lajike on jalostettu LVAI-instituutissa, Iedzenussa, Latviassa. Jalostajana on toiminut R. Dumbravs. Lajike on rekisteröity vuonna 2006.

Myöhäinen kesälajike tai aikainen syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alkupuolella, ja säilyvät noin kuukauden. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Lajike tulee varhain satoikään. Hedelmät kestävät hyvin käsittelyä.

Puu on keskikokoinen, rakenteeltaan hyvä.

Hedelmät ovat melko kookkaita, erittäin kauniita, muodoltaan pitkän-kartiomaisia. Kuori on keskipaksua, sileää, kiiltävää, siniharmaan vahan peittämää. Punainen peiteväri kattaa käytännössä koko hedelmän pinnan. Harmaat korkkihuokokset ovat selvästi näkyviä. Malto on kellertävää, kuoren alta punertavaa. Maku on aromaattinen ja erittäin maukas. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit ja maukkaat hedelmät. Runsassatoinen.

Huonot puolet: -

Viljelysuositus: Hieno ja terve lajike, maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Mikko Nissinen

Kuva Sanna Kauppinen

Rozhdestvenskoje

talvi, Vf-ruvenkesto

Wealthy x BM41497 (Pernilla). Lajike on jalostettu Orjolissa, valtakunnallisessa VNIISPK-instituutissa, vuonna 1985. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov. Otettiin mukaan valtakunnalliseen kokeiluun 1999, ja liitettiin lajikerekisteriin vuonna 2001.

Kuva Sanna Kauppinen

Triploidi talvilajike. Hedelmät kypsyvät poimittaviksi syyskuun puolivälin jälkeen, ja ne säilyvät varastossa tammikuun loppupuolelle. Lajike on suhteellisen talvenkestävä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Varhaissatoinen.

Puu on harvahko-oksainen, melko pienikokoinen ja matalakasvuinen. Latvus on muodoltaan leveänkekomainen.

Hedelmät ovat melko kookkaita, muodoltaan pyöreän-kartiomaisia, melko tasakokoisia. Kuori on kiiltävää, rasvaista, väriltään vihertävää. Kirsikanpunaista peiteväriä on runsaasti, läikkinä ja pilkkuna. Korkkihuokokset ovat suuria, harmaita ja selvästi erottuvia. Malto on valkeaa, tiivistä, karkeara-keista, erittäin mehukasta. Hedelmien maku on happaman-imelä, lievästi arominen, erittäin miellyttävä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit ja laadukkaat hedelmät. Erinomainen satoisuus. Pienehkö, hyvärakenteinen puu.

Huonot puolet: Säilyvyys on talvilajikkeeksi melko heikko.

Viljelysuositus: Kaunis ja maukas jouluomena Etelä-Suomeen. Ei suositella erittäin kääpiöivälle perusrungolle.

Kuva Mikko Nissinen

Samorodok

talvi, erittäin hyvä ruvenkesto

Antonovka obyknovennaja x Kalvil belyj zimnij (Valkea Talvikalvilli). Lajike on jalostettu Moskovian alueellisessa puutarhainstituutissa ennen toista maailmansotaa. Jalostajana on toiminut A.V. Petrov.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopulla. Ne kypsyvät lokakuun aikana. Hedelmiä voidaan säilyttää kevättalville. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Varhaissatoinen.

Puu on keskikokoinen, leveälatvuksinen ja tuuhea. Se on vaatimaton kasvupaikkansa suhteen.

Hedelmät ovat suuria ja erittäin suuria, muodoltaan litteänpyöreitä, ympäröityinä särmikkäitä. Kuori on norsunluun väristä. Peiteväri puuttuu. Heikkoa punerrusta voi esiintyä valon puolella. Omenat muistuttavat ulkonäöltään Antonovka-lajiketta. Malto on kerman-vaaleaa, erittäin mehukasta, hieman mausteista, happaman-imeleä, erinomaisen maukasta. Hedelmät muistuttavat maultaan emolajiketta (Antonovka), mutta ovat huomattavasti makeampia. Sen sijaan Antonovkan hedelmille ominainen, voimakas tuoksu on huomattavasti heikompi. Pöytäomena, joka käy erinomaisesti myös talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Vaatimaton ja terve lajike. Suuret ja maukaat hedelmät. Runsassatoinen.

Huonot puolet: Peiteväri puuttuu.

Viljelysuositus: Makea Antonovka-tyyppinen lajike, maan etelä- ja keskiosiin, kotipuutarhaan.

Kuva Mikko Nissinen

Kuva Mikko Nissinen

Serebrjanoje kopytse

kesä, melko ruvenkestävä

Snezhinka x Raduga. Lajike on jalostettu Sverdlovskin puutarhantutkimusasemalla, nykyisessä Jekaterinburgissa, Uralilla. Jalostajana on toiminut L.A. Kotov. Otettu valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1985, ja liitetty rekisteriin vuonna 1988.

Kesäomena. Hedelmät kypsyvät elokuun loppupuolella. Ne säilyvät kuukauden. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyydeltään keskitasoa. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen. Lajike tulee nuorena satoa tuottavaksi.

Puu on melko pienikokoinen. Latvus on hyvärakenteinen, muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat pieniä ja alle keskikokoisia, tasalaatuisia, pyöreitä tai litteänpyöreitä, kaunismuotoisia. Kuori on sileää, kuivaa, vahan peittämää, pohjaväritään kermankeltaista. Peitevärinä on oranssinpunaista, suurimmalla osalla hedelmän pinnasta. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista ja erittäin mehukasta. Omenat ovat happaman-imeliä, aromisia, miellyttävän makuisia. Täysin kypsänä niissä esiintyy luumun makua muistuttava mausteisuus. Tuorehedelmä, joka käy hyvin myös talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Kauniit ja maukkaat kesähedelmät. Kompakti puu. Kypsyttyään omenat pysyvät hyvin puussa. Hyvä satoisuus. Hedelmien monikäyttöisyys. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: Hedelmät voivat saastua omenarupeen epäsuotuisina kesinä.

Viljelysuositus: Erinomainen lajike koti- ja huvilapuutarhoihin. Kannattaa kokeilla kasvatusta pohjoisempanakin.

Kuva Sanna Kauppinen

Sergiana

syksy, hyvä ruvenkesto

Partizanka (Pepin shafrannyj x Belfler-kitaika) x Antonovka obyknovennaja. Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa vuonna 1962. Jalostajana on toiminut V.V. Vartapetjan. Lajike on otettu mukaan valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1997, ja rekisteriin se on liitetty vuonna 2002.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälin tienoilla, ja säilyvät marraskuulle. Talvenkestävyys on verrattavissa Antonovka-lajikkeeseen. Hyvä ruvenkestävyys. Satoisuus on hyvä ja jokavuotinen. Lajike tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on tuuhea, nuorella puulla muodoltaan pyöreä, vanhempana levenevä.

Hedelmät ovat suurehkoja, tasakokoisia, muodoltaan pyöreän-kartiomaisia, hieman epäsymmetrisiä ja loivasärmäisiä. Pinnaltaan ne ovat hieman nystyisiä. Kuori on sileää, keskipaksua, väriltään vaaleankeltaista. Peiteväri on viiruista, punaista, peittäen suuren osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat heikosti näkyviä. Malto on kermanvaaleaa, hienorakeista, pehmeää, mehukasta. Maultaan omenat ovat happaman-imeliä, erittäin miellyttävän makuisia pöytäomenia.

Hyvät puolet: Hyvälaatuiset hedelmät. Hyvä ja säännöllinen satoisuus. Hyvä ruvenkesto.

Huonot puolet: Hedelmien lyhyehkö säilymisaika.

Viljelysuositus: Hyvänmakuinen ja terve syyslajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Severnaja zarja

syksy, arka ruvelle

Altiskoje desertnoje x Melba. Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston(MGU) koealueilla vuosina 1957-1973. Jalostajina ovat toimineet S.I. Isajev, I.V. Drjagina ja G.E. Limberger. Otettu mukaan valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1977.

Aikainen syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun alussa, ja säilyvät enintään pari kuukautta. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on hyvä.

Puu on keskikokoinen. Latvus on tuuhea, muodoltaan laajan-pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, suhteellisen tasalaatuisia, muodoltaan pyöreitä tai pyöreänkartiomaisia, ympärykseltään särmättömiä. Kuori on melko paksua, sileää, kiiltävää, väriltään keller-tävää. Tummanpunainen peiteväri peittää lähes koko hedelmän pinnan. Malto on valkeaa, ruusunpunajuovaista, melko tiivistä, hienorakeista, mehukasta. Maku on miellyttävä: happaman-imelä ja melko aromaattinen. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Erinomainen talvenkestävyys. Miellyttävän makuiset ja kauniit hedelmät. Hyvä satoisuus.

Huonot puolet: Puu on suhteellisen altis repeytymille. Epäsuotuisina kesinä voi saada rupea.

Viljelysuositus: Varhainen syysomenalajike, kaikille omenanviljelyalueille.

Kuva Sanna Kauppinen

Sinap orlovskij

talvi, melko ruvenkestävä

Severnyj sinap x Pamjat Mitsurina. Jalostettu Orjolissa, valtakunnallisessa VNIISPK- instituutissa, vuosina 1955-1972. Jalostajat ovat E.N. Sedov, V.K. Zajets, N.G. Krasova ja T.A. Trofimova. Valtakunnalliseen lajikekokeeseen se otettiin mukaan 1979, ja valtion lajikerekisteriin se liitettiin 1989.

Myöhäinen talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopulla. Maku kehittyy makeaksi joulun jälkeen ja omenat säilyvät maaliskuulle, jopa pidempään. Kestää hyvänä pitkään myös huoneenlämmössä. Talvenkestävyys on hyvä. Suhteellisen hyvä ruvenkestävyys. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen, harvaoksainen ja laajalatuksinen.

Hedelmät ovat melko kookkaita, suhteellisen tasakokoisia, muodoltaan pyöreän-kartiomaisia, lievästi särmikkäitä. Kuori on melko paksua, sileää, kiiltävää ja rasvaista. Pohjaväritään hedelmät ovat vihertävänkeltaisia, myöhemmin keltaisia. Punaista peiteväriä on auringon puolella melko niukasti. Korkihuokosia on harvassa. Ne ovat suuria, valkeita ja hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, erittäin mehukasta, tiivistä ja pienirakeista. Omenat ovat maultaan happaman-imeliä, erittäin miellyttäviä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Hedelmien korkeat laatuominaisuudet, ja niiden hyvä säilyvyys. Hyvä kauppakestävyys. Hyvä satoisuus.

Huonot puolet: Puun suuri koko.

Viljelysuositus: Erittäin hyvin säilyvä, satoisa talviomena. Maan eteläosiin, ja pohjoisemmaksikin lämpimille paikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Slava pobediteljam

syksy, melko ruvenkestävä

Papirovska x McIntosh. Tunnetaan myös nimellä *Slava peremozhtsam*. Lajike on jalostettu L.P. Simirenkolle nimetyssä Mlievin puutarhantutkimusinstituutissa, Ukrainassa, Tsherkasskin alueella vuonna 1928. Jalostajina ovat toimineet L.M. Ro, P.E. Tshemistrenko ja M.N. Nikonenko. Otettiin NL:n valtakunnalliseen lajikekokeiluun, vuonna 1948, ja liitettiin valtakunnalliseen lajikerekisteriin 1975.

Syyslajike. Omenat kypsyvät syyskuun puolivälissä, ja säilyvät marraskuun lopulle. Talvenkestävyys on kohtalainen. Ruvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Vanhemmilla puilla voi esiintyä jaksottaissatoisuutta. Lajike tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on muodoltaan leveän-kartiomainen, vanhempana laajan-pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, pitkulaisen-pyöreitä, joskus toispuoleisia, lievästi särmikkäitä. Kuori on ohutta, hieman vahan peittämää, sileää, väriltään kellanvihreää. Peiteväri on tummanpunaista, peittäen suurimman osan pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat vaaleita, ja usein keskeltä korkkiutuneita. Malto on väriltään lähes valkoista, joskus punajuovaista. Omenat ovat maultaan happaman-imeliä, aromaattisia, erittäin miellyttäviä. Erinomaisia tuorehedelmiä.

Hyvät puolet: Hyvin värittyneet, herkulliset hedelmät. Erinomainen satoisuus.

Huonot puolet: Suurehko puu.

Viljelysuositus: Erinomainen lajike Etelä-Suomen tarhoihin.

Kuva Mikko Nissinen

Slavjanin

syksy, *Vm*-ruvenkesto

Antonovka krasnobotshka x SR 0523 (Red Melba x (Volf River x Malus atrosanguinea 804)) Lajike on jalostettu Orjolissa, valtakunnallisessa VNIISPK- tutkimusinstituutissa vuonna 1976. Jalostajat ovat E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja J.I. Habarov. Lajike otettiin mukaan valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1992, ja liitettiin lajikerekisteriin vuonna 2008.

Myöhäinen syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun loppupuolella, ja säilyvät joulukuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu *Vm*-geeniin. Satoisuus on runsas. Sadontuotto alkaa varhain.

Puu on keskikasvuinen ja hyvärakenteinen. Latvus on muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat kookkaita, muodoltaan litteän-kartiomaisia, särmikkäitä, hieman epäsymmetrisiä. Kuori on melko lujaa, pinnaltaan kuivaa, kiiltävää, vahatonta, väriltään vihertävänkeltaista. Peiteväri on viirukasta suurella osalla pinnasta. Pienet korkkihuokokset näkyvät heikosti. Malto on kermanväristä, melko tiivistä, mehukasta, happaman-imelää, heikosti aromaattista, hyvänmakuista. Raikkaan happoinen pöytäomena, joka käy erinomaisesti talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Talvenkestävyys. Satoisuus.

Huonot puolet: Voi esiintyä jaksottaissatoisuutta. Jonkun mielestä hedelmät voivat olla maultaan liian hapokkaita.

Viljelysuositus: Erinomainen yleiskäyttölajike Etelä- ja Keski-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Solntsedar

kesä, melko ruvenkestävä

Syntyisin Anis alyj -lajikkeen vapaasta pölytyksestä. Lajike on jalostettu Sverdlovskin puutarhantutkimusasemalla, nykyisessä Jekaterinburgissa, vuonna 1939. Jalostajana on toiminut P.A. Dibrova. Otettiin valtiolliseen kokeiluun vuonna 1956, ja lajike-rekisteriin se liitettiin vuonna 1959.

Kuva Sanna Kauppinen

Kesälajike. Hedelmät kypsyvät elokuun puolivälin tienoilla. Ne säilyvät noin 10 päivää. Kypsyttyään omenat varisevat herkästi puusta. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on keskinkertainen. Satoisuus on hyvä, mutta vanhempana jaksottainen. Tulee satoikänsä noin 7-vuotiaana. Itsesteriili, tarvitsee pölyttäjän.

Puu on keskikokoinen, Latvukseltaan melko lujarakenteinen, muodoltaan laajanpyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoista pienempiä, tasakokoisia, litteänpyöreitä, ympärykseltään särmättömiä. Kuori on kuivaa, sileää, kiiltävää, harmaan vahan peittämää. Pohjaväri on vaaleankeltaista. Peiteväri on tumman-ruusunpunaista, peittäen suuren osan pinnasta. Korkkihuokokset ovat suuria, vaaleita ja hyvin erottuvia. Malto on lumivalkeaa, usein punajuovaista, suurirakeista, mehukasta. Maku on viini-happoisen-makea, miellyttävä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit hedelmät. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: Jaksottaissatoisuus. Keskinkertainen ruvenkestävyys.

Viljelysuositus: Kaunis kesäomena, koti- ja huvilatarhaan, kaikille omenanviljelyalueille.

Kuva Mikko Nissinen

Solnyshko

syksy, Vf-ruvenkesto

Syntyisin omenahybridi nro 814:n (F2 Malus floribunda 821 x Golden delicious vapaasti pölyttyneestä siemenestä. Lajike on jalostettu Orjolissa, valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa, vuosina 1981-1993. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov. Valtakunnalliseen lajikekokeeseen lajike otettiin 1998, ja liitettiin rekisteriin vuonna 2001.

Myöhäinen syyslajike. Hedelmät poimitaan syyskuun puolivälissä, ne kypsyvät lokakuun alussa ja säilyvät joulukuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on erinomainen. Suhteellisen aikaissatoinen.

Puu on alle keskikokoinen, pyöreälatvuksinen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, pitkulaisia, lievästi särmikkäitä, epäsymmetrisiä. Kuori on sileää, rasvaista ja kiiltävää, väriltään vihertävänkeltaista, täysin kypsänä vaaleankeltaista. Peiteväri on vadelmanpunaista, läikkinä ja viiruina, peittäen suuren osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokoset ovat suuria ja hyvin erottuvia. Malto on valkeaa tai kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista ja erittäin mehukasta. Maultaan hedelmät ovat happaman-imeliä, erittäin maukkaita. Pöytähedelmä.

Hyvät puolet: Hyvä talvenkestävyys. Erinomainen satoisuus.

Huonot puolet: Hedelmä voi olla jonkun mielestä hieman hapokas.

Viljelysuositus: Erinomainen lajike maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Mikko Nissinen

Spartan

talvi, melko ruvenkestävä

McIntosh x Yellow Newtown. Lajike on jalostettu Summerlandin tutkimusasemalla, Kanadassa vuonna 1926.

Talvilajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun lopussa tai lokakuun alussa. Omenat pysyvät kypsyttyään tiukasti puussa. Ne säilyvät varastossa pitkälle kevääseen: maaliskuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on keskinkertainen. Ruvenkestävyys on melko hyvä. Satoisuus on hyvä ja varhain alkava.

Puu on hillittykasvuinen, latvukseltaan pyöreän muotoinen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöreän-kartiomaisia, ympärykseltään heikosti särmikkäitä. Pohjaväri on vaaleankeltaista, peiteväri ruskeanpunaista, peittäen valtaosan hedelmän pinnasta. Kuori on vahan peittämää. Malto on valkeaa, tiivistä, mehukasta, makeaa, lievähappoista. Maultaan hedelmät ovat aromaattisia ja erittäin maukkaita. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Erittäin laadukkaat hedelmät. Hyvä säilyvyys. Hillittykasvuinen puu.

Huonot puolet: Keskinkertainen talvenkestävyys. Hyvänä satovuonna omenat voivat jäädä kooltaan pieniksi.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike Etelä-Suomen suotuisille kasvupaikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Start

talvi, Vf-ruvenkesto

Hybridi nro 814 x McIntosh tetraploidi. Lajike on jalostettu VNIISPK-instituutissa Orjolissa vuosina 1981-1990. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja E.A. Dolmatov. Valtioolliseen kokeiluun lajike otettiin vuonna 1998, ja rekisteriin se liitettiin vuonna 2002.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun loppupuolella. Ne kypsyvät lokakuun puolivälissä, ja säilyvät helmikuun loppupuolelle varastossa. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on erinomainen.

Puu on keskikokoinen, pyöreälatvuksinen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pitkulaisia, loivasärmäisiä, hiukan vinorakenteisia. Kuori on kuivaa ja kiiltävää. Pohjaväri on vihertävän-keltaista. Tiilenpunaista peiteväriä on niukasti. Vihreät korkkihuokokset ovat hyvin näkyvissä. Malto on valkeaa, vihreäjuovaista, tiivistä, suurirakeista ja mehukasta. Maku on miellyttävä, happaman-imelä. Pöytähedelmä, joka käy erinomaisesti esim. mehujen valmistukseen.

Hyvät puolet: Hyvä satoisuus.

Huonot puolet: Niukasti peiteväriä. Jonkun mielestä hedelmät voivat olla maultaan hieman liian happokkaita.

Viljelysuositus: Monikäyttöinen ja terve talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Strojevskoje

talvi, Vf-ruvenkesto

Syntyisin vapaasti pölyttyneen omenahybridin nro 814:n (F2 Malus floribunda 821 x Golden delicious) siemenestä. Lajikkeen jalostuspaikka on VNIISPK- hedelmänjalostusinstituutti, Orjolissa, vuosina 1982-1995. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov sekä E.A. Dolmatov. Lajike otettiin valtiolliseen lajikekokeiluun vuonna 1997, ja se liitettiin lajikerokisteriin 2001. Lokakuussa 1999 lajike palkittiin diplomilla ja kultamitalilla näyttelyssä Moskovassa.

Kuva Sanna Kauppinen

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun puolivälin jälkeen, ne kypsyvät lokakuun puolivälissä ja säilyvät noin puoliväliin helmikuuta. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on runsas. Satoikään lajike tulee melko aikaisin.

Puu on keskikokoinen, nopeakasvuinen. Latvus on muodoltaan leveän-kekomainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, tasalaatuisia, kartiomaisia, heikosti särmikkäitä, hieman toispuoleisia. Kuori on sileää, kiiltävää, väriltään vihertävänkeltaista, myöhemmin keltaista. Peiteväri on kirkkaan vadelmanpunaista, peittäen suuren osan hedelmän pinnasta. Korkehuokokset ovat harmaita ja hyvin näkyviä. Malto on valkeaa, hieman vihertäväjuovaista, tiivistä, suurirakeista, mehukasta. Hedelmät ovat maukkaita, happaman-imeliä, pöytäomenia.

Hyvät puolet: Kauniit ja hyvänmakuiset hedelmät. Tasakokoista, joten ei tarvitse juurikaan lajittelua.

Huonot puolet: Kypsyttyään omenat putoilevat herkästi puusta.

Viljelysuositus: Talvilajike maan eteläosiin ja keskiosien suotuisille paikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Studentsheskoje

talvi, erittäin hyvä ruvenkesto

Wealthy x Bessemjanka mitshurinskaja. Lajike on jalostettu M.V. Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa vuonna 1951. Jalostajina ovat toimineet S.I. Isajev, V.V. Vartapetjan ja G.E. Limberger. Lajike otettiin valtiolliseen lajikekokeiluun vuonna 1974, ja se liitettiin rekisteriin vuonna 1989.

Kuva Sanna Kauppinen

Myöhäinen talvilajike. Hedelmät poimitaan lokakuun alussa, ja ne säilyvät varastossa jopa toukokuulle. Talvenkestävyys on melko hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Tulee erittäin aikaisin satoikäiseksi.

Puu on kooltaan pienehkö. Latvus on harvahko, muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat melko kookkaita, tasakokoisia, muodoltaan kauniin pyöreitä, ympäröityinä särmätömiä. Kuori on sileää, paksua, siniharmaan vahan peittämää, väriltään vihertävää. Peiteväri peittää suuren osan hedelmän pinnasta. Se on kirkkaan vadelmanpunaista, viiruina ja läikkinä. Malto on vaaleanvihertävää, hienorakeista ja mehukasta. Hedelmien maku on happaman-imelä, erittäin miellyttävä. Pöytähedelmä.

Hyvät puolet: Laadukkaat ja hyvin säilyvät hedelmät. Hyvä ja säännöllinen satoisuus. Hyvä ruvenkestävyys.

Huonot puolet: Häviää talvenkestävyydessä jonkin verran esim. Antonovkalle.

Viljelysuositus: Hieno myöhäinen talvilajike, lähinnä maan eteläosiin.

Kuva Hilma Kinnanen

Svezhest

talvi, Vf-ruvenkesto

Antonovka krasnobotshka x PR 12T67 (Wealthy x F2 Malus floribunda). Lajike on jalostettu Orjolissa, valtakunnallisessa hedelmienjalostuksen tutkimusinstituutissa, vuosina 1976-1994. Jalostajina ovat toimineet E.N.Sedov, Z.M.Serova ja V.V.Zhdanov. Lajike on otettu valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1995, ja valittu valtakunnanrekisteriin vuonna 2001.

Myöhäinen talvilajike. Hedelmät poimitaan lokakuun alussa, kypsyvät marraskuun aikana ja säilyvät erittäin hyvin, jopa kesään asti. Kyseessä on yksi parhaiten säilytystä kestävästä lajikkeista. Talvenkestävyys on suhteellisen hyvä. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen, nopeasti kasvava, pyöreälatvuksinen.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja suurehkoja, suhteellisen tasakokoisia, litteän-tynnyrimäisiä, loivasärmäisiä. Kuori on sileä, kiiltävä, rasvainen, vihertävän-keltainen. Peiteväri on punajuovaista ja sen määrä vaihtelee. Korkkihuokoset ovat harvalukuisia, vihreitä ja heikosti erottuvia. Malto on vihertävää, tiivistä, karheaa, hienorakeista, melko mehukasta. Hedelmien maku on happaman-imelä, lievä-arominen, kohtalaisen hyvä. Myöhäinen pöytäomena, joka sopii myös talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Terve lajike. Ilmiömäinen säilyvyys. Hyvä satoisuus.

Huonot puolet: Hedelmät ovat maultaan vain tyydyttäviä.

Viljelysuositus: Erittäin hyvin säilyvä talvilajike maan eteläosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Hilma Kinnanen

Sweet sixteen

talvi, erittäin hyvä ruvenkesto

MN 447 x Northern Spy. Lajike on jalostettu Minnesotan yliopistossa vuonna 1978.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopussa tai lokakuun alussa, ja ne säilyvät pitkälle kevääseen. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on kohtalaisen hyvä, mutta jonkin verran jaksottainen. Satoikään lajike tulee suhteellisen varhain.

Kuva Sanna Kauppinen

Puu on melko voimakaskasvuinen ja tuuhea. Latvus on nuorena muodoltaan kapeahko, myöhemmin levenevä. Rakenne on vankka, runkojohteinen.

Hedelmät ovat melko kookkaita, suhteellisen tasakokoisia. Muodoltaan ne ovat katkaistun kartiomaisia, ympärykseltään särmikkäitä. Kuori on sileää, lievästi vahan peittämää. Pohjaväri on vihertävänkeltaista. Peiteväriä on vaihtelevassa määrin auringonpuoleisella poskella. Vaaleat korkkihuokokset ovat hyvin erottuvia. Malto on kellertävää, tiivistä ja mehukasta. Maku on karamellimainen, vähähappoinen ja makea. Omaperäisen makuinen pöytähedelmä.

Hyvät puolet: Terveet, kauniit ja hyvin säilyvät hedelmät. Hyvä talvenkestävyys. Vankkarakenteinen puu.

Huonot puolet: Jaksottaissatoisuus. Jonkun mielestä hedelmän maku voi olla liian erikoinen.

Viljelysuositus: Imelien talviomenien ystäville Etelä- ja Keski-Suomen kotitarhoihin.

Kuva Mikko Nissinen

Tambovskoje

syksy, arka ruvelle

Skljanka kurskaja x Belyj nalif. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa hedelmäntutkimusinstituutissa, Mitshurinskissa. Jalostajana on toiminut S.F. Tshernenko.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun lopulla, ja säilyvät 2-3 kk. Talvenkestävyys on kohtuullisen hyvä. Ruvenkestävyys on heikohko. Satoisuus on erinomainen, mutta jaksottainen. Tulee varhain satoikäiseksi.

Puu on voimakkaasti kasvava. Latvus on muodoltaan laajan-pyöreä, melko tuuhea.

Hedelmät ovat melko kookkaita, muodoltaan ovaalin-kartiomaisia, ympärykseltään lievästi särmikkäitä. Kuori on vihertävänkeltaista, heikon vahan peittämää. Kirkkaanpunaista peiteväriä on runsaasti. Korkkihuokoset ovat runsaslukuisia, pieniä ja vaaleita. Ne ovat selvästi näkyviä. Malto on lumivalkeaa, kuoren alta joskus vihertävää, hienorakeista ja mehukasta. Maultaan hedelmät ovat viinihappoisia, lievääromisia, maukkaita. Pöytäomena, joka käy mainiosti myös talouskäyttöön.

Kuva Hilma Kinnanen

Hyvät puolet: Kauniit hedelmät. Runsas satoisuus.

Huonot puolet: Heikohko ruvenkestävyys. Jaksottaissatoisuus.

Viljelysuositus: Kaunishedelmäinen syyslajike kotitarhoihin Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Teremok

talvi, erittäin hyvä ruvenkesto

Omenahybridi 25/2D (Jonathan x Aport aleksandr) x Grive Rouge. Lajike on jalostettu Ukrainan maataloustiedeakatemian puutarhainstituutissa yhteistyössä Lvovin puutarhantutkimusaseman kanssa. Otettiin mukaan valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1990.

Kuva Sanna Kauppinen

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopussa, ja ne säilyvät tammikuulle. Talvenkestävyys on kohtalainen. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi.

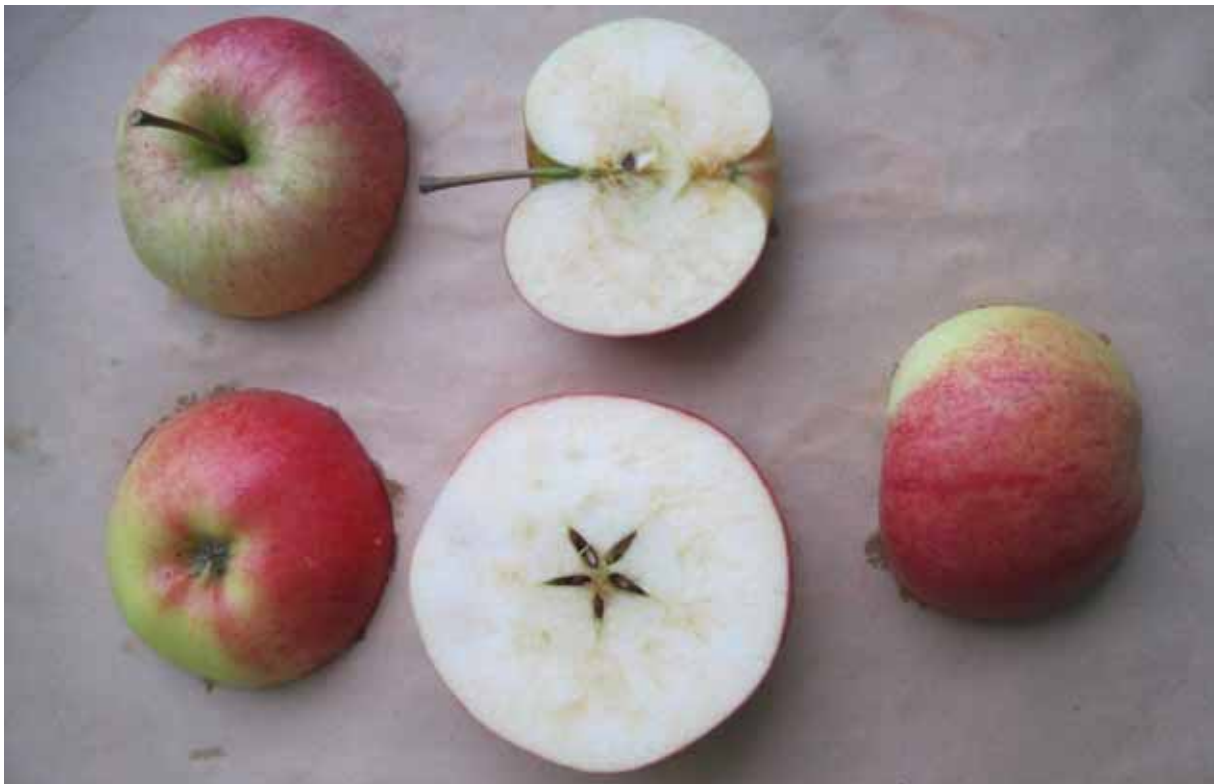
Puu on melko pienikokoinen, latvukseltaan pyöreänmuotoinen.

Hedelmät ovat melko suuria, tasalaatuisia, muodoltaan kauniin litteän-pyöreitä, ympärykseltään hieman särmikkäitä. Kuori on karkeaa, melko paksua, kiillotonta, kuivaa, pohjaväritään vaaleankeltaista. Peiteväri on oranssinpunaista, peittäen suuren osan hedelmän pinnasta. Korkkihuokosia on runsaasti. Ne ovat vaalean harmaita, pieniä ja hyvin näkyviä. Malto on kermanväristä, mehukasta, hienorakeista, happaman-imelää. Maultaan hedelmät ovat erittäin miellyttäviä. Hieno pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit, herkulliset ja suhteellisen hyvin säilyvät hedelmät. Runsas satoisuus. Hyvä ruvenkestävyys.

Huonot puolet: Talvenkestävyys voi olla ongelma.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike Etelä-Suomen suotuisille kasvupaikoille.

Kuva Hilma Kinnanen

Tshistotel

talvi, *Vm*-ruvenkesto

Antonovka obyknovennaja x SR 0523 (Red Melba x (Volf River x Malus atrosanquinea 804)). Lajike on jalostettu valtakunnallisessa NII-hedelmänjalostusinstituutissa, Orjolissa, vuonna 1977. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, Z.M. Serova, V.V. Zhdanov ja J.I. Habarov. Otettu mukaan valtiolliseen lajikekokeiluun vuonna 1989.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan lokakuun alussa, ne kypsyvät marraskuussa ja säilyvät maaliskuun alkupuolelle. Talvenkestävyys on erittäin hyvä, verrattavissa Antonovkaan. Ruvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys perustuu *Vm*-geeniin. Satoisuus on erinomainen. Tulee nuorena satoikään.

Puu on keskikokoinen, nopeakasvuinen, latvukseltaan pyöreänmuotoinen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, pyöreitä, loivasti särmikkäitä. Kuori on keskipaksua, sileää, kiiltävää, väriltään kellanvihreää. Peiteväriä on auringon puolella ruskeanpunaisina läikkinä, ja tummanpunaisina viiruina. Malto on väriltään vihertävää, suhteellisen tiivistä, hienorakeista, mehuisaa, happamanimelää. Maultaan hedelmät ovat hyviä. Pöytäomena, joka käy hyvin myös talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Erinomaisen runsas satoisuus. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: Orjolin tietojen mukaan lajike voi saastua rupeen sateisina vuosina. Hedelmän maku ja ulkonäkö voivat jäädä vaatimattomaksi epäsuotuisana kesänä.

Viljelysuositus: Erittäin satoisa talvilajike, maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Mikko Nissinen

Uslada

syksy, hyvä ruvenkesto

Narodnoje x Severjanka. Lajike on jalostettu Lomonosoville nimetyn Moskovan yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa vuosina 1962-1972. Jalostajana on toiminut S.I. Isajev.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun puolivälin tienoilla, ja säilyvät joulukuulle. Talvenkestävyys on hyvä, verrattavissa Antonovkaan. Ruvenkestävyys on hyvä. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Tulee suhteellisen varhain satoikäiseksi

Puu on kooltaan pienehkö. Latvus on kompakti, tuuhea ja muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, suhteellisen tasalaatuisia, muodoltaan litteänpyöreitä tai pyöreänkartiomaisia, ympärykseltään pyöreitä. Kuori on keskikaksua, sileää, vihertävänkeltaista. Peiteväri on punaisina läikkinä ja viiruina, suurella osalla pinnasta. Korkkihuokosia on paljon. Ne ovat pieniä ja hyvin erottuvia. Malto on hienorakeista ja mehukasta, väriltään valkeaa, tai punertavaa kuoren alta. Hedelmät ovat happaman-imeliä, maultaan erittäin miellyttäviä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Kauniit ja maukkaat hedelmät. Terve lajike. Pienehkö puu. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: -

Viljelysuositus: Hyvä syyslajike, sekä kotitarve-, että ammattiviljelyyn.

Kuva Hilma Kinnannen

Kuva Mikko Nissinen

Venjaminovskoje

talvi, Vf-ruvenkesto

Peräisin hybridi nro 814:n (F2 *Malus floribunda* 821 x *Golden delicious*) vapaasti pölyttyneestä siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu valtakunnallisessa hedelmänjalostusinstituutissa, Orjolissa. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, V.V. Zhdanov, E.A. Dolmatov ja Z.M. Serova. Valtakunnallinen kokeilu aloitettiin 1997. Se liitettiin lajikerekisteriin 2001.

Kuva Sanna Kauppinen

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun puolivälin jälkeen, ja ne kypsyvät lokakuulla. Säilyvyys on helmikuulle. Hyvä talvenkestävyys. Ruvenkestävyys perustuu Vf-geeniin. Hyväsatoinen. Tulee varhain satoikään.

Suhteellisen voimakaskasvuinen puu. Latvus on harvahko ja muodoltaan pyöreä. Oksien kärjet riipuvat alaspäin. Oksakulmat ovat lujia.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyörityneen-kartiomaisia, leveäsärmäisiä, epäsymmetrisiä. Kuori on ohutta, sileää, rasvaista ja kiiltävää. Pohjaväri on vihertävän keltainen. Vadelmanpunaista peiteväriä on suurimmalla osalla kuoren pinnasta. Malto on kermanvaaleaa, tiivistä, erittäin mehevää ja hienorakeista. Hedelmän maku on erittäin hyvä, happaman-imelä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Maukkaat ja kauniit hedelmät. Hyvä satoisuus. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: Hyvänä satovuonna hedelmien koko voi jäädä pieneksi, varsinkin kääpiöpuissa. Varastoissa, jossa on alhainen ilmankosteus, hedelmien kuoret voivat rypistyä.

Viljelysuositus: Hieno talvilajike, maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Mikko Nissinen

Zarja Alatau

talvi, erittäin hyvä ruvenkesto

Kazakstanilainen lajike. Syntyisin Renet Orleans -lajikkeen siemenestä.

Myöhäinen talvilajike. Hedelmät poimitaan lokakuun alussa, ja ne kypsyvät marraskuulla. Hyvässä varastossa ne säilyvät toukokuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on hyvä ja säännöllinen. Lajike tulee melko varhain satoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on melko tuuhea, muodoltaan pyöreä, myöhemmin levenevä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöreitä tai litteänpyöreitä, hieman toispuoleisia, ympärykseltään pyöreitä. Pohjaväri on keltaista. Auringon puolella on usein hieman oranssinpunaista peiteväriä. Suuret korkkihuukokset ovat hyvin erottuvia. Malto on kellertävää, tiivistä, hienorakeista ja mehukasta. Maku on erittäin hyvä, happaman-imelä, aromaattinen ja mausteinen. Pöytähedelmä.

Kuva Hilma Kinnannen

Hyvät puolet: Laadukkaat hedelmät. Hyvä ruvenkestävyys. Hyvä talvenkestävyys. Runsassatoinen. Huonot puolet: Hyvänä satovuonna hedelmät voivat jäädä pienikokoisiksi. Peiteväriä on tavallisesti niukasti.

Viljelysuositus: Herkullinen, terve ja hyvin säilyvä talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Zhanna

syksy, erittäin hyvä ruvenkesto

Lajikkeen geneettinen alkuperä tuntematon. Kirjallisuustietoja ei ole. Ilmeisesti paikallislajike Samarán alueelta. Jalostusoksat ovat peräisin hedelmänviljelynharrastaja Eduard Kandyrovilta Samarasta.

Kuva Mikko Nissinen

Syyslajike. Hedelmät poimitaan syyskuun loppupuolella, ja ne säilyvät varastossa noin kuukauden. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Lajikkeen satoisuus on keskinkertainen. Yksittäisiä hedelmiä voi tulla melko varhain, mutta runsaampi sadontuotto alkaa suhteellisen myöhään.

Puu on runkojohteinen, tuuheaoksainen ja korkealatvuksinen. Se omaa hieman villipuun oloisen kasvutavan. Lehdet ovat melko pienikokoisia.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöreitä, ympärykseltään loivasti särmikkäitä. Kuori on kiiltävää, ja suhteellisen ohutta. Pohjaväri on vihertävän-keltaista. Viirukasta peiteväriä on tavallisesti melko runsaasti. Korkkihuokokset ovat suhteellisen heikosti erottuvia. Malto on kellertävää, mehukasta, hienorakeista. Maku on happaman-imelä, lievästi mausteinen, erittäin miellyttävä. Pöytäomena, joka käy erinomaisesti myös taloushedelmäksi.

Hyvät puolet: Hyvälaatuiset hedelmät. Terve ja kestävä puu.

Huonot puolet: Kookas, hieman villin kasvutavan omaava puu. Keskinkertainen satoisuus.

Viljelysuositus: Kestävä ja terve syyslajike, lähinnä kotitarhoihin. Kokeiltavaksi myös epäsuotuisille viljelypaikoille.

Kuva Hilma Kinnanen

Zhelannoje

kesä/syksy, hyvä ruvenkesto

Syntyisin McIntosh-lajikkeen vapaapölytteisestä siemenkylvöstä. Lajike on jalostettu Orjolissa, VNIISPK- hedelmäntutkimusinstituutissa. Jalostajat ovat E.N. Sedov, Z.M. Serova ja N.G. Krasova. Lajike annettiin valtiolliseen kokeiluun vuonna 1999, ja se liitettiin lajikerekisteriin vuonna 2002.

Kuva Hilma Kinnannen

Myöhäinen kesä- tai syyslajike. Hedelmät poimitaan syyskuun puolivälin tienoilla, ja ne säilyvät hyvinä noin kolme viikkoa. Talvenkestävyys on hyvä, kuten myös kestävyys omenarupea vastaan. Satoisuus on hyvä, mutta ei kovin aikaisin alkava.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on harvahko, pyöreänmuotoinen. Oksakulmat ovat lujia. Oksien kärjet ovat ylöspäin taipuneita.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan litteänpyöreitä, ympärykseltään lievästi särmikkäitä. Kuori on ohutta, sileää, kuivaa, kiiltävää, heikosti vahan peittämää. Pohjaväri on vihertävän-keltaista, täysin kypsänä vaaleankeltaista. Peiteväriä on runsaasti, punaisina läikkinä, ja tummanpunaisina juovina. Harmaat korkkihuokokset ovat hyvin erottuvia. Malto on valkeaa, mehukasta ja hienorakeista. Hedelmät ovat maultaan happaman-imeliä, lievääromisia, erittäin maukkaita. Herkkumuomena.

Hyvät puolet: Herkulliset ja kauniit hedelmät. Vastustuskykyinen rupea vastaan. Hyvä talvenkestävyys.

Huonot puolet: Suhteellisen suurikokoinen puu.

Viljelysuositus: Herkkulajike, maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Mikko Nissinen

Zhemtshuzhnoje

kesä, erittäin hyvä ruvenkesto

Wealthy x Signe Tillisch. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä VNIIS-instituutissa, Mitshurinskissa.

Kesälajike. Omenat kypsyvät eriaikaisesti elokuun aikana, ja säilyvät noin kuukauden. Talvenkestävyys on melko hyvä. Ruvenkestävyys on erinomainen. Satoisuus on runsas ja jokavuotinen. Lajike tulee varhain sadontuottoikäiseksi.

Puu on keskikokoinen. Latvus on tuuhea, muodoltaan pyöreä.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöreitä, ympärykseltään särmikkäitä. Kuori on ohutta, sileää, väritään vaaleanvihreää, kauniin helmiäishohteista. Auringon puolella voi olla punerrusta suotuisina kesinä. Vaaleat korkkihuokokset ovat hyvin erottuvia. Malto on valkeaa, mehevää, melko tiivistä, happaman-imelää ja aromaattista. Hedelmät ovat maultaan herkullisia, lievähappoisia, mausteisen makeita. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Herkulliset, makeat kesäomenat. Erinomainen ruvenkestävyys. Runsas satoisuus.

Huonot puolet: Peiteväriä on niukasti. Jonkun mielestä hedelmät voivat olla maultaan liian hapottomia.

Viljelysuositus: Imelien kesäomenien ystäville hyvä lajike Etelä-Suomeen ja Keski-Suomen lämpimille kasvupaikoille.

Kuva Mikko Nissinen

Zvezdotshka

talvi, arka ruvelle

Pepinka litovskaja x Anis alyj. Lajike on jalostettu I.V. Mitshurinille nimetyssä valtakunnallisessa hedelmienjalostusinstituutissa, Mitshurinskissa vuonna 1927. Jalostajana on toiminut S.F. Tshernenko. Otettiin valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1948, ja liitettiin lajikerekisteriin vuonna 1972.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopussa ja ne säilyvät helmi-maaliskuulle. Talvenkestävyys on hyvä. Ruvenkestävyydeltään kohtalainen. Satoisuus on melko hyvä, jokavuotinen. Tulee varhain satoikään.

Puu on melko voimakkaasti kasvava. Latvus on melko tuuhea, muodoltaan leveän-kekomainen.

Hedelmät ovat melko pienikokoisia, muodoltaan pyöreitä, ympärykseltään hieman särmikkäitä. Kuori on paksua, sileää, vahan peittämää, väriltään vihertävän-keltaista. Tummanpunainen peiteväri peittää lähes koko hedelmän pinnan. Korkkihuokokset ovat pieniä, valkeita, suhteellisen hyvin erottuvia. Malto on vihertävää, hienorakeista, melko pehmeää, suhteellisen mehevää. Maku on happamaimelä, erittäin miellyttävä. Pöytäomena.

Hyvät puolet: Laadukkaat hedelmät. Säännöllinen satoisuus.

Huonot puolet: Voi saastua rupeen epäsuotuisina kesinä. Vanhemmissa puissa hedelmien koko jää helposti pieneksi ilman säännöllisiä leikkauksia.

Viljelysuositus: Hyvä talvilajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Päärynät

Belorusskaja pozdnaja

Syntyisin Dobraja Luiza –syyslajikkeen vapaapölytteisestä siemenestä. Lajike on jalostettu Valko-Venäjän NII-hedelmäinstituutissa ja jalostajina ovat toimineet N.I. Mihnevitsh, N.G. Mjalik ja Ju.K. Kovalenko.

Talvilajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopulla, mutta ne ovat nautintakypsiä vasta usean viikon varastoinnin jälkeen. Kesän korkea lämpösumma, oikea-aikainen poiminta ja hyvä varasto mahdollistavat hedelmien säilymisen jopa maaliskuuhun. Lajikkeen talvehtiminen Piikkiössä on ollut vaihtelevaa, mutta pääosin se on talvehtinut hyvin. Sato on alkanut melko nuorena, 2010 istutetut puut ovat antaneet 2013 ensimmäiset päärynät. Puu on hillittykasvuinen ja rakenne on hyvä: oksakulma on päärynäksi avara.

Hedelmät ovat keskikokoisia ja tyyppillisen päärynämäisiä, tasakokoisia. Vihreässä pohjavärisä on runsaasti ruskeaa ruosteisuutta, mikä tekee päärynän hiukan ruman näköiseksi (samaa ruosteisuutta on kyllä esim. Conferenssissa usein). Peitevärinä voi esiintyä vadelmanpunaista. Malto on väriltään vaaleaa, pehmeää, öljyistä ja mehukasta, maku on hapan-imelä.

Hyvät puolet: Kohtalaisen hyvä talvenkestävyys ja satoisuus, harvoja vuoden vaihteen yli säilyviä lajikkeita

Huonot puolet: Kasvukauden pituus ratkaiseva menestymiselle, runsaana satovuonna koko voi jäädä pieneksi.

Viljelysuositus: Lajike kokeiltavaksi ammattiviljelyyn Etelä-Suomessa.

Kuva Hilma Kinnanen

Djuimovotshka

Syntyisin päärynähybridi nro 9:n ja eteläisen viljelylajikkeen risteytyksestä. Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-puutarhantutkimusinstituutissa, Birjulovossa. Jalostajina ovat toimineet J.A. Petrov ja N.F. Jefimova. Lajike on otettu mukaan valtakunnalliseen kokeiluun v.1998.

Kuva Sanna Kauppinen

Myöhäinen syyslajike. Hedelmät poimitaan syyskuun lopulla. Ne ovat nautintakypsiä lyhyen varastoinnin jälkeen, ja säilyvät loka-marraskuulle. Talvenkestävyys on hyvä, kuten myös sienitautien kestävyys. Satoisuus on keskitasoinen mutta säännöllinen. Tulee suhteellisen myöhään satoikäiseksi.

Puu on keskikasvuinen, kauniin muotoinen, pyöreälatvuksinen ja melko tuuhea.

Hedelmät ovat kooltaan pienehköjä, päärynämäisen-munanmuotoisia, symmetrisiä. Kuori on väriltään ruskeankeltaista. Peiteväri puuttuu. Ulkonäöltään hedelmä muistuttaa pientä *Bosc*-lajikkeen päärynää. Hedelmällä on hyvä käsittelykestävyys. Malto on väriltään kermanvaaleaa, erittäin mehu-kasta, erinomaisen maukasta ja makeaa. Kivisolut pieniä, tuskin havaittavia. Herkkuhedelmä.

Hyvät puolet: Erittäin maukkaat hedelmät, joita voi nauttia alkutalveen asti. Kaunismuotoinen ja terve puu.

Huonot puolet: Suhteellisen pienikokoiset hedelmät. Melko myöhäissatoinen.

Viljelysuositus: Erinomaisen maukashedelmäinen lajike Etelä-Suomen kotitarhoihin. Potentiaalinen myös ammattiviljelyyn kokeiltavaksi.

Kuva Mikko Nissinen

Fevralskij suvenir

Talgarskaja krasavitsa x Dotsh zari. Lajikkeen ovat jalostaneet S.P. Jakovlev, A.P. Gribanovskij, H.I. Savelev, V.V. Tshivilev ja S.S. Jakovleva VNIIGiSPR-instituutissa Mitshurinskissa. Lajike on otettu Venäjän viralliseen lajikerekisteriin 2004.

Talvilajike. Lajike vaatii hyvän kasvukauden ehtiäkseen kunnolla valmistua. Korjuukypsyyden se saavuttaa syyskuun lopulla, epäedullisina vuosina vasta lokakuussa. Nautintakypsyyden se saa vasta useiden viikkojen varastoinnin jälkeen, mutta säilyy sitten syöntikelpoisena helmikuulle asti. Puu tulee satoikään 4-5 vuotiaana, ja sato on kohtalaisen runsas.

Puu on kasvuvoimakkuudeltaan keskinkertainen. Oksakulmat ovat kohtalaisen avarat ja puusta tulee leveähkö.

Hedelmä on pitkämainen, kumpaankin päähän kapeneva, ja jää helposti kooltaan pieneksi. Kypsänä se on mehukas, makeahko ja hyvä syöntipäärynä.

Hyvät puolet: Sopiva kasvuvoimakkuus, hyvä puun rakenne, kohtalainen talvenkestävyys, hyvä varastointikestävyys

Huonot puolet: Hedelmän koko saattaa jäädä pieneksi, myöhäinen kypsyamisajankohta

Viljelysuositus: Vaatii pitkän kasvukauden, joten Etelä-Suomeen kokeiluun.

Kuva Hilma Kinnanen

Kuva Hilma Kinnanen

Jeseninskaja

Risteytyksestä Severjanka (Koperetshka 12 Mitshurina (ussurinpäärynä x Bere Ligelja) x Clapp's favourite) x Olivier de Serres. Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa Orjolissa 1976. Lajikkeen ovat jalostaneet E.N. Sedov, N.G. Krasova, A.G. Kuzhetsova ja E.A. Dolmatov.

Syyslajike. Hedelmät kypsyvät syyskuun aikana. Säilyvät varastossa ainakin kuukauden. Hedelmät pysyvät hyvin puussa kypsyttyään. Talvenkestävyys kohtalaisen hyvä. Ruvenkestävyydeltään hyvä. Puu tulee varhain satoikään ja on satoisa.

Puu on kasvultaan keskivoimakas. Oksakulma on jyrkkä muodostaen tiiviin pyramidimaisen latvuksen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pyöreän päärynämäisiä. Kuori on väriltään vihreää, joka muuttuu kellanvihreäksi hedelmän kypsyessä. Peiteväri on vaaleanpunaista ja oranssia pääasiassa hedelmän auringon puoleisella poskella. Korkkihuokokset ovat voimakkaasti näkyvillä ja aiheuttavat hedelmän väritykseen kirjavuutta. Malto on kypsänä makeaa, mehukasta, pehmeää ja kivisolut ovat pieniä.

Hyvät puolet: Tulee varhain satoikäiseksi. Maku herkullinen.

Huonot puolet: Hedelmän ulkonäkö ei ole paras mahdollinen. Puu voi kärsiä epäsuotuisena talvena.

Viljelysuositus: Voidaan suositella ainakin maan eteläosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Sanna Kauppinen

Kadi

Fondante des Bois –lajikkeen vapaapölytyksestä syntynyt siementaimi. Lajike on jalostettu Eestin maatalousyliopiston Pollin puutarhatutkimusasemalla vuonna 1978 ja se on otettu lajikerekisteriin 2004. Jalostajana on toiminut Kalju Kask.

Syyslajike. Hedelmä kypsyy syyskuun alkupuolella, epäedullisina vuosina syyskuun jälkimmäisellä puoliskolla. Vaatii muutaman viikon varastokypsytyksen ennen kuin on nautintakypsää, mutta säilyy sen jälkeen varastossa kuukauden verran. Puu talvehtii kohtalaisen hyvin.

Puun oksakulma ja rakenne ovat hyviä. *Pyrus communis* –perusrungolla kasvaa voimakkaasti, mutta kvitteniperusrungolla kasvu hiipuu nopeasti puun saavutettua satoiän. Tulee satoikään nuorena voimakkaallakin perusrungolla.

Hedelmä on pienehkö ja kauniin punainen. Vaaleat korkkihuokokset ovat selvästi näkyvillä. Kypsänä malto on mehukasta ja makeaa.

Kuva Hilma Kinnanen

Hyvät puolet: Kaunis, hyvän makuinen syöntipäärynä

Huonot puolet: Päärynän koko pienehkö

Viljelysuositus: Kokeiltu vasta Piikkiössä, joten suosituksia ei voi antaa kuin Etelä-Suomeen

Kuva Hilma Kinnanen

Kafedralnaja

32-67 (Tjoma x Flemish Beauty) x 72-43 (Djushes Bedro x Flemish Beauty). Lajike on jalostettu K.A. Timirjazovalle nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa. Jalostajina ovat toimineet S.T. Tshizhov ja S.P. Potapov. Se on otettu mukaan valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1990.

Kesälajike. Hedelmät kypsyvät elokuun lopussa, ja säilyvät pari viikkoa. Talvenkestävyys ja ruvenkestävyys ovat erittäin hyviä. Satoikään lajike tulee aikaisin. Satoisuus on runsas, ja säännöllinen.

Kuva Sanna Kauppinen

Puu on keskikokoinen, latvus on muodoltaan pyöreä tai pyöreän-kekomainen, melko tuuhea. Puuta kannattaa leikata nuorena repeämien estämiseksi, koska puuaines on melko haurasta.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan leveän-kartiomaisia, ympärykseltään hieman särmikkäitä. Kuori on ohutta, kiiltävää, väriltään kullankeltaista. Peiteväri on kirkkaanpunaista, peittäen noin puolet hedelmän pinnasta. Malto on kermanväristä, tiivistä, erittäin mehukasta, hienorakeista, lievästi happoista, erittäin maukasta. Lähinnä pöytähedelmä, joka sopii myös talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Maukkaat ja kauniit hedelmät. Keskikokoinen puu. Sekä talven-, että ruvenkestävyydet ovat erittäin hyviä.

Huonot puolet: Puu on melko herkkä repeytymille.

Viljelysuositus: Hyvä lajike maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Mikko Nissinen

Karamelnaja

Geneettinen alkuperä tuntematon. Lajike on jalostettu K.A. Timirjazoville nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa.

Myöhäinen syyslajike. Päärynät poimitaan syyskuun lopussa. Ne kypsyvät lyhyen varaston jälkeen, ja kestävät säilytystä 1-2 kuukautta. Talvenkestävyys on kohtalaisen hyvä, mutta vaatii vielä kokemusta. Ruvenkestävyydeltään lajike on erinomainen. Tulee satoikäiseksi suhteellisen varhain. Satoisuus on hyvä, ja säännöllinen.

Puu on keskikokoinen, melko pystykasvuinen, latvukeltaan kapean-kekomainen.

Hedelmät ovat melko pienikokoisia, väriltään keltaisia, peitevärittömiä. Ne ovat hyviä pöytähedelmiä; makeita, mehukkaita ja erittäin hyvänmakuisia.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Hyvänmakuiset hedelmät. Hyvä ruvenkestävyys.

Huonot puolet: Melko pienikokoiset hedelmät. Talvenkestävyys voi vielä olla arvoitus.

Viljelysuositus: Myöhäinen syyspäärynä Etelä-Suomen kotitarhoihin.

Kuva Sanna Kauppinen

Lada

Olga (Suomalainen Keltainen x *Pyrus ussuriensis*) x *Flemish Beauty*. Lajike on jalostettu K.A. Timirjazoville nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa vuonna 1955. Jalostajina ovat toimineet S.T. Tshizhov ja S.P. Potapov. Lajike on otettu valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1980, ja liitetty valtiolliseen lajikerekisteriin vuonna 1993.

Kesälajike. Hedelmät kypsyvät elokuun lopulla, ja pysyvät kypsyttyään hyvin puussa. Ne säilyvät noin 10-15 vrk, hyvässä varastossa huomattavasti pitempäänkin. Talvenkestävyys on erinomainen. Ruvenkestävyydeltään erittäin hyvä. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Tulee varhain satoikään.

Puu on keskikokoinen, latvukseltaan kartiomainen, melko harvaoksainen.

Hedelmät ovat alle keskikokoisia, muodoltaan leveän-päärynämäisiä. Kuori on ohutta, väriltään vaaleankeltaista. Vaaleaa punaista peiteväriä esiintyy hedelmän auringonpuoleisella poskella. Korkkihuokoset ovat kohtalaisen hyvin näkyviä. Malto on väriltään vähän kellertävää, melko mehukasta, hienorakeista, lievästi aromista, happaman-imelää, maultaan miellyttävää. Pöytähedelmä, joka sopii hyvin myös talouskäyttöön.

Hyvät puolet: Hyvälaatuiset kesähedelmät. Hyväkokoinen, terve ja kestävä puu. Runsassatoinen.

Huonot puolet: Suhteellisen pienikokoiset hedelmät.

Viljelysuositus: Hyvä kesäpäärynä, jota voi viljellä myös epäsuotuisimmilla hedelmänviljelyalueilla.

Kuva Sanna Kauppinen

Kuva Hilma Kinnanen

Lukna

Hybridi No. 27-33 (Clapp's Favouriten siementaimi) x 'Seigneur d'Esperen'. Jalostettu Liettuan puutarhainstituutissa Babtaissa ja jalostajana on toiminut Algirdas Lukoševičius. Löytyy Liettuan suosituslistalta viljelylajikkeeksi.

Talvilajike Suomen oloissa. Se kypsyy poimittavaksi syyskuun jälkipuoliskolla, mutta vaatii useamman viikon varastokypsytyksen saavuttaakseen hyvän nautintakypsytyden. Säilyy sen jälkeen syöntikelpoisena joulukuulle asti. Saavuttaa satoiaan melko nuorena, ensimmäiset päärynät saadaan jo parin vuoden kuluttua istutuksesta.

Kuva Hilma Kinnanen

Puu on nuorena voimakaskasvuinen, mutta kasvu hilliintyy satoiän alettua. Oksakulma on vaihtelevasti jyrkästä melko avaraankin, puun rakenne vahva ja kestää repeilemättä isonkin sadon. Puu on talvehtinut Piikkiössä hyvin ja satoisuus on hyvä, vuonna 2015 sato oli 20 kg/puu.

Hedelmä on suurehko, noin 150 g/kpl, mutta hedelmän koko jää pieneksi, alle 100 g, jos sato on hyvin runsas. Muodoltaan se on pyöreähkö, kantaan kapeneva. Vihreää pohjaväriä peittää auringon puolelta tiilenruskea peiteväri, jossa korkkihuokokset näkyvät selvästi. Saavutettuaan syöntikypsytyden lokakuussa hedelmät ovat mehukkaita, makeahkoja ja herkullisia.

Hyvät puolet: Hyvä talvenkestävyys, hyvä satoisuus, kelpo syöntipäärynä

Huonot puolet: Myöhäinen

Viljelysuositus: Ollut kokeilussa vain Piikkiössä, mutta menestynyt siellä hyvin.

Kuva Hilma Kinnanen

Muratovskaja

5-18-116 (*Sejanets jakovleva 111 (P. ussuriensis x Flemish Beauty) x Clapp's favourite) x Williams*. Lajike on jalostettu valtakunnallisessa VNIISPK-hedelmänjalostusinstituutissa Orjolissa 1975. Jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, A.G. Kuznetsova ja N.G. Krasova. Lajike otettiin valtakunnalliseen kokeiluun 1993.

Kuva Sanna Kauppinen

Syyslajike. Päärynät kypsyvät elo-syyskuun vaihteessa ja säilyvät lokakuulle. Lajikkeen talvenkestävyys on melko hyvä ja ruvenkestävyydeltään se on erittäin hyvä. Satoisuus on korkea, tulee varhain satoikään.

Puu on keskikoinen. Latvus on muodoltaan leveän-kekomainen. Hyvät oksakulmat ja latvuksen tiheys *P. communis*-perusrungolla.

Hedelmät ovat pienehköjä, tasakokoisia, pyöreän päärynänmuotoisia. Kuori on hienoa, sileää, rasvaista, väriltään keltaista. Punainen, viirukas peiteväri peittää noin puolet hedelmän pinnasta. Korkkihuokokset ovat heikosti näkyviä. Kantakuoppa puuttuu. Silmäkuoppa on ahdas, keskisyvä, hieman särmikäs. Kanta on lyhyt ja paksu. Malto on vaaleankeltaista, tiivistä ja mehuisaa. Maku on voipäärnämainen, ei karvautta, hyvä päärynän aromi.

Hyvät puolet: Hyvä talvenkesto, hyvä varastokestävyys.

Huonot puolet: -

Viljelysuositus: Suositellaan Etelä-Suomeen ja kokeiltavaksi Keski-Suomeenkin hyvillä paikoille.

Kuva Hilma Kinnanen

Rumjanaja letnaja

Lajikkeen vanhemmat ovat tuntemattomia. Se on löydetty Kolemenskojen alueelta Mordvan autonomisessa tasavallassa ja sen on ottanut lajikekokeiluun V. I. Susov Timirjazovin akatemiasta. Lajike ei ole Venäjän virallisella lajike-listalla.

Aikainen kesälajike, jonka hedelmät kypsyvät elokuun puolivälissä tai lopulla. Säilyvät korkeintaan pari viikkoa varastossa, mutta maku on parhaimmillaan vain hetken varastoinnin jälkeen tai suoraan puussa kypsyneenä. Osoittautunut talvenkestäväksi ainakin Piikkiössä ja Kärkölässä. Vaikuttaa satoiselta lajikkeelta.

Puu kasvaa keskinkertaisen voimakkaasti. Oksakulmat kohtalaisen avarat ja latvus harvahko.

Hedelmä on keskikokoinen ja kauniin päärynän muotoinen. Kuoren väri on vihertävän keltainen ja hedelmä voi saada aurinkoisena kesänä voimakkaan punaisen peitevärin valon puolelle. Malto on hiukan hapokasta, erittäin mehukasta ja makeaa ilman karvautta.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Aikainen, herkullinen kesähedelmä. Kesähedelmäksi hyvä säilyvyys.

Huonot puolet: -

Viljelysuositus: Etelä-Suomen kotipuutarhoihin. Keski-Suomeen kokeiltavaksi hyvillä paikoilla.

Kuva Sanna Kauppinen

Skorospelka iz Mitchurinska

(*Pyrus ussuriensis* x *Bere Ligelja*) x *Citron de Karm*. Lajike on jalostettu I.V. Mitchurinille nimetyssä VNIIGiSPR –instituutissa, Mitchurinskissa. Jalostajina ovat toimineet S.P. Jakovlev ja A.P. Gribanovskij. Se on otettu NL:ssa valtakunnalliseen lajikekokeiluun vuonna 1986.

Kesälajike. Hedelmät alkavat kypsyä elokuun puolivälissä, putoavat kypsyttyään herkästi, ja säilyvät noin viikon. Talvenkestävyys on melko hyvä. Ruvenkestävyydeltään se on erinomainen.

Sadontuotto alkaa nuorena, ja satoisuus on runsas.

Puu on nopeasti kasvava, melko suurikokoinen. Latvus on melko tuuhea, muodoltaan kekomainen. Oksakulmat ovat jyrkkiä.

Hedelmät ovat kooltaan pienehköjä, muodoltaan pyöreän-päärynämäisiä. Kuori on sileää, lievästi korkkiutunutta, väriltään kellanvihreää. Heikkoa ruusunpunaista punerrusta voi joskus esiintyä. Malto on väriltään kermanvaaleaa, rakenteeltaan erittäin mehukasta ja melko tiivistä. Maku on happamanimelä, erittäin miellyttävä. Pöytähedelmä, joka käy hyvin talouskäyttöön.

Kuva Mikko Nissinen

Hyvät puolet: Aikaisin kypsyvät, maukkaat hedelmät. Erinomainen ruvenkestävyys. Runsas satoisuus.

Huonot puolet: Pienikokoiset hedelmät. Melko suurikokoinen puu. Voivat pudota kypsyttyään.

Viljelysuositus: Aikaisin kypsyvä lajike Etelä-Suomeen.

Kuva Mikko Nissinen

Tjutshevskaja

Risteytyksen 11-11-163 ja Amiral Gervais -lajikkeen risteytys. 11-11-163 on syntynyt risteytyksestä Severjanka (Koperetshka 12 Mitsurina (ussurinpäärynä x Bere Ligelja) x *Clapp's favourite*) x Rossoshanskaja Rannaja + Merezka. Lajike on jalostettu VNIISPK-instituutissa Orjolissa ja jalostajina ovat toimineet E.N. Sedov, A.G. Kyznetsova ja N.G. Krasova. Lajike on hyväksytty valtakunnalliseen kokeiluun 1994. Suomessa lajikkeesta on käytetty myös nimeä Runoilijan päärynä.

Kuva Hilma Kinnanen

Myöhäinen syyslajike, jonka hedelmät kypsyvät Piikkiön olosuhteissa syyskuun puolen välin paikkeilla, ja ovat nautittavissa lokakuun ajan. Lajike on erittäin talvenkestävä, tulee hyvin aikaisin satoikään, on pärjännyt hyvin kvitteniperusrungolla, jossa puun muoto on kaunis ja puu pysyy matalana ja on varhaisatoisempi kuin esim. Pyrodwarfilla. Runsaan varhaisen sadon vuoksi kasvu tyrehtyy ja hedelmäkoko pienenee muutamassa vuodessa. Pyrodwarfilla lajike kasvaa kohtalaisen suureksi ja pystykasvuiseksi, mutta toisaalta satoikään päästyään hedelmät ovat isompia.

Hedelmä on poiminnan aikaan väriltään vihreä muuttuen varastokypsymisen aikana keltasävyiseksi. Peiteväri on karmiinpunaista ja se voi peittää jopa puolet hedelmästä. Päärynä on mehukas, makeahko ja siinä on hyvä päärynän aromi. Sato on kohtalaisen runsas, päärynän keskipaino kvitteniperusrungolla jää helposti alle sadan gramman, kun hedelmiä on lukumääräisesti paljon, mutta Pyrodwarfilla voi olla 150 gramman tienoilla.

Hyvät puolet: Varhainen satoikä, runsas sato, kohtalainen varastosäilyvyys, hyvä maku

Huonot puolet: Isokokoinen puu.

Viljelysuositus: Etelä-Suomeen ja Keski-Suomeen lämpimille lämpimille paikoille.

Kuva Hilma Kinnanen

Tshizhovskaja

Olga x Flemish Beauty. Lajike on jalostettu K.A. Timirjazoville nimetyssä Moskovan maatalousakatemiassa vuonna 1956. Jalostajina ovat toimineet S.T. Tshizhov ja S.P. Potapov. Lajike on otettu Venäjällä valtakunnalliseen kokeiluun vuonna 1980, ja valittu rekisteriin vuonna 1993.

Myöhäinen kesälajike. Hedelmät kypsyvät ennen syyskuun puoliväliä, ja säilyvät kuukauden. Talvenkestävyys on erittäin hyvä. Ruvenkestävyydeltään erinomainen. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Lajike tulee varhain satoikään.

Puu on runkojohteinen, keskikokoinen. Latvus on tuuhea, nuorena muodoltaan kapea, myöhemmin kekomainen.

Hedelmät ovat keskikokoisia, muodoltaan pitkän-päärynämäisiä. Kuori on sileää, kuivaa, kiillotonta, väriltään kellanvihreää. Korkkihuokoset ovat näkyviä, pienikokoisia, ja väriltään vihreitä. Peiteväri puuttuu tai esiintyy erittäin heikkoa punerrusta. Malto on tiivistä, mehuisaa, pehmeää, happaman-imelää, miellyttävän makuista. Pöytähedelmä, joka käy hyvin myös talouskäyttöön.

Kuva Sanna Kauppinen

Hyvät puolet: Hyvälaatuiset hedelmät. Erinomainen talvenkestävyys. Runsas satoisuus.

Huonot puolet: Vanhemmissa puissa hedelmien koko voi jäädä melko pieneksi. Sateisena syksynä kuivan jakson jälkeen hedelmät voivat halkeilla.

Viljelysuositus: Hyvä lajike maan etelä- ja keskiosiin.

Kuva Sanna Kauppinen

Vidnaja (Bugristaja)

Syntyisin päärynähybridi nro VI-53-67:n pölytyksestä eteläisillä viljelylajeilla. Lajike on jalostettu Moskovassa, VSTISP-instituutissa, Birjulovossa. Jalostajina ovat toimineet J.A. Petrov ja N.V. Jefimova.

Lajike on otettu valtakunnalliseen kokeiluun Venäjällä vuonna 1998.

Myöhäinen kesälajike. Päärynät kypsyvät eriaikaisesti, syyskuun alkupuolella. Säilyvyys on lyhytaikainen. Kypsät hedelmät säilyvät parhaiten puussa. Talvenkestävyys on hyvä, menestynyt hyvin tois-taiseksi Kuopion seudulla. Lajikkeella on hyvä kestävyys sienitauteja vastaan. Satoisuus on runsas ja säännöllinen. Varhaissatoinen.

Puu on voimakaskasvuinen. Latvus on melko tuuhea, muodoltaan kapean-kartiomainen.

Hedelmät ovat melko kookkaita, pitkän-päärynänmuotoisia, symmetrisiä, ympärykseltään hieman särmikkäitä. Kuori on vihertävänkeltaista. Heikkoa punerrusta voi esiintyä valon puolella. Korkki-huokokset ovat heikosti erottuvia. Malto on valkeaa, pehmeää, erittäin mehukasta, maultaan happa-man-imelää, erittäin hyvänmakuista. Sopii hyvin tuore-, että taloushedelmäksi.

Hyvät puolet: Korkealaatuiset hedelmät. Talvenkestävä ja terve puu. Runsas satoisuus.

Huonot puolet: Hedelmien heikko säilyvyys.

Viljelysuositus: Hyvä päärynäpuu etelä- ja keskisuomalaisiin tarhoihin.

Kuva Sanna Kauppinen

Liite 1. Omenalajikkeet ryhmiteltynä kesä-, syys- ja talvilajikkeisiin.

Lajike	kesä-, syys-, talviomena	ruvenkesto	maan- tieteellinen viljely- suositus	muuta
AGRA	kesä	melko kestävä	E	Ammatti- ja kotipuutarhoihin
ARKAD LETNIJ ZHOLTYJ	kesä	arka	E, K	Kotipuutarhoihin, kokeiluun ammattitarhoille pohjoiseen
AVGUSTA	kesä	hyvä	E	Kotitarhoihin
IJULSKOJE TSERNENKO	kesä	arka	E	Kotitarhoihin, voi kokeilla pohjoisempanakin
JABLOTSHNYJ SPAS	kesä	Vf	E	Suotuisille paikoille
JELENA	kesä	melko kestävä	E	Suhteellisen säilyvä, makea
JUBILJAR	kesä	Vf	E	Hapokas talusomena
JUNOST	kesä	hyvä	E, K, P	Lievähappoinen
KALVIL BELYJ LETNIJ	kesä	melko kestävä	E, K	Yleiskäyttöomena kotipuutarhoihin
KONFETNOJE	kesä	melko kestävä	E, K	Imelän ystäville
KRASNOJE RANNEJE	kesä	arka	E, K	Voi kokeilla pohjoisempanakin
MANTET	kesä	arka	E	Hienon makuinen herkkuumena
MEDUNITSA	kesä	erittäin hyvä	E ?	Kotipuutarhoihin
METSHTA	kesä	melko kestävä	E ?	Kotipuutarhoihin
NARODNOJE	kesä	hyvä	E, K	Monikäyttöinen
ORLINKA	kesä	erittäin hyvä	E, K	Laadukkaita omenia
SEREBRANOJE KOPYTSE	kesä	melko kestävä	E	Kannattaa kokeilla pohjoisempanakin
SOLNTSEJAR	kesä	melko kestävä	E, K, P	Kaunis, kotitarhoihin
ZHEMESHUZHNOJE	kesä	erittäin hyvä	E	Pohjoisempaan suotuisille paikoille, imelä lajike
ROBERTS	kesä/syysy	Vf	E, K	Hieno, terve lajike
ZHELANNOJE	kesä/syysy	hyvä	E, K	Herkkulajike
AELITA (SENTJABRSKOJE)	syksy	hyvä	E, K	Koeviljelyyn ammattitarhoille
ANTONOVKA ZOLOTAJA	syksy	melko kestävä	E, K	Kotipuutarhoihin, herkkulajike
DRUZHBA NARODOV	syksy	erittäin hyvä	E, K, P	Yleiskäyttöomena
GITA	syksy	Vf	E	Suotuisille paikoille
IZBRANNITSA	syksy	melko kestävä	E	Herkkusuille
KOVALENKOVSKOJE	syksy	melko kestävä	E	Vähähappoinen
KYMPPIPONNI	syksy	Vf	E	Herkkuumena
MARAT BUSURIN	syksy	Vm	E, K, P ?	Erikoisen makuinen, kokeiltavaksi epäsuotuisille alueille
ORLOVIM	syksy	Vm	E, K	Hieno lajike
ORLOVSKIJ PIONER	syksy	Vm	E, K	Monikäyttöinen
ORLOVSKOJE POLOSATOJE	syksy	hyvä	E	Pohjoisempaan suotuisille paikoille
OSENNAJA RADOST	syksy	erittäin hyvä	E, K, P	Hieno ja terve lajike kokeiltavaksi
PAMIAT ISAJEVA	syksy	Vm	E, K	Runsassatoinen
PODSNEZHNIK	syksy	hyvä	E	Erikoisuus omenaharrastajille
PÄRNU TUVIOUN	syksy	melko kestävä	E	Kotipuutarhoihin lämpimille paikoille
SERGIANA	syksy	hyvä	E	Hyvänmakuinen
SEVERNAJA ZARJA	syksy	arka	E, K, P	Erinomainen talvenkestävyys
SLAVA POBEDITELJAM	syksy	melko kestävä	E	Satoisa
SLAVJANIN	syksy	Vm	E, K	Yleiskäyttöön
SOLNYSHKO	syksy	Vf	E, K	Satoisa
TAMBOVSKOJE	syksy	arka	E	kaunis omena kotitarhoihin
USLADA	syksy	hyvä	E, K	Kotitarve- ja ammattiviljelyyn
ZHANNA	syksy	erittäin hyvä	E ?	Kotitarhoihin
AFRODITA	syksy/talvi	Vf	E, K	Hyville kasvupaikoille
AAPE	talvi	Vf	E	Hyvin säilyvä
ALESJA	talvi	erittäin hyvä	E	Ammatti- ja kotitarhoihin, hyvin säilyvä
ANTEJ	talvi	melko kestävä	E	Varmasatoinen
AUKSIS	talvi	hyvä	E	Suotuisille paikoille
BABUSHKINO	talvi	melko kestävä	E, K	Kotipuutarhoihin
BEFOREST	talvi	hyvä	E	Harrastajille, ammattilaisille
BOLOTOVSKOJE	talvi	Vf	E	Voi kokeilla pohjoisempanakin
CORTLAND (OLA)	talvi	melko kestävä	E	Hieno talvilajike
DACE	talvi	Vf	E, K	Erinomainen kokeiltavaksi ammattiviljelyyn
IEDZENU	talvi	melko kestävä	E	Hyvin säilyvä
IMANT	talvi	Vf	E	Harrastajille, lämpimille paikoille
IMRUS	talvi	Vf	E, K	Kestävä, terve
IVANOVSKOJE	talvi	Vf	E	Harrastajille ja ammattilaisille kokeiltavaksi
JUBILEJ MOSKVY	talvi	Vf	E	Hieno talvilajike

Jatkuu seuraavalla sivulla

KANDIL ORLOVSKIJ	talvi	Vf	E, K	Useimpien makuun
KORITSHNOJE NOVOJE	talvi	hyvä	E, K	Hienohedelmäinen, kotitarhoihin
KRISTA	talvi	hyvä	E	Erittäin hieno
KULIKOVSKOJE	talvi	hyvä	E, K	Satoisa, terve, kokeiluun ammattiviljelyyn
KURNAKOVSKOJE	talvi	Vf	E, K	Kokeiluun ammattiviljelyyn
MARTOVSKOJE	talvi	arkea	E, K	Satoisa
ORLIK	talvi	arkea	E	Hieno talvilajike
ORLOVSKAJA ZARJA	talvi	melko kestävä	E	Kauniit, herkulliset omenat
ORLOVSKOJE POLESJE	talvi	Vf	E	Komeahedelmäinen
PODAROK GRAFSKOMU	talvi	hyvä	E, K, P	Ilmastollisesti kestävimpiä
RENET KARPOVA	talvi	hyvä	E	Satoisa
ROZHDESTVENSKOJE	talvi	Vf	E	Kaunis, maukas jouluomena
SAMORODOK	talvi	erittäin hyvä	E, K	Makea Antonovka-tyyppinen
SINAP ORLOVSKIJ	talvi	melko kestävä	E, K	Hyvä säilyvyys
SPARTAN	talvi	melko kestävä	E	Suotuisille paikoille
START	talvi	Vf	E	Monikäyttöinen
STROJEVSKOJE	talvi	Vf	E	Pohjoisempaan suotuisille paikoille
STUDENTSHESKOJE	talvi	erittäin hyvä	E	Myöhäinen
SVEZHEST	talvi	Vf	E	Hyvin säilyvä
SWEET SIXTEEN	talvi	erittäin hyvä	E, K	Imelän ystäville kotitarhoihin
TEREMOK	talvi	erittäin hyvä	E	Suotuisille paikoille
TSHISTOTEL	talvi	Vm	E, K	Erittäin satoisa
VENJAMINOVSKOJE	talvi	Vf	E, K	Kauniit hedelmät
ZARJA ALATAU	talvi	erittäin hyvä	E	Hyvin säilyvä
ZVEZDOTSHKA	talvi	arkea	E	Varhain satoikään

Liite 2. Omenalajikkeet ryhmiteltyinä ruvenkestävyyden mukaan.

Lajike	kesä-, syys-, talviomena	ruvenkesto	maan- tieteellinen viljely- suositus	muuta
ARKAD LETNIJ ZHOLTYJ	kesä	arka	E, K	Kotipuutarhoihin, kokeiluun ammattitarhoille pohjoiseen
IJULSKOJE TSERNENKO	kesä	arka	E	Kotitarhoihin, voi kokeilla pohjoisempanakin
KRASNOJE RANNEJE	kesä	arka	E, K	Voi kokeilla pohjoisempanakin
MANTET	kesä	arka	E	Hienon makuinen herkkuumena
SEVERNAJA ZARJA	syksy	arka	E, K, P	Erinomainen talvenkestävyys
TAMBOVSKOJE	syksy	arka	E	kaunis omena kotitarhoihin
MARTOVSKOJE	talvi	arka	E, K	Satoisa
ORLIK	talvi	arka	E	Hieno talvilajike
ZVEZDOTSHKA	talvi	arka	E	Varhain satoikään
AGRA	kesä	melko kestävä	E	Ammatti- ja kotipuutarhoihin
JELENA	kesä	melko kestävä	E	Suhteellisen säilyvä, makea
KALVIL BELYJ LETNIJ	kesä	melko kestävä	E, K	Yleiskäyttöomena kotipuutarhoihin
KONFETNOJE	kesä	melko kestävä	E, K	Imelän ystäville
METSHTA	kesä	melko kestävä	E ?	Kotipuutarhoihin
SEREBRANOJE KOPYTSE	kesä	melko kestävä	E	Kannattaa kokeilla pohjoisempanakin
SOLNTSEDAR	kesä	melko kestävä	E, K, P	Kaunis, kotitarhoihin
ANTONOVKA ZOLOTAJA	syksy	melko kestävä	E, K	Kotipuutarhoihin, herkkulajike
IZBRANNITSA	syksy	melko kestävä	E	Herkkuuille
KOVALENKOVSKOJE	syksy	melko kestävä	E	Vähähappoinen
PÄRNU TUVIOUN	syksy	melko kestävä	E	Kotipuutarhoihin lämpimille paikoille
SLAVA POBEDITELJAM	syksy	melko kestävä	E	Satoisa
ANTEJ	talvi	melko kestävä	E	Varmasatoinen
BABUSHKINO	talvi	melko kestävä	E, K	Kotipuutarhoihin
CORTLAND (OLA)	talvi	melko kestävä	E	Hieno talvilajike
IEDZENU	talvi	melko kestävä	E	Hyvin säilyvä
ORLOVSKAJA ZARJA	talvi	melko kestävä	E	Kauniit, herkulliset omenat
SINAP ORLOVSKIJ	talvi	melko kestävä	E, K	Hyvä säilyvyys
SPARTAN	talvi	melko kestävä	E	Suotuisille paikoille
AVGUSTA	kesä	hyvä	E	Kotitarhoihin
JUNOST	kesä	hyvä	E, K, P	Lievähappoinen
NARODNOJE	kesä	hyvä	E, K	Monikäyttöinen
ZHELANNOJE	kesä/syksy	hyvä	E, K	Herkkulajike
AELITA (SENTJABRSKOJE)	syksy	hyvä	E, K	Koeviljelyyn ammattitarhoille
ORLOVSKOJE POLOSATOJE	syksy	hyvä	E	Pohjoisempaan suotuisille paikoille
PODSNEZHNIK	syksy	hyvä	E	Erikoisuus omenaharrastajille
SERGIANA	syksy	hyvä	E	Hyvänmakuinen
USLADA	syksy	hyvä	E, K	Kotitarve- ja ammattiviljelyyn
AUKSIS	talvi	hyvä	E	Suotuisille paikoille
BEFOREST	talvi	hyvä	E	Harrastajille, ammattilaisille
KORITSHNOJE NOVOJE	talvi	hyvä	E, K	Hienohedelmäinen, kotitarhoihin
KRISTA	talvi	hyvä	E	Erittäin hieno
KULIKOVSKOJE	talvi	hyvä	E, K	Satoisa, terve, kokeiluun ammattiviljelyyn
PODAROK GRAFSKOMU	talvi	hyvä	E, K, P	Ilmastollisesti kestävimpiä
RENET KARPOVA	talvi	hyvä	E	Satoisa
MEDUNITSA	kesä	erittäin hyvä	E ?	Kotipuutarhoihin
ORLINKA	kesä	erittäin hyvä	E, K	Laadukkaita omenia
ZHEMTSHUZHNOJE	kesä	erittäin hyvä	E	Pohjoisempaan suotuisille paikoille, imelä lajike
DRUZHBA NARODOV	syksy	erittäin hyvä	E, K, P	Yleiskäyttöomena
OSENNAJA RADOST	syksy	erittäin hyvä	E, K, P	Hieno ja terve lajike kokeiltavaksi
ZHANNA	syksy	erittäin hyvä	E ?	Kotitarhoihin
ALESJA	talvi	erittäin hyvä	E	Ammatti- ja kotitarhoihin, hyvin säilyvä
SAMORODOK	talvi	erittäin hyvä	E, K	Makea Antonovka-tyyppinen
STUDENTSHESKOJE	talvi	erittäin hyvä	E	Myöhäinen
SWEET SIXTEEN	talvi	erittäin hyvä	E, K	Imelän ystäville kotitarhoihin
TEREMOK	talvi	erittäin hyvä	E	Suotuisille paikoille
ZARJA ALATAU	talvi	erittäin hyvä	E	Hyvin säilyvä
JABLOTSHNYJ SPAS	kesä	Vf	E	Suotuisille paikoille
JUBILJAR	kesä	Vf	E	Hapokas talusomena
ROBERTS	kesä/syksy	Vf	E, K	Hieno, terve lajike

Jatkuu seuraavalla sivulla

GITA	syksy	Vf	E	Suotuisille paikoille
KYMPPIPONNI	syksy	Vf	E	Herkkuomena
SOLNYSHKO	syksy	Vf	E, K	Satoisa
AFRODITA	syksy/talvi	Vf	E, K	Hyville kasvupaikoille
AAPE	talvi	Vf	E	Hyvin säilyvä
BOLOTOVSKOJE	talvi	Vf	E	Voi kokeilla pohjoisempanakin
DACE	talvi	Vf	E, K	Erinomainen kokeiltavaksi ammattiviljelyyn
IMANT	talvi	Vf	E	Harrastajille, lämpimille paikoille
IMRUS	talvi	Vf	E, K	Kestävä, terve
IVANOVSKOJE	talvi	Vf	E	Harrastajille ja ammattilaisille kokeiltavaksi
JUBILEJ MOSKVY	talvi	Vf	E	Hieno talvilajike
KANDIL ORLOVSKIJ	talvi	Vf	E, K	Useimpien makuun
KURNAKOVSKOJE	talvi	Vf	E, K	Kokeiluun ammattiviljelyyn
ORLOVSKOJE POLESJE	talvi	Vf	E	Komeahedelmäinen
ROZHDESTVENSKOJE	talvi	Vf	E	Kaunis, maukas jouluomena
START	talvi	Vf	E	Monikäyttöinen
STROJEVSKOJE	talvi	Vf	E	Pohjoisempaan suotuisille paikoille
SVEZHEST	talvi	Vf	E	Hyvin säilyvä
VENJAMINOVSKOJE	talvi	Vf	E, K	Kauniit hedelmät
MARAT BUSURIN	syksy	Vm	E, K, P ?	Erikoisen makuinen, kokeiltavaksi epäsuotuisille alueille
ORLOVIM	syksy	Vm	E, K	Hieno lajike
ORLOVSKIJ PIONER	syksy	Vm	E, K	Monikäyttöinen
PAMJAT ISAJEVA	syksy	Vm	E, K	Runsassatoinen
SLAVJANIN	syksy	Vm	E, K	Yleiskäyttöön
TSHISTOTEL	talvi	Vm	E, K	Erittäin satoisa

Viitteet Omenan ruvenkestävyys -kappaleen tekstiin.

- Beckerman, J. 2009. Managing Scab Resistant Apples. Disease Management Strategies. BP-76-W. Purdue University. Viitattu 2.3.2015. Saatavilla internetissä: <https://www.extension.purdue.edu/extmedia/BP/BP-76-W.pdf>
- Bertelsen M. ja Lindhard Pedersen H. 2014. Preliminary results show rain roofs to have remarkable effect on diseases of apples. Teoksessa: Ecofruit. 16th International Conference on Organic-Fruit Growing: Proceedings, 17-19 February 2014, Hohenheim, Germany 2014. S. 242-243. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: http://www.ecofruit.net/2014/40SCM_Bertelsen_rain_roofs_p242-243.pdf
- Brun, L., Lemarquand, A., Orain, G., Gros, C., Combe, F., Didelot, F., Parveaud, C-E., Gomez, C. ja Parisi, L. 2014. Effects of a cultivar mixture on scab control in apple orchards. Teoksessa: Ecofruit. 16th International Conference on Organic-Fruit Growing: Proceedings, 17-19 February 2014, Hohenheim, Germany 2014. S. 59-64. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: http://www.ecofruit.net/2014/8RP_Brun_cultivar_mixture_p59-64.pdf
- Bus V.G.M., Rikkerink E.H.A., Caffier V., Durel C.-E. ja Plummer K.M. 2011. Revision of the Nomenclature of the Differential Host-Pathogen Interactions of *Venturia inaequalis* and *Malus*. Annual Review of Phytopathology 49:391-413. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://www.annualreviews.org/doi/abs/10.1146/annurev-phyto-072910-095339>
- Gessler C. ja Pertot I. 2012. *Vf* scab resistance of *Malus*. Trees 26:95-108. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs00468-011-0618-y>
- Gladieux, P., Zhang, X.G., Afoufa-Bastien, D. Valdebenito Sanhueza R.M., Sbaghi M. ja Le Cam, B. 2008. On the origin and spread of the scab disease of apple: out of Central Asia. PLoS ONE 3(1):e1455. Viitattu 7.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0001455>
- Guérin, F. ja Le Cam, B. 2003. Breakdown of the scab resistance gene *Vf* in apple leads to a founder effect in populations of the fungal pathogen *Venturia inaequalis*. Phytopathology 94: 364-369. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://apsjournals.apsnet.org/doi/abs/10.1094/PHYTO.2004.94.4.364>
- Jordbruksverket. 2015. Växtskydd i ekologisk fruktodling. Viitattu 7.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://www2.jordbruksverket.se/download/18.352c057214f2288b85c5a1b2/1439448681722/ovr228v7.pdf>
- Kunz, S., Mögel, G., Hinze, M. ja Volk, F. 2008. Control of apple scab by curative applications of bio-control agents. Teoksessa: Boos, Markus (Ed.) *Ecofruit - 13th International Conference on Cultivation Technique and Phytopathological Problems in Organic Fruit-Growing: Proceedings to the Conference from 18th February to 20th February 2008 at Weinsberg/Germany*, s. 62-67. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://www.ecofruit.net/2008/062-067.pdf>
- Parisi, L., Fouillet, V., Schouten, H.J., Groenwold, R., Laurens, F., Didelot, F., Evans, K., Fischer, C., Gennari, F., Kemp, H., Lateur, M., Patocchi, A., Thiessen, J. ja Tsipouridis, C. 2004. Variability of the pathogenicity of *Venturia inaequalis* in Europe. Acta Horticulturae 663(1):107-113. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: http://www.actahort.org/books/663/663_13.htm
- Parisi, L. ja Lespinasse, Y. 1996. Pathogenicity of *Venturia inaequalis* strains of race 6 on apple clones (*Malus* sp.) Plant Disease 80: 1179-1183. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: https://www.apsnet.org/publications/PlantDisease/BackIssues/Documents/1996Articles/PlantDisease80n10_1179.PDF
- Pedersen Lindhard, H. ja Bertelsen, M. 2002. Alleyway groundcover management and scab resistant apple varieties. Teoksessa: Boos, Markus (toim.) *Ecofruit - 10th International Conference on Cultivation Technique and Phytopathological Problems in Organic Fruit-Growing: Proceedings to the Conference 2002*, s. 16-21. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: http://orgprints.org/14590/1/lindhard_16.pdf
- Stukenbrock, E.H. ja McDonald B.A. 2008. The origins of plant pathogens in agro-ecosystems. Annual Reviews of Phytopathology 46:75-100. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://www.annualreviews.org/doi/abs/10.1146/annurev.phyto.010708.154114>
- Sutton, D.K., MacHardy, W.E. ja Lord, W.g. 2000. Effects of shredding or treating apple leaf litter with urea on ascospore dose of *Venturia inaequalis* and disease buildup. Plant Disease 84: 1319-1326. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://apsjournals.apsnet.org/doi/pdf/10.1094/PDIS.2000.84.12.1319>

- Vaillancourt, L.J. ja Hartman, J.R. 2000. Apple scab. The plant health instructor. Viitattu 8.3.2016. Saatavilla internetissä: <http://www.apsnet.org/edcenter/intropp/lessons/fungi/ascomycetes/Pages/AppleScab.aspx>
- Vávra, R., Litschmann, T. ja Falta, V. 2014. Which genes of apple scab resistance keep control against pathogen *V. inaequalis* in future? Teoksessa: Ecofruit. 16th International Conference on Organic-Fruit Growing: Proceedings, 17-19 February 2014, Hohenheim, Germany 2014. S. 162-166. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: http://www.ecofruit.net/2014/23SC_Vavra_apple_scab_resistance_p162-166.pdf
- Welte, H. 2014. ARMICARB® - trials against apple scab, recommendations and developments in other cultivars. Teoksessa: Ecofruit. 16th International Conference on Organic-Fruit Growing: Proceedings, 17-19 February 2014, Hohenheim, Germany 2014. S. 72-76. Viitattu 6.3.2016. Saatavilla internetissä: http://www.ecofruit.net/2014/10RP_Welte_ARMICARB_p72-76.pdf

Asiantuntijalausunnot

Bertelsen, Marianne. Vanhempi tutkija, Elintarviketieteden laitos, Aarhusin yliopisto, Tanska
Björklund, Fredrik. Marjanviljelyn asiantuntija, Suomen Talousseura
Gabrielsson, Pernilla. Hedelmä- ja marjaneuvoja, Pro Agria Ålands Hushållningssällskap, Ahvenanmaa

Luonnonvarakeskus
Viikinkaari 4
00790 Helsinki
puh. 029 532 6000